

UCHWAŁA NR LXVII.740.2023
RADY MIEJSKIEJ W BOGUCHWALE

z dnia 28 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 14 ust. 1 oraz art. 19 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 28 z późn. zm.) Rada Miejska w Boguchwale uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Boguchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej
w Boguchwale

Piotr Pustelny

GMINA
BOGUCHWAŁA
pozytywnie elektryzuje

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY BOGUCHWAŁA NA LATA 2023-2030

Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

www.deltapartner.org.pl

Spis treści

1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	7
2. Podstawa prawna	10
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	11
3.1 Spójność GPR z dokumentami strategicznymi rangi krajowej	11
3.2 Spójność dokumentu w skali regionalnej	13
3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy	16
3.4 Charakterystyka Gminy Boguchwała	18
4. Diagnoza obszaru zdegradowanego	23
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	23
4.1.1 Wyróżnione obszary porównawcze.....	24
4.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego	27
4.2 Wnioski z diagnozy delimitacyjnej.....	29
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	34
5.1 Metoda wyodrębnienia obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego	37
6. Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji	38
6.1 Narzędzia diagnostyczne	38
6.2 Obszar rewitalizacji – charakterystyka i potencjał.....	39
6.3 Obszar rewitalizacji – dedykowana analiza problemowa	41
6.3.1 Podobszar rewitalizacji Wola Zgłobieńska	41
6.3.2 Podobszar rewitalizacji Zarzecze	43
6.3.3 Podobszar rewitalizacji Zgłobień	45
6.4 Problemy społeczne i infrastrukturalne obszaru rewitalizacji – podsumowanie	47
7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	49
8. Cele i kierunki działań procesu rewitalizacji	50
9. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	53
9.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne - karty projektowe	54
9.1.1 Projekty dla podobszaru rewitalizacji Wola Zgłobieńska	54
9.1.2 Projekty dla podobszaru rewitalizacji Zarzecze	57
9.1.3 Projekty dla podobszaru rewitalizacji Zgłobień.....	60
9.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	62
10. Przedsięwzięcia GPR w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów	64
11. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych	65
11.1 Komplementarność przestrzenna	65
11.2 Komplementarność problemowa	67
11.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	67
11.4 Komplementarność międzyokresowa	68
11.5 Komplementarność źródeł finansowania	70
11.6 Podsumowanie komplementarności	71

11.7 Mechanizmy integracji	73
11.8 Dostępność.....	74
11.9 GPR jako strategia IIT (inny instrument terytorialny)	76
12. Indykatywne ramy finansowe	79
13. Opis struktury zarządzania.....	81
14. System monitoringu i ewaluacji.....	84
14.1 Monitoring programu rewitalizacji.....	84
14.2 Ewaluacja GPR.....	85
14.3 Aktualizacja GPR.....	86
14.4 Harmonogram realizacji	87
14.5 Koszty zarządzania.....	87
14.6 Wskaźniki realizacji.....	88
15. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej.....	89
15.1 Uspołecznienie opracowania GPR	89
15.2 Uspołecznienie wdrażania GPR	91
16. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	94
17. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	95
18. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	96
18.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	96
18.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	96
Spis grafik, tabel i rysunków	98
Załączniki graficzne: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji..	100
Załącznik nr 1 Podobszar rewitalizacji Wola Zgłobieńska	100
Załącznik nr 2 Podobszar rewitalizacji Zarzecze	100
Załącznik nr 3 Podobszar rewitalizacji Zgłobień.....	100
Załącznik nr 4 Objasnienia.....	100

Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023 - 2030 (zwany dalej GPR) jest dokumentem operacyjnym, który z jednej strony wyznacza cele i kierunki działania w perspektywie długookresowej, natomiast z drugiej umożliwia realizację kompleksowych, zintegrowanych i skoncentrowanych terytorialnie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na rzecz lokalnej społeczności, gospodarki, ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju.

By dochować zgodności przedmiotowego opracowania z krajowymi uregulowaniami prawnymi, przy tworzeniu dokumentu kierowano się zapisami:

- Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688.),
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688.),
- Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.,
- Zaktualizowana Instrukcja przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, przyjęta przez Zarząd Województwa Podkarpackiego Uchwałą Nr 100/2367/19 z dnia 25 listopada 2019 r.

Gminny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z metodyką zaproponowaną w następujących publikacjach:

- W. Jarczewski (red.), *Delimitacja krok po kroku*, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2017 r.,
- A. Jadach-Sepiolo (red.), *Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych*, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2018 r.,
- A. Jadach-Sepiolo, K. Spadło, A. Kułaczowska (red.), *Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnętrznym*, Warszawa 2020 r. Publikacja ta powstała w ramach projektu *Monitoring rozwoju lokalnego na poziomie miejskim i wewnętrznym*, realizowanego przez Związek Miast Polskich oraz Instytut Rozwoju Miast i Regionów w ramach umowy dotacji z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej),
- Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, *Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz*, Warszawa 2016 r.

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowi jej zadanie własne.

Bardzo istotny jest również fakt, że proces rewitalizacji wiąże się nieodłącznie z tym, że gmina ma obowiązek zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty (art. 7.1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym). Zatem każde zadanie realizowane przez Gminę Boguchwała ujęte w GPR obligatoryjnie powinno dotyczyć zbiorowych potrzeb mieszkańców, i to właśnie te potrzeby mieszkańców stają się podstawą dla działań zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Proces przygotowania GPR poprzedzony został podjęciem Uchwały nr LI.564.2022 Rady Miejskiej w Boguchwale z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Boguchwała. W uchwale określono, że obszar rewitalizacji w Gminie Boguchwała obejmował będzie następujące pobszary rewitalizacji: Wola Zgłobieńska, Zarzecze oraz Zgłobień. Następnie przystąpiono do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Prawomocnym potwierdzeniem rozpoczęcia tego etapu prac nad dokumentem było podjęcie Uchwały nr LIII.579.2022 Rady Miejskiej w Boguchwale z dnia 27 października 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023 - 2030 (GPR) stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia zintegrowanych działań rewitalizacyjnych, polegających na wyprowadzeniu ze stanu kryzysu wyodrębnionych podobszarów rewitalizacji w gminie, przy aktywnym współdziałaniu lokalnej społeczności, przedsiębiorców oraz wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji. Działania podejmowane w ramach GPR przyczynią się do odnowy i ożywienia oraz wzmocnienia integracji społecznej na terenie gminy. Ponadto umożliwi efektywne pozyskanie dofinansowania ze środków zewnętrznych z programów krajowych i zagranicznych.

1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Poniższe pojęcia należą do terminologii związanej z rewitalizacją, i pochodzą z Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688).

REWITALIZACJA stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

INTERESARIUSZAMI REWITALIZACJI, zwanymi dalej „interesariuszami”, są w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 Ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28)
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt. 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt. 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

OBSZAR ZDEGRADOWANY to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, który można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym te nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

OBSZAR REWITALIZACJI to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

PROCEDURA SPORZĄDZENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI składa się z następujących etapów:

- podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR,
- ogłoszenie informacji o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR,
- sporządzenie projektu GPR,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu GPR,

- wystąpienie o zaopiniowanie projektu GPR przez podmioty wskazane w ustawie m.in.: zarząd powiatu, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną, ministra właściwego do spraw zdrowia,
- wystąpienie o odstąpienie od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowiska (OOS),
- wprowadzenie zmian do projektu GPR wynikających z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii,
- przedstawienie radzie gminy do uchwalenia projektu GPR.

Warto podkreślić, że opracowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego gminnego programu rewitalizacji, ma niezwykle istotne znaczenie nie tylko ze względu na wymiar lokalny, ale także w kontekście perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2021-2027, bowiem na etapie ubiegania się o unijne dofinansowanie instytucje ogłaszające nabór będą weryfikowały czy składany projekt rewitalizacyjny wynika z obowiązującego GPR, a także czy GPR ujęty jest na liście pozytywnie zweryfikowanych programów rewitalizacji.

2. Podstawa prawna

W poprzednich latach prowadzono wiele przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a od 2016 roku działania rewitalizacyjne podejmowane przez Gminę Boguchwała realizowane były w oparciu o Lokalne Programy Rewitalizacji (zwane dalej LPR).

Ostatnim obowiązującym w tym zakresie dokumentem jest Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2016-2022. Dnia 28 grudnia 2017 roku, podczas XLIX Sesji Rady Miejskiej w Boguchwale, przyjęto zaktualizowany Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Boguchwała na lata 2016-2022. W styczniu 2018 roku LPR został pozytywnie zweryfikowany i Uchwałą nr 391/8167/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego wpisany do wykazu programów rewitalizacji gmin województwa podkarpackiego. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2016-2022 został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, wydanymi przez Ministerstwo Rozwoju (Warszawa, 2.08.2016 r.) oraz zgodnie z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Kluczowym dokumentem, na podstawie którego opracowano niniejszy Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 jest ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485). Innymi, również ważnymi aktami prawnymi regulującymi proces rewitalizacji są:

- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, 1720),
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344, 1113, 1463, 1506, 1688, 1762, 1906, 2029),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054, 1688, 1693.),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840, z 2023 r. poz. 951, 1688,1904),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506, 1688,1719, 1890, 1906, 2029),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597, 1688, 1890, 2029),
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1752, 1615, 1688, 1762),

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688).

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 został poddany analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi w skali „makro” i „mikro”. Zwrócić uwagę należy na to, iż proces rewitalizacji, co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, a następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionu i kraju. Na poniższej grafice przedstawiono schemat celów i kierunków działań GPR Gminy Boguchwała. W dalszych podrozdziałach wykazano zgodność dokumentów programowych z GPR na poziomie celów z dokumentami strategicznymi w skali krajowej, regionalnej oraz gminnej.

Grafika 1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Boguchwała na lata 2023 - 2030

Cel strategiczny	Cel operacyjny
Aktywni i zintegrowani mieszkańcy	CO.1.1. Wzrost tożsamości lokalnej oraz lepsza integracja mieszkańców
	CO.1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
	CO.1.3. Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego
Funkcjonalne obiekty i przestrzenie	CO.2.1. Zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni oraz nadanie im funkcji integracji społecznej mieszkańców
	CO.2.2. Rozwój infrastruktury publicznej i tworzenie atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego
Wysokie standardy środowiskowe	CO.3.1. Poprawa efektywności energetycznej budynków
	CO.3.2. Zwiększenie powierzchni zagospodarowanej zieleni

Źródło: opracowanie własne

3.1 Spójność GPR z dokumentami strategicznymi rangi krajowej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała jest jednym z dokumentów programujących rozwój jednostki samorządu terytorialnego w trzech obszarach: społecznym, przestrzenno-infrastrukturalnym oraz środowiskowym. Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała z dokumentami strategicznymi w skali makro (na poziomie krajowym). Zgodność ta jest wykazywana na poziomie celów strategicznych.

Tabela 1 Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym
Strategia Europa 2020
Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu

społecznemu jest długookresowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej (UE) na lata 2010-2020.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030, który zakłada rozwój społeczny, gospodarczy oraz infrastrukturalny, jest w pełni zgodny z następującymi priorytetami Strategii Europa 2020:

- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności

Głównym założeniem Strategii jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju. Cele programu rewitalizacji nawiązują do krajowych polityk rozwoju, między innymi poprzez:

- CO.2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni oraz nadanie im funkcji integracji społecznej mieszkańców.

Cele strategiczne wpisane w Długookresową Strategię Rozwoju Kraju, do których bezpośrednio nawiązują założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023 - 2030 to:

1. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki:
 - Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki,
 - Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki,
 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfarestate”.
2. Równoważenia potencjałów rozwojowych regionów:
 - Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach.
3. Efektywność i sprawność państwa:
 - Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259, 1273.). Strategia określa nowy model rozwoju - suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Zgodnie z zapisami Strategii efektem jej realizacji w perspektywie długookresowej dla obywateli *będzie wzrost ich dochodów oraz poprawa jakości życia, rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń, podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli; wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy; poprawa dostępu do infrastruktury; zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, poprawiającej zdrowotność obywateli; satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa*¹.

Główne założenia GPR Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 (społeczeństwo, gospodarka, środowisko i infrastruktura) są zgodne z zapisami Strategii, a komplementarność dotyczy poniższych celów i zadań Strategii:

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:
 - Nowe formy działania i współpracy,
 - Nowoczesne instrumenty wsparcia.
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:
 - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy,
 - Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów,
 - Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu:
 - Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne - dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw,
 - Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,
 - Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.

¹Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), str. 50

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) to dokument programowy, w którym określono cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy strukturalne i inwestycje. Dokument stanowi podstawę ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (ang. *Recovery and Resilience Facility* – RRF).

Jednym z celów realizacji GPR Gminy Boguchwała jest poprawa funkcjonowania rynku pracy, w tym wzrost kompetencji mieszkańców oraz dostosowanie ich umiejętności do wymagań rynku pracy. Program jest komplementarny z KPO głównie w zakresie działań na rzecz gospodarki, w tym rynku pracy i aktywności zawodowej mieszkańców.

Obszary wsparcia wpisane w ramy KPO powiązane z założeniami GPR Gminy Boguchwała to odporność i konkurencyjność gospodarki: nowe miejsca pracy, nowe inwestycje i wyższe zarobki, pomoc rodzicom na rynku pracy, likwidacja barier prawnych i ułatwienia dla firm, innowacje i nowoczesne technologie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała, zakładający rozwój gminy w wymiarze społecznym, infrastrukturalnym i środowiskowym jest zbieżny z celami szczegółowymi zapisanymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030).

Źródło: opracowanie własne

3.2 Spójność dokumentu w skali regionalnej

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej (na poziomie województwa).

Tabela 2 Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030

Dokument został przyjęty uchwałą nr XXVII/458/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030. Celem głównym strategii jest odpowiedzialne i efektywne wykorzystanie zasobów Endo - i egzogenicznych regionu, zapewniające trwałe, zrównoważony i terytorialnie równomierny rozwój gospodarczy oraz wysoką jakość życia mieszkańców województwa.

GPR Gminy Boguchwała na lata 2023-2030, który zakłada działania dotyczące rewitalizacji obiektów, przestrzeni publicznych, rozwój infrastruktury publicznej, integrację społeczną i ekonomiczną jest zgodny z następującymi obszarami i celami zapisanymi w Strategii:

Priorytet: 2. Kapitał ludzki i społeczny Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców:

- Cel 2.1. Edukacja - Podniesienie jakości edukacji i jej dostosowanie do wyzwań społeczeństwa przyszłości.
- Cel 2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe - Rozwój form i instytucji kultury z uwzględnieniem

dziedzictwa oraz wymagań nowoczesności.

- Cel 2.4. Rynek pracy - Wsparcie rynku pracy w zakresie aktywizacji zawodowej oraz tworzenia dobrej jakości miejsc pracy.
- Cel 2.6. Włączenie społeczne - Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie.

Priorytet: 3. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska. Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego.

- Cel 3.5. Rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i turystyki. Tworzenie miejsc umożliwiających prowadzenie działalności gospodarczej i rozwój usług turystycznych.

4. Dostępność usług Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmacniania procesów rozwojowych.

- Cel 4.2. Planowanie przestrzenne wspierające aktywizację społeczności i aktywizację obszarów zdegradowanych. Poprawa zarządzania przestrzenią oraz przeciwdziałanie występowaniu wykluczenia osób i obszarów ze względu na ograniczenia ekonomiczne czy infrastrukturalne.

Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027

Komplementarność zapisów GPR z Programem jest istotna z punktu widzenia finansowania działań rewitalizacyjnych zapisanych w dokumencie. Program Regionalny umożliwia finansowanie przedsięwzięć związanych z rozwojem przedsiębiorczości, poprawą efektywności energetycznej, infrastrukturą, aktywizacją zawodową czy włączeniem społecznym mieszkańców województwa podkarpackiego.

Cele szczegółowe Programu Europejskiego, z którymi bezpośrednio realizują założenia GPR Gminy Boguchwała to:

- Cel szczegółowy 2(vii) Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.
- Cel szczegółowy 4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online.
- Cel szczegółowy 4(iii) Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne.
- Cel szczegółowy 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.
- Cel szczegółowy 4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.
- Cel szczegółowy 4(e) (EFS+) poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego.
- Cel szczegółowy 4(h) (EFS+) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.
- Cel szczegółowy 4(l) (EFS+) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.
- Cel szczegółowy 4(f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
- Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi

społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.
Program ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego na lata 2020-2023, z perspektywą do 2027 r
<p>Cele i kierunki interwencji zapisane w Programie skupiają się na zharmonizowaniu ochrony środowiska z potrzebami społecznymi i gospodarczymi. Przyjęte cele, kierunki i zadania wynikają z diagnozy stanu środowiska, zidentyfikowanych szans, zagrożeń, zdiagnozowanych problemów i spodziewanych efektów ekologicznych, a ponadto są efektem ankietyzacji jednostek realizujących zadania ochrony środowiska w województwie. Uwzględniają globalne trendy w ochronie środowiska, a także cele krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych, programowych oraz dokumentów operacyjno-wdrożeniowych.</p> <p>Wśród 10 celów interwencji opracowanych w programie wyróżnione zostały 2, z których zapisami pokrywają się założenia GPR Gminy Boguchwała:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel interwencji I. Zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie jakości powietrza oraz adaptacja do zmian klimatu. • Cel interwencji IX. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.
Strategia Przestrzenna Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego - zasady prowadzenia polityki przestrzennej ROF
<p>Trzy kluczowe rekomendacje dla bardziej zrównoważonego rozwoju przestrzennego ROF, które wpisują się w założenia strategiczne Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zaprojektowanie i wdrożenie koncepcji błękitno-zielonego korytarza wzdłuż rzeki Wisłok, 2. Uwzględnienie zidentyfikowanych SOR w gminnych dokumentach planistycznych i podjęcie działań do ich wdrożenia, 3. Dalsze zacieśnianie współpracy w kontekście planowania przestrzennego ROF.
Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 (projekt)
<p>„Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030”² (Strategia ZIT ROF do roku 2030) to dokument strategiczny (komplementarny międzykresowo), który został opracowany przez Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz skupione w nim samorzady przy aktywnym udziale partnerów oraz ekspertów. Koncentruje się on na nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 oraz osadza teren obszaru funkcjonalnego w nowych uwarunkowaniach prawnych. GPR jest zgodny z następującymi celami strategicznymi Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego:</p> <p>Cel strategiczny nr 1 Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych;</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.2. Budowa spójnego systemu polityki senioralnej, • 1.6. Realizacja programów dla dzieci i młodzieży, • 1.8. Doskonalenie procesu dydaktycznego – kształtowanie kompetencji kluczowych u uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie ROF. <p>Cel strategiczny nr 2 Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego;</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2.2. Aktywizacja osób bezrobotnych na terenie ROF, • 2.3. Prowadzenie działań na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej w środowiskach marginalizowanych, • 2.4. Działania na rzecz rozwijania poziomu przedsiębiorczości, • 2.5. Wspieranie powstawania start-upów, • 2.7. Realizacja projektów ukierunkowanych na wzmocnienie kompetencji i umiejętności mieszkańców ROF. <p>Cel strategiczny nr 4 Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu.</p> <p>Kierunek działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4.5. Wykorzystanie OZE na terenie ROF. • 4.9. Zachowanie dziedzictwa kulturowego.

² W rozumieniu „Strategia rozwoju ponadlokalnego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 pełniąca funkcję strategii ZIT”

<p>Strategia Rozwoju Powiatu Rzeszowskiego na lata 2016 - 2023</p> <p>Strategia została przyjęta Uchwałą nr Uchwała Nr XXVIII/279/17 Rady Powiatu Rzeszowskiego z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Rzeszowskiego na lata 2016 - 2023. Następujące cele strategiczne i operacyjne w rozwoju powiatu wykazują ścisły związek z zapisami GPR Gminy Boguchwała na lata 2023 – 2030:</p> <p>Cel strategiczny I – Rozwój gospodarczy, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 2. Budowa, rozbudowa, modernizacja i wyposażenie obiektów użyteczności publicznej <p>Cel strategiczny II – Ochrona środowiska naturalnego i dóbr kultury oraz ich racjonalne wykorzystanie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 2. Ochrona i restauracja dóbr kultury, <p>Cel strategiczny III – Rozwój zasobów ludzkich i instytucjonalnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 2. Przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja rynku pracy i wzrost kompetencji zawodowych mieszkańców powiatu, • Cel operacyjny 4. Koordynacja i integracja działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie powiatu rzeszowskiego.
<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 (dokument przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr LIX/930/18 z dnia 27 sierpnia 2018r.)</p> <p>Założenia GPR Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 uwzględniają Ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 w zakresie m. in.: poprawy ładu przestrzennego, ochrona i racjonalne wykorzystanie przestrzeni nieurbanizowanej.</p>

Źródło: opracowanie własne

3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy

Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała z dokumentami strategicznymi gminy (poziom lokalny) przedstawiona została w tabeli poniżej. Podobnie jak w przypadku zgodności na poziomie krajowym i regionalnym, komplementarność wykazana została na poziomie celów strategicznych i operacyjnych w skali lokalnej. Komplementarność założeń GPR z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym przyczyni się do wzajemnego oddziaływania na osiągnięcie celów wskazanych w dokumentach.

Tabela 3 Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

<p>Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym</p> <p>Strategii Rozwoju Gminy Boguchwała na lata 2022-2030.</p> <p>Określone w GPR cele strategiczne, tj. spójność społeczna i aktywizacja mieszkańców, spójność przestrzenno-funkcjonalna oraz lepsza jakość środowiska naturalnego wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi są spójne z następującymi celami strategicznymi i operacyjnymi wskazanymi w Strategii Rozwoju Gminy Boguchwała na lata 2022-2030:</p> <p>Cel strategiczny 1. Gmina dbająca o potrzeby mieszkańca.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>2.1 Stałe rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego i budowanie przywiązania do gminy.</p> <p>2.2 Poprawianie dostępności i rozbudowywanie oferty usług społecznych.</p> <p>Cel strategiczny 2. Gmina dbająca o jakość przestrzeni, w której żyją jej mieszkańcy.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>3.1 Poprawa jakości przestrzeni publicznych.</p> <p>4.2 Jakość infrastruktury publicznej.</p> <p>Cel strategiczny 3. Gmina Boguchwała ośrodkiem silnego rozwoju gospodarczego.</p> <p>5.1 Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego.</p> <p>5.2 Wzmacnianie poziomu przedsiębiorczości.</p> <p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boguchwała (tekst jednolity) Uchwała Rady Gminy Boguchwała nr XXVIII/336/05 z dnia 28 kwietnia 2005 roku</p> <p>Przyjmując, iż proces przekształcenia Gminy Boguchwała - przy pełnym poszanowaniu wartości decydujących o jej tożsamości - ukierunkowany będzie na osiągnięcie harmonii wewnątrz zespołów osiedleńczych każdej z miejscowości i w przestrzeni stanowiącej ich otulinę, przy jednoczesnym dążeniu do coraz wyższych</p>

standardów funkcjonalnych, infrastrukturalnych, estetycznych i środowiskowych, określa się na obszarze Gminy Boguchwała w oparciu o kryteria historyczne, funkcjonalne, architektoniczne i przyrodnicze.

Przyjęto następujące cele zagospodarowania przestrzennego Gminy Boguchwała, stanowiące wytyczne dla określenia kierunków zmian w jej zagospodarowaniu przestrzennym:

- Racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych, społecznych i gospodarczych dla rozwoju Gminy z uwzględnieniem zasad rozwoju zrównoważonego, gospodarki rynkowej i wymogów Unii Europejskiej;
- Stworzenie warunków do zagospodarowania uwzględniającego położenie Gminy w kształtującej się aglomeracji rzeszowskiej, a związanego z rozwojem mieszkalnictwa w szerokim zakresie oraz rozwojem różnych form drobnej przedsiębiorczości (w tym grup producenckich, gospodarstw ekologicznych);
- Stworzenie warunków do inwestowania (szczególnie w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną) w terenach korzystnych z punktu widzenia środowiska przyrodniczego (przy uwzględnieniu terenów zalewowych i osuwiskowych) i z uwagi na własności (tereny komunalne i znajdujące się w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa);
- Przebudowa układu drogowego pod kątem ograniczenia uciążliwości wywołanych ruchem tranzytowym w centrum gminy oraz zwiększenia dostępności komunikacyjnej do wszystkich miejscowości i terenów;
- Przebudowa układu kolejowego pod kątem ograniczenia uciążliwości oraz poprawy funkcjonalności;
- Utrzymanie tożsamości kulturowej gminy i wykorzystanie walorów zabytkowej zabudowy dla rozwoju turystyki i kultury, a tym samym rozwoju całej gminy;
- Uporządkowanie funkcjonalno - przestrzenne i estetyczne zabudowy, w tym rewitalizacja zespołów historycznych w nawiązaniu do tradycji
- Poprawa jakości środowiska przyrodniczego, w tym ochrona przed zabudową terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo oraz kanałów wentylacyjnych;
- Poprawa warunków życia ludności, związana z podniesieniem jego jakości.

W Studium wyznaczono obszary funkcjonalne o zróżnicowanym charakterze, dla których określono zasady i warunki ich zagospodarowania. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne uwzględnione w nie kolidują z przeznaczeniem zapisanym w Studium.

Strategia Rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Boguchwała na lata 2016-2025

Nadrzędnym celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Boguchwała na lata 2016-2025 jest stworzenie mieszkańcom możliwości rozwoju oraz skuteczne przeciwdziałanie zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Jednym z celów strategicznych zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 jest tworzenie warunków do integracji społecznej przeciwdziałającej wykluczeniu i marginalizacji. Cel ten jest zbieżny z następującymi obszarami i celami zapisanymi w Strategii:

Obszar problemowy: Bieda i ubóstwo:

- Cel strategiczny: przeciwdziałanie biedzie i ubóstwu.
- Cel strategiczny: przeciwdziałanie bezrobociu.

Obszar problemowy: Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych:

- Cel strategiczny: odbudowie prawidłowych relacji i umacniania prawidłowych postaw rodzicielskich.

Obszar problemowy: Niepełnosprawność. Długotrwała choroba:

- Cel strategiczny: Zapewnienie wsparcia i opieki.

Obszar problemowy: Wsparcie osób starszych:

- Cel strategiczny: wspieranie osób starszych.

Obszar problemowy: Kultura, sport i rekreacja:

- Cel strategiczny: wsparcie sfery kultury sportu i rekreacji.

Program ochrony środowiska dla Gminy Boguchwała na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023

Jednym z celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji jest wysoka jakość środowiska naturalnego. GPR zakłada poprawę efektywności energetycznej budynków oraz zwiększenie terenów zielonych. W związku z tym Program wykazuje zgodność z następującymi celami programu ochrony środowiska:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Zasoby przyrodnicze,
- Edukacja ekologiczna.

Cele i zadania określone w Programie wyrażają zaangażowanie Gminy oraz jednostek i podmiotów działających

na jej terenie w wysoką jakość środowiska naturalnego.

Źródło: opracowanie własne

Przeprowadzona analiza wykazała zgodność celów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Spójność dokumentów ma kluczowe znaczenie nie tylko z punktu widzenia rozwoju Gminy Boguchwała, ale również regionu i kraju, ponieważ przyczynia się do opracowywania i wdrażania spójnych koncepcji rozwojowych, tworzenia warunków sprzyjających większej komplementarności realizowanych projektów, zadań i przedsięwzięć, a przez to efektywności podejmowanych działań.

3.4 Charakterystyka Gminy Boguchwała

Gmina Boguchwała jest położona w powiecie rzeszowskim w województwie podkarpackim. Gmina ma charakter miejsko – wiejski. Graniczy z nią 5 innych samorządów:

- Świlcza od północnego-zachodu,
- Rzeszów od północy i wschodu,
- Lubenia od południowego-wschodu,
- Czudec od południa,
- Iwierzycy od zachodu.

Gmina Boguchwała położona jest przy drodze krajowej numer 19 wiodącej w kierunku granicy państwa polskiego ze Słowacją i przejścia granicznego w Barwinku. Ważne znaczenie dla gminy ma również położenie na obrzeżach miasta Rzeszowa, będącego stolicą województwa podkarpackiego, a jednocześnie ważnym węzłem połączeń drogowo-kolejowych w systemie komunikacyjnym kraju i województwa podkarpackiego.

Kluczową determinantą rozwoju Gminy Boguchwała jest położenie w strefie oddziaływania wielofunkcyjnego ośrodka regionalnego, jakim jest miasto Rzeszów i kształtującej się aglomeracji rzeszowskiej, co wpływa na atrakcyjność tych terenów dla mieszkańców i inwestorów. Podając za dokumentem pt. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego. Perspektywa 2030*, w gminach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Rzeszowa (w tym Boguchwała), mimo bardzo dobrych warunków sprzyjających rozwojowi rolnictwa, gospodarka rolna traci na znaczeniu na rzecz prężnie rozwijających się innych dziedzin gospodarki – gmina w coraz większym stopniu przyjmuje miejski charakter.

Gmina Boguchwała posiada w większości dobre warunki klimatyczno-glebowe do rozwoju produkcji rolniczej. Ze względu na budowę geologiczną, obszar gminy cechuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu, która w połączeniu z budową geomorfologiczną, stopniem zachowania i charakterem szaty roślinnej, strukturą użytków rolnych oraz zabytkami kultury materialnej decyduje o walorach krajobrazowych

terenu³. Na terenie gminy występuje również znaczna ilość zabudowy substandardowej, z wysokim stopniem degradacji i zaniedbania, szczególnie w zabudowie Boguchwały. Odnotowano także brak występowania powiązań przestrzennych pomiędzy Boguchwałą i pozostałymi jednostkami administracyjnymi gminy. Atutem gminy jest stale rosnąca liczba mieszkańców i związane z tym pozytywne wskaźniki demograficzne.

Charakterystyka funkcjonalno-przestrzenna Gminy Boguchwała przedstawia się następująco:

- Gmina zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie stolicy województwa podkarpackiego – Rzeszowa i jest jedną z gmin aglomeracji rzeszowskiej.
- Obszar zurbanizowany nie przekracza 6,5% jej powierzchni. Tereny gminy stanowią cenne rezerwy pod przyszłe inwestycje mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe, które będą następować w wyniku rozwoju gospodarczego Rzeszowa.
- Gmina ma korzystne połączenie z międzynarodowym Portem Lotniczym Rzeszów – Jasionka, zlokalizowanym w odległości zaledwie 20 km. Taka lokalizacja daje gminie znaczny potencjał gospodarczy i stanowi podstawę do rozwoju na obszarze gminy zarówno funkcji mieszkaniowych, jak i usługowych oraz przemysłowych.
- Na koniec 2022 roku w granicach gminy obowiązywało 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, głównie na terenie gminy Boguchwała, które obejmowały łącznie 6,5% powierzchni gminy.
- Gminę charakteryzują dobrze rozwinięte sieci infrastruktury technicznej. Wszystkie miejscowości mają dostęp do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej. System wodociągowy działa w oparciu o trzy ujęcia wód podziemnych, zlokalizowanych w granicach gminy, natomiast ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Rzeszowie. System ten w wystarczającym stopniu zaspokaja zapotrzebowanie gminy. Mieszkańcy gminy mają dostęp do gazu sieciowego, który wykorzystywany jest przede wszystkim na cele grzewcze i do przygotowania posiłków.
- Gmina Boguchwała jest w pełni przygotowana do obsługi inwestorów zainteresowanych rozpoczęciem działalności, bądź nowych mieszkańców pod względem infrastruktury technicznej – podejmuje liczne inwestycje związane z przebudową i modernizacją elementów infrastruktury, co wpływa korzystnie na jej funkcjonowanie. Dzięki dobrze rozwiniętej sieci infrastruktury technicznej oraz systematycznemu jej uzupełnianiu przy wyznaczaniu nowych terenów pod zabudowę gmina nie będzie ponosić jednorazowych, wysokich kosztów z tym związanych.

³ Diagnoza społeczno-gospodarcza na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Boguchwała na lata 2019–2023 [2019].

- Boguchwała jest gminą o wielu funkcjach. Od początku istnienia dominuje na jej terenie rolnictwo, ze względu na dogodne warunki glebowe oraz przemysł, którego rozwój determinuje bezpośrednie sąsiedztwo Rzeszowa. Znaczący wpływ na rozwój przemysłu miała budowa linii kolejowej relacji Rzeszów – Jasło wraz ze stacją kolejową w Boguchwale.
- Poprzez uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Boguchwała Wisłoczysko pod inwestycje związane z działalnością produkcyjną oraz usługową został przeznaczony teren ok. 30 ha, z czego część powyższych terenów stanowi Podstrefę Boguchwała obecnie Mieleckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
- Istotnym czynnikiem, wpływającym na rozwój i kształtowanie polityki przestrzennej gminy są uwarunkowania środowiskowe. Analiza systemu przyrodniczego gminy pozwala określić predyspozycje przestrzenne dla sytuowania zabudowy oraz określić ewentualne ograniczenia lub wykluczenia możliwości zabudowy. Obszar Gminy Boguchwała charakteryzuje się następującymi predyspozycjami przyrodniczymi, pozwalającymi na kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych:
 - położenie w obszarach o dobrych cechach predysponujących do pełnienia funkcji mieszkaniowej (walory krajobrazowe, dobra jakość środowiska),
 - istnienie przestrzeni umożliwiającej dalszy rozwój gminy bez uszczuplenia obszarów o walorach przyrodniczych, w tym do rozwoju funkcji przemysłowej bądź usługowej,
 - położenie w obszarach o walorach krajobrazowych i sprzyjających rekreacji i aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców (duże obszary terenów otwartych, rozpostarcia widokowe, doliny cieków, zabytki o wysokich wartościach historycznych),
 - położenie poza formami ochrony przyrody charakteryzujących się dużą restrykcyjnością przepisów.
- Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego (o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 10 lat i raz na sto lat) są obszarami objętymi ogólnym zakazem zabudowy, co wynika z Prawa wodnego. Zagrożenie powodziowe na terenie gminy dotyczy rzeki Wisłok. Są to tereny do tej pory niezainwestowane, głównie użytkowane rolniczo. Na obszarach o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 500 lat nie ma zakazu zabudowy, nie należy jednak lokalizować istotnych obiektów usług społecznych czy zakładów, w których występuje ryzyko uwolnienia substancji chemicznych w przypadku powodzi. Obszary te obejmują swym zasięgiem obszar niemalże równy do obszaru szczególnego zagrożenia powodzią.

Podstawowym dokumentem regulującym stan prawny zagospodarowania przestrzennego Gminy Boguchwała jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*. Studium

określa politykę przestrzenną, w tym również zasady zagospodarowania przestrzennego służące realizacji celów publicznych. Podając za *Studium*, przyjęto następujące cele zagospodarowania przestrzennego Gminy Boguchwała, stanowiące wytyczne dla określenia kierunków zmian w jej zagospodarowaniu przestrzennym:

- Racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych, społecznych i gospodarczych dla rozwoju Gminy z uwzględnieniem zasad rozwoju zrównoważonego, gospodarki rynkowej i wymogów Unii Europejskiej;
- Stworzenie warunków do zagospodarowania uwzględniającego położenie Gminy w kształtującej się aglomeracji rzeszowskiej, a związanego z rozwojem mieszkalnictwa w szerokim zakresie oraz rozwojem różnych form drobnej przedsiębiorczości (w tym grup producenckich, gospodarstw ekologicznych);
- Stworzenie warunków do inwestowania (szczególnie w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną) w terenach korzystnych z punktu widzenia środowiska przyrodniczego (przy uwzględnieniu terenów zalewowych i osuwiskowych) i z uwagi na własności (tereny komunalne i znajdujące się w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa);
- Przebudowa układu drogowego pod kątem ograniczenia uciążliwości wywołanych ruchem tranzytowym w centrum gminy oraz zwiększenia dostępności komunikacyjnej do wszystkich miejscowości i terenów;
- Przebudowa układu kolejowego pod kątem ograniczenia uciążliwości oraz poprawy funkcjonalności;
- Utrzymanie tożsamości kulturowej gminy i wykorzystanie walorów zabytkowej zabudowy dla rozwoju turystyki i kultury, a tym samym rozwoju całej gminy;
- Uporządkowanie funkcjonalno - przestrzenne i estetyczne zabudowy, w tym rewitalizacja zespołów historycznych w nawiązaniu do tradycji;
- Poprawa jakości środowiska przyrodniczego, w tym ochrona przed zabudową terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo oraz kanałów wentylacyjnych;
- Poprawa warunków życia ludności, związana z podniesieniem jego jakości.

Polityka przestrzenna powinna umożliwiać realizację indywidualnych potrzeb mieszkańców/ inwestorów z uwzględnieniem zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w tym zakresie, jak również umożliwiać realizację celów publicznych o znaczeniu ponadlokalnym. Odpowiednio zaprogramowana polityka przestrzenna powinna również zapewniać ochronę podstawowych zasobów/walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego. Ważne jest podejmowanie działań rewitalizacyjnych w oparciu o szeroko zakrojone uwzględnienie uwarunkowań przestrzennych obszaru.

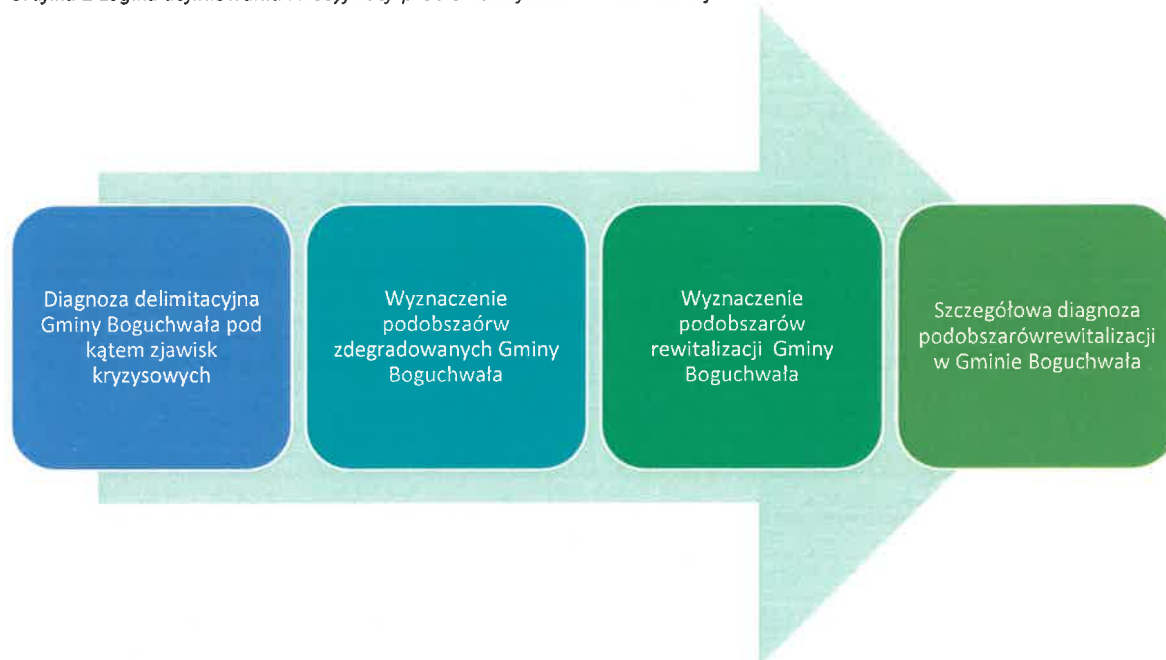
Podając za dokumentem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Boguchwała na lata 2016-2025 do głównych zidentyfikowanych problemów społecznych gminy należy wysoki poziom ubóstwa, bezrobocie, pokoleniowość rodzin korzystających z pomocy (syndrom uzależnienia od pomocy społecznej) oraz niekorzystna struktura wykształcenia. W sferze pozaspołecznej jest to niedoinwestowanie infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i turystycznej, brak większych zakładów pracy (ubogi rynek pracy), bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych, słaby dostęp do opieki medycznej oraz słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego.

Wskazane wyżej okoliczności i problemy rozwojowe są jednymi z ważniejszych odniesień dla prac planistycznych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

4. Diagnoza obszaru zdegradowanego

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji, zawierająca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze jest jednym z kluczowych elementów Gminnego Programu Rewitalizacji. Diagnoza przeprowadzona na potrzeby niniejszego opracowania podzielona została na cztery etapy, które prezentuje poniższa grafika.

Grafika 2 Logika definiowania i klasyfikacji problemowej obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

W ramach opracowania, pt. *Diagnoza obszaru zdegradowanego* zrealizowano pierwsze trzy etapy diagnozy, czyli diagnozę delimitacyjną oraz wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wynik tego etapu prac uzyskał aprobatę Rady Miejskiej w Boguchwale. Nastąpiło to Uchwałą nr LI.564.2022 Rady Miejskiej w Boguchwale z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Boguchwała. W kolejnych podrozdziałach przedstawiono podsumowanie analizy delimitacyjnej dla obszaru rewitalizacji w Boguchwale.

4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 jest dokumentem operacyjnym o charakterze lokalnym. Podobszary, które zostaną poddane rewitalizacji, zostały wyodrębnione w oparciu o katalog wskaźników, odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej danej jednostki. Przyjęta do tego metodologia przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji gminy Boguchwała, zakładała w głównej mierze oparcie się na mierzalnych

zmiennych dotyczących sytuacji społecznej (z zakresu demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej i rynku pracy), gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej na danym obszarze.

4.1.1 Wyróżnione obszary porównawcze

Pierwszy etap opracowania polegał na przeprowadzeniu tzw. analizy danych zastanych. Metoda ta opierała się na zgromadzeniu rzetelnych i przydatnych materiałów oraz danych statystycznych, które zostały poddane analizie. Po wyselekcjonowaniu kluczowych informacji przeprowadzona została właściwa analiza, obejmująca w głównej mierze dokumenty i źródła danych zidentyfikowanych i uznanych za istotne dla procesu badawczego. W trakcie opracowywania i tworzenia niniejszego dokumentu zastosowano dwa podejścia, bazujące na analizie danych zastanych: statystyczne i przestrzenne. W ujęciu statystycznym dane zostały zgromadzone, a następnie poddane analizie i przetworzone na potrzeby niniejszego opracowania. W ujęciu przestrzennym posłużono się danymi, które zostały odniesione do przyjętych obszarów porównawczych.

Przedmiotowa analiza miała na celu zidentyfikowanie obszarów, na których koncentrują się negatywne zjawiska, po to, by móc podjąć skuteczne działania przyczyniające się do wyprowadzenia tych obszarów ze stanu kryzysowego oraz umożliwić prowadzenie zaplanowanej interwencji rozwojowej. Delimitacja przeprowadzona w ramach opracowywania niniejszego dokumentu obejmowała następujące etapy:

1. Podział obszaru gminy na jednostki statystyczne (zmodyfikowane jednostki pseudonaturalne).
2. Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji.
3. Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe). W jej wyniku wyodrębniono obszary o szczególnym nasileniu problemów społecznych (metoda: analiza danych zastanych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Boguchwale, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boguchwale, Powiatowego Urzędu Pracy w Rzeszowie oraz Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie). Dokonano normalizacji danych zastanych (standaryzacja), a następnie opracowano syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej.
4. Przeprowadzenie analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze pozaspołecznej. Analizę czynników gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych przeprowadzono poprzez przedstawienie poszczególnych czynników zarówno w skali ilościowej, jak i jakościowej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.
5. Wyodrębnienie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania w wymiarze społecznym i pozaspołecznym.

6. Wyodrębnienie obszaru rewitalizacji (podobszarów rewitalizacji) – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni (maksymalnie 20% powierzchni) oraz ludności (maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących miasto).

Podział gminy Boguchwała na obszary porównawcze, czy też jednostki statystyczne (zmodyfikowane jednostki pseudonaturalne) przeprowadzony został w oparciu o przesłanki natury, administracyjnej, geograficznej, historycznej oraz funkcjonalnej.

Kluczową okolicznością w zakresie przyjętego podziału był podział gminy na jednostki porównawcze (sołectwa), który został przyjęty w Statucie Gminy Boguchwała (przyjętego Uchwałą nr XIX.225.2016 Rady Miejskiej W Boguchwale z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Boguchwała). W dalszej kolejności zastosowano zasadę, aby jednostki porównawcze stanowiły „jednostki autonomiczne” charakteryzujące się posiadaniem tzw. centrum skupienia lokalnego. Tym samym dobrane jednostki porównawcze wykazują się specyfiką funkcjonalno - przestrzenną (geograficzną). Ważnym czynnikiem przy wyodrębnieniu obszarów były ich granice. Obszary porównawcze posiadają następujące rodzaje granic:

- administracyjne – mieszczą się w granicach administracyjnych gminy,
- naturalne, wewnętrzne,
- przebiegające wzdłuż ważnych ciągów komunikacyjnych.

Dodatkowo wzięto pod uwagę specyfikę obszarów, ich endogeniczne problemy i obciążenia funkcjonalne. Z tego względu ważną przesłanką doboru granic obszarów porównawczych były kryteria takie jak:

- zasiedziałość mieszkańców,
- tożsamość zbiorowa (lokalne my),
- ośrodki skupienia dla życia zbiorowego,
- organizacja grupowa (czynnik religijny, stowarzyszenia społeczne, instytucje lokalne).

Wynikiem powyższej analizy było wyodrębnienie 10 następujących jednostek porównawczych:

Wyodrębniono następujące obszary porównawcze (jednostki urbanistyczne):

- Miasto Boguchwała,
- Sołectwo Kielanówka,
- Sołectwo Lutoryż,
- Sołectwo Mogielnica,
- Sołectwo Niechobrz,
- Sołectwo Nosówka,
- Sołectwo Raclawówka,

- Sołectwo Wola Zgłobieńska,
- Sołectwo Zarzecze,
- Sołectwo Zgłobień.

Podział gminy na jednostki urbanistyczne z uwzględnieniem powierzchni oraz liczby mieszkańców przedstawia poniższa tabela.

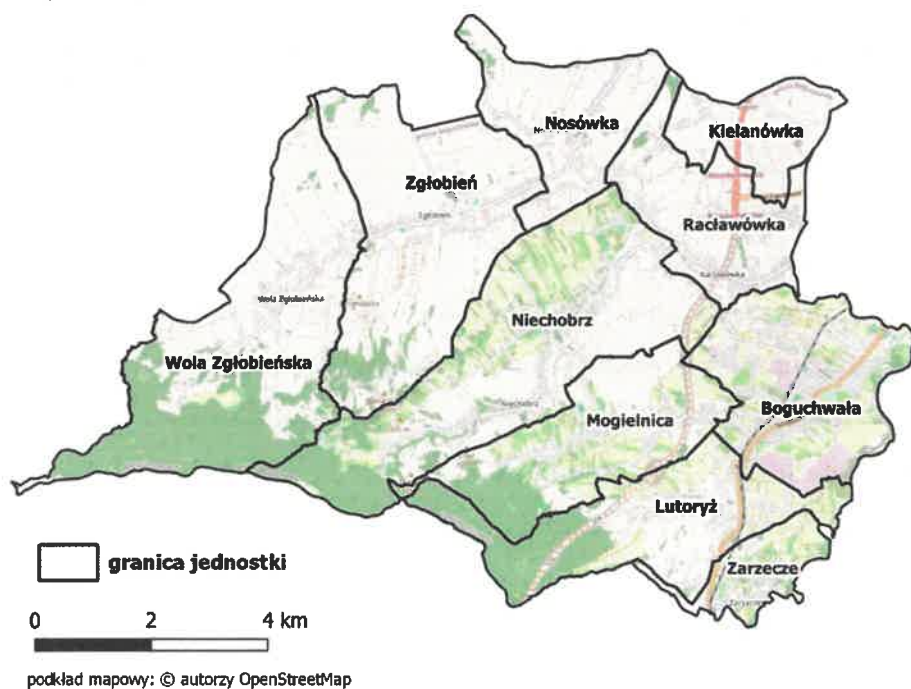
Tabela 4 Zestawienie obszarów porównawczych (ewidencyjnych) w ramach programu rewitalizacji

Obszary porównawcze		Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni	Ludność [os]	Udział ludności
Miasto Boguchwała	Obszar 1	910,92	10,24%	6 036	28,89%
Sołectwo Kielanówka	Obszar 2	374,18	4,21%	1 764	8,44%
Sołectwo Lutoryż	Obszar 3	898,67	10,10%	1 748	8,37%
Sołectwo Mogielnica	Obszar 4	842,01	9,46%	1 437	6,88%
Sołectwo Niechobrz	Obszar 5	1 580,97	17,77%	2 954	14,14%
Sołectwo Nosówka	Obszar 6	600,11	6,75%	1 539	7,37%
Sołectwo Raciawówka	Obszar 7	645,69	7,26%	1 659	7,94%
Sołectwo Wola Zgłobieńska	Obszar 8	1 478,42	16,62%	1 577	7,55%
Sołectwo Zarzecze	Obszar 9	258,30	2,90%	591	2,83%
Sołectwo Zgłobień	Obszar 10	1 307,07	14,69%	1 588	7,60%
Gmina ogółem	Całość	8 896,34	100,00%	20 893	100%

Źródło: opracowanie własne

Poniższa grafika prezentuje podział gminy na wskazane obszary porównawcze.

Grafika 3 Podział gminy na jednostki urbanistyczne

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym etapem było przeprowadzenie analizy porównawczej w obrębie wyłonionych obszarów, co umożliwiło wskazanie obszaru znajdującego się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych oraz współwystępowanie niepożądanych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

4.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych obszarów konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które w sposób istotny je różnicują. Ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy i występujące w nim zjawiska społeczne, jak również gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę na każdym poziomie wskazanym w Ustawie o rewitalizacji. Przyjęcie takiej metodologii pracy pozwoliło na pokazanie problemów, barier rozwojowych, stanów kryzysowych występujących w mieście, w różnych sferach, na najbardziej szczegółowym poziomie. Wypracowany i zastosowany do delimitacji obszarów zbiór zmiennych przedstawia tabela 5.

Tabela 5 Kryteria delimitacji w aspekcie społecznym

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera społeczna	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału ludzkiego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej różnicę pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miejski w Boguchwale.
	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie pomocy społecznej, uwzględniający liczbę osób zarejestrowanych w MOPS, mających problemy z alkoholem. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguchwale.
	Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie.
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy - udziału osób długotrwale bezrobotnych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie.
	Liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę przestępstw na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Rzeszowie.
	Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Rzeszowie.
	Liczba ofiar przemocy na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze pod względem dokonywania przemocy. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób,

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
		wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguchwale.
	Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguchwale.
	Liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby świadczeń z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguchwale.
	Kwota udzielonych świadczeń pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący wielkości udzielonych świadczeń w zł, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguchwale.
	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguchwale.
	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji społecznych do liczby ludności. Źródło danych: KRS rejestr stowarzyszeń
Sfera gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło danych: CEIDG i KRS rejestr przedsiębiorców
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność do usług społecznych (banki, poczta, urząd, przychodnia) na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 1000 mieszkańców (w znaczeniu organizacyjnym). Źródło: badania własne
	Liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na km ²	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania przestrzeni publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. We wskaźniku wzięto pod uwagę stopień dostosowania do osób z niepełnosprawnością toalet publicznych, miejsc parkingowych oraz przejść dla pieszych. Źródło danych: Urząd Miejski w Boguchwale.
	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	Wskaźnik skupiający się na ocenie występujących barier urbanistycznych, które utrudniają rozwój nowych funkcji. Źródło danych: Urząd Miejski w Boguchwale.
Sfera środowiskowa	Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe na km ²	Wartość wskaźnika wyliczono na podstawie liczby obiektów zawierających wyroby azbestowe w stosunku do powierzchni jednostki. Źródło: badania własne
	Udział terenów zielonych w zasobie miejskim	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni zielonych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział terenów zielonych, będących w zasobie gminy na danym obszarze. Źródło: dane GUS, badania własne

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
	Jakość powietrza	Wskaźnik obrazujący obszary z największymi potrzebami środowiskowymi. Zmienna skategoryzowana na podstawie oceny jakościowej. Źródło: badania własne
Sfera techniczna	Liczba zabytków na km ²	Wskaźnik obrazujący zagęszczenie obiektów zabytkowych na poszczególnych obszarach, których obecność generuje rosnące koszty związane z konserwacją i modernizacją historycznych obiektów. Źródło danych: Urząd Miejski w Boguchwale.
	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania w zakresie energooszczędności na km ²	Wskaźnik skupiający się na ocenie potrzeb związanych z termomodernizacją i wydajnością energetyczną obiektów użyteczności publicznej. Źródło danych: Urząd Miejski w Boguchwale.
	Poziom degradacji infrastruktury technicznej	Zmienna obrazująca stopień zniszczenia budynków oraz ich zapotrzebowania na prace remontowe. Źródłem danych dla oceny stopnia degradacji były informacje zawarte w dokumentach gminnych, a także informacje uzyskane od poszczególnych właścicieli i zarządców, jak również wizje w terenie. Źródło: badania własne
	Liczba budynków w przeliczeniu na powierzchnię	Wskaźnik skupiający się na ocenie gęstości zabudowy; koncentracji potencjalnych problemów infrastrukturalno – technicznych budynków. Źródło danych: Urząd Miejski w Boguchwale.

Źródło: opracowanie własne

4.2 Wnioski z diagnozy delimitacyjnej

Przeprowadzona analiza czynników problemowych miała na celu identyfikację obszaru zdegradowanego, aby w dalszej kolejności wyznaczyć obszar rewitalizacji. W przeprowadzonej delimitacji poddano analizie wszystkie wymienione sfery, bazując na danych pozyskanych z różnych źródeł oraz ogólnodostępnych opracowań, czy raportów. Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, największy nacisk położono na analizę sfery społecznej, dla której zakres danych jest najszerszy, a katalog wskaźników najbardziej rozbudowany z uwagi na możliwość pozyskania wiarygodnych, porównywalnych danych. Poniżej, w tabeli 6 przedstawiono wskaźniki obrazujące poziom natężenia negatywnych zjawisk społecznych, natomiast w tabeli 7 zaprezentowano syntetyczny wskaźnik degradacji. W tym celu, w pierwszej kolejności policzono średnie, a następnie uzyskane wartości poddano normalizacji (odchylenie standardowe).

Wyodrębnienie obszaru zdegradowanego zostało przeprowadzone w dwóch następujących etapach:

- **Etap I. Obliczenie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej.** Syntetyczny wskaźnik degradacji został opracowany przy zastosowaniu metody Perkala, umożliwiającej porównanie poziomu rozwoju wyodrębnionego obszaru w oparciu o mierzalne (porównywane) wskaźniki. W tym celu w pierwszej kolejności każdy z 12 elementów (zmiennych) przedstawiono liczbowo (uzyskując tzw. mierniki) a następnie dla każdego z nich obliczono odchylenie standardowe, które określa jak szeroko wartości danej wielkości (na przykład przyrostu naturalnego, liczby zdarzeń drogowych, liczby

bezrobotnych) są rozrzucone wokół jej średniej. W zależności od wartości tego odchylenia dany czynnik był kwalifikowany jako mniej lub bardziej korzystny. Im wyższa liczbowo wartość miernika (większe odchylenie) w stosunku do średniej tym zjawisko kryzysowe występuje w większym nasileniu.

- **Etap II. Wyodrębnienie negatywnych zjawisk w sferze pozaspolecznej.** W tym celu w pierwszej kolejności dokonano zestawienia każdego z 11 czynników (zmiennych) w sposób liczbowy lub opisowy (uzyskując tzw. mierniki). Następnie dokonano podziału w zależności od tego jak dany czynnik kształtuje się w odniesieniu dla średniej identyfikowanej w skali gminy. Każdorazowo, gdy czynnik odbiegał od średniej został kwalifikowany jako potencjalnie negatywne zjawisko.

Tabela 6 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników

Jednostka porównawcza	Obszar	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Kwota udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Miasto Boguchwała	Obszar 1	-2,49	-1,82	1,16	30,82	19,88	13,09	14,25	3,15	15,41	218,03	28 983,47	11,10	6,46
Sołectwo Kielanówka	Obszar 2	4,54	-13,04	0,57	28,91	18,71	4,54	2,27	1,70	7,94	1 480,73	15 878,97	2,27	0,00
Sołectwo Lutoryż	Obszar 3	-4,58	8,01	2,86	25,17	14,87	8,58	8,58	3,43	20,02	2 717,96	47 344,66	8,58	0,00
Sołectwo Mogielnica	Obszar 4	-3,48	8,35	0,00	27,84	18,09	4,87	0,00	1,39	16,01	3 349,34	29 625,33	12,53	0,70
Sołectwo Niechobrz	Obszar 5	-3,05	-6,77	0,00	28,44	17,94	7,11	4,74	3,39	13,20	3 977,66	40 441,79	8,80	0,00
Sołectwo Nosówka	Obszar 6	-1,30	13,65	1,95	29,24	18,84	5,85	4,55	1,95	13,65	1 651,72	37 776,41	7,15	0,00
Sołectwo Raclawówka	Obszar 7	1,81	24,11	1,21	28,93	18,69	10,85	9,04	4,22	8,44	3 464,14	16 274,30	13,86	0,00
Sołectwo Wola Zgłobieńska	Obszar 8	3,80	8,88	0,00	29,17	17,76	10,78	5,71	4,44	21,56	2 760,94	54 682,95	14,58	0,00
Sołectwo Zarzeczce	Obszar 9	-1,69	22,00	0,00	27,07	16,92	6,77	13,54	11,84	23,69	4 532,99	68 460,71	13,54	0,00
Sołectwo Zgłobień	Obszar 10	-6,93	-3,15	0,63	30,86	20,78	8,19	4,41	1,89	14,48	1 154,28	30 199,72	11,34	0,00
Obszar całej gminy (zbiorczo)	Gmina razem	-1,63	2,63	0,91	29,15	18,62	9,14	7,90	3,21	14,84	2 029,24	33 864,89	10,19	1,91

Źródło: opracowanie własne

Tabela 7 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

Jednostka porównawcza	Lp.	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Kwota udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Syntetyczny wskaźnik degradacji
Miasto Boguchwała	Obszar 1	0,31	0,65	0,33	1,29	1,01	1,79	1,63	-0,19	-0,01	-1,69	-0,48	0,19	6,6	2,40
Sołectwo Kielanówka	Obszar 2	-1,60	1,57	-0,28	0,16	0,29	-1,26	-0,96	-0,67	-1,45	-0,77	-1,27	-2,15	0,6	-7,24
Sołectwo Lutoryż	Obszar 3	0,88	-0,16	2,08	-2,06	-2,10	0,19	0,41	-0,10	0,89	0,14	0,63	-0,48	1,7	0,79
Sołectwo Mogielnica	Obszar 4	0,58	-0,19	-0,86	-0,48	-0,10	-1,14	-1,45	-0,77	0,11	0,60	-0,44	0,57	2,8	-3,73
Sołectwo Niechobrz	Obszar 5	0,47	1,05	-0,86	-0,12	-0,19	-0,34	-0,43	-0,12	-0,43	1,06	0,21	-0,42	1,4	0,57
Sołectwo Nosówka	Obszar 6	-0,01	-0,63	1,15	0,35	0,37	-0,79	-0,47	-0,59	-0,35	-0,64	0,05	-0,86	1,9	-2,07
Sołectwo Raclawówka	Obszar 7	-0,86	-1,49	0,38	0,17	0,27	0,99	0,51	0,16	-1,35	0,68	-1,25	0,93	3,0	-1,15
Sołectwo Wola Zgłobieńska	Obszar 8	-1,40	-0,23	-0,86	0,31	-0,31	0,97	-0,22	0,23	1,18	0,17	1,07	1,12	1,3	2,77
Sołectwo Zarzeczce	Obszar 9	0,10	-1,31	-0,86	-0,93	-0,82	-0,46	1,48	2,66	1,59	1,46	1,90	0,84	3,4	5,13
Sołectwo Zgłobień	Obszar 10	1,52	0,75	-0,21	1,31	1,57	0,04	-0,50	-0,61	-0,18	-1,01	-0,41	0,25	2,5	2,54

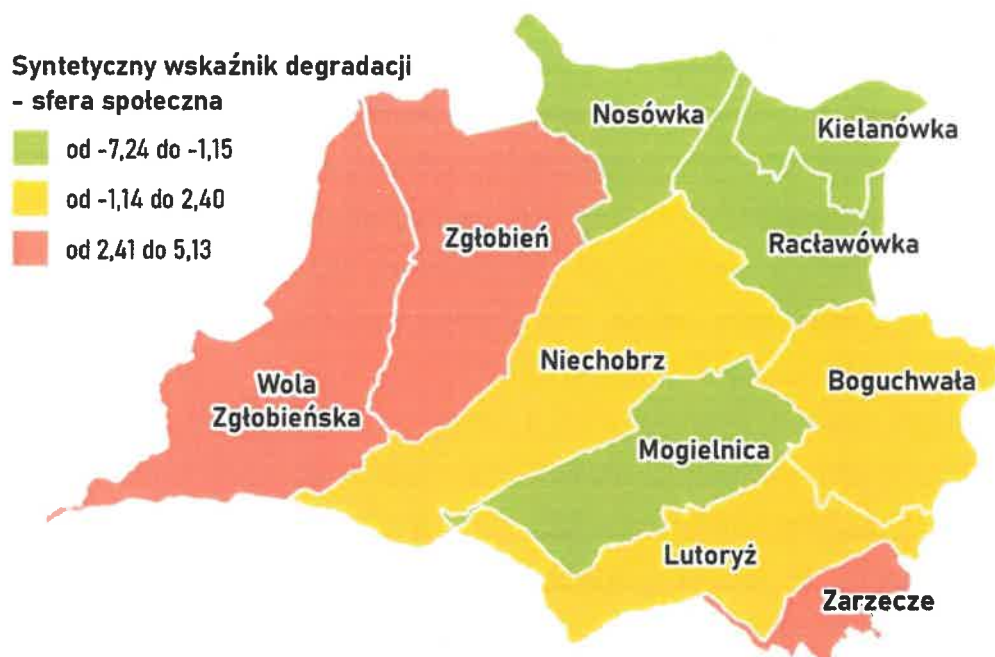
Źródło: opracowanie własne

Tabela 8 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery

Jednostka porównawcza	Lp.	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w ogólnej liczbie	Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe / km ²	Ilość wyrobów/mieszkańca [kg/mieszkańca]	Udział budynków zawierających azbest w ogólnej liczbie	Udział terenów zielonych w powierzchni ogółem	Dostępność do usług społecznych (apteki, biblioteki, banki, poczta, urząd, instytucje kultury, świetlice)	Liczba zabytków na km ²	Liczba budynków w przeliczeniu na powierzchnię
Miasto Boguchwała	Obszar 1	74,7	9,3%	13,3	29,4	7,9%	3,1%	0,3	4,5	169,2
Sołectwo Kielanówka	Obszar 2	72,0	5,5%	13,4	52,3	13,0%	0,1%	1,1	1,6	149,1
Sołectwo Lutonyż	Obszar 3	57,2	16,0%	6,8	47,6	8,5%	30,8%	1,1	0,9	80,3
Sołectwo Mogielnica	Obszar 4	50,8	5,5%	12,0	100,7	12,6%	19,0%	1,4	1,0	95,2
Sołectwo Niechobrz	Obszar 5	56,2	10,2%	17,3	134,2	21,8%	15,4%	1,0	1,0	79,3
Sołectwo Nosówka	Obszar 6	71,5	5,5%	25,2	141,5	24,9%	2,5%	1,9	2,0	101,3
Sołectwo Raclawówka	Obszar 7	81,4	11,1%	11,7	62,0	11,1%	2,6%	1,2	2,9	105,5
Sołectwo Woja Zgłobieńska	Obszar 8	47,6	14,7%	23,2	328,8	62,0%	35,0%	1,3	2,2	37,3
Sołectwo Zarzecz	Obszar 9	67,7	5,0%	11,5	80,3	10,4%	7,7%	3,4	1,9	110,0
Sołectwo Zgłobień	Obszar 10	52,9	14,3%	21,4	248,9	37,5%	8,6%	1,3	2,7	57,1
Obszar całej gminy (zbiorczo)	Średnia	65,1	9,7%	17,0	104,2	19,5%	15,6%	1,1	2,1	87,1

Źródło: opracowanie własne

Grafika 4 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie sfery społecznej

Źródło: opracowanie własne

Kluczową rolę w delimitacji obszaru zdegradowanego odgrywają negatywne zjawiska występujące w sferze społecznej. Dodatkowo, w trakcie delimitacji obszaru zdegradowanego, pod uwagę wzięto oceny w pozostałych sferach. Przeprowadzenie analizy również pod kątem wymienionych sfer ujawnia i wskazuje problemy, jakimi dotknięte są poszczególne części gminy Boguchwała.

Zaprezentowane wskaźniki z zakresu pozostałych sfer jednoznacznie wskazują, że w odniesieniu do obszarów porównawczych, obszar zdegradowany mieści się w granicach obszaru 8 Sołectwo Wola Zgłobieńska, obszaru 9 Sołectwo Zarzecze oraz obszaru 10 Sołectwo Zgłobień. Na tych obszarach odnotowano najwyższy poziom wskaźnika degradacji społecznej oraz czynników w wymiarze techniczno - gospodarczo - środowiskowym, które decydują o uznaniu danego obszaru za zdegradowany. Wskazuje to na konieczność podjęcia skutecznej interwencji, która zapobiegać będzie nasilaniu się i rozprzestrzenianiu zidentyfikowanych zjawisk na pozostałe obszary gminy.

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Rewitalizacja ma na celu wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego. Działania te obejmują przede wszystkim kwestie społeczne, ale również gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Dodatkowo rewitalizacja zakłada wykorzystanie potencjałów oraz uwarunkowań, którymi charakteryzuje się jednostka wskazana do podjęcia działań. Wyprowadzanie ze stanu kryzysowego następuje poprzez realizację zintegrowanych działań na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni oraz gospodarki. Aby można było konsekwentnie realizować zaplanowane działania, istotne jest właściwe zdefiniowanie obszaru zdegradowanego, a później obszaru rewitalizacji, czemu posłużyła diagnoza i analiza wskaźników w każdej ze sfer.

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (art. 9 ust. 1), obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, , a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości,
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Na podstawie przeprowadzonej analizy delimitacyjnej dla gminy Boguchwała jako obszar zdegradowany, w którym koncentrują się negatywne zjawiska zarówno społeczne, jak i w wymiarze techniczno – gospodarczo – środowiskowym, wyznaczono teren, w skład którego wchodzi trzy podobszary:

- **podobszar zdegradowany Wola Zgłobieńska,**
- **podobszar zdegradowany Zarzecze,**
- **podobszar zdegradowany Zgłobień.**

Tabela 9 Podobszary zdegradowane – powierzchnia i ludność

Obszar porównawczy	Powierzchnia [ha]	Ludność [os]
podobszar zdegradowany 8 Wola Zgłobieńska	1 478,42	1 577
podobszar zdegradowany 9 Zarzecze	258,30	591
podobszar zdegradowany 10 Zgłobień	1 307,07	1 588
Suma obszar zdegradowany	3 043,78	3 756
Gmina Boguchwała	8 896,34	20 893
Obszar zdegradowany w stosunku do całości gminy	34,21%	17,98%

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z art. 10 pkt. 1. Ustawy o rewitalizacji, obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Dodatkowo zgodnie z art. 10 pkt. 2 Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Ze wskazanych obszarów wykazanych jako podobszary zdegradowane wydzielono obszar do rewitalizacji. Obszar ten został podzielony na trzy podobszary stanowiące obszar rewitalizacji. Jest to:

- podobszar rewitalizacji Wola Zgłobieńska,
- podobszar rewitalizacji Zarzecze,
- podobszar rewitalizacji Zgłobień.

Podobszar rewitalizacji **Wola Zgłobieńska** o powierzchni **101 ha** stanowi **1,1%** całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to **677 osób**, co stanowi **3,2 %** liczby ludności gminy. Podobszar rewitalizacji **Zarzecze** ma powierzchnię **62 ha**, co stanowi **0,7%** powierzchni gminy, a liczba mieszkańców podobszaru wynosi **400 osób**, co stanowi **1,9%** liczby ludności gminy Boguchwała. Podobszar rewitalizacji **Zgłobień** o powierzchni **144 ha** stanowi **1,6%** powierzchni gminy i jest zamieszkały przez **1 005** osób stanowiących **4,8%** ludności gminy.

Zgodnie z przeprowadzonymi pracami diagnostycznymi są to obszary o intensywnym natężeniu problemów społecznych i współwystępujących problemach w sferze gospodarczej, technicznej środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Łącznie obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 307 ha (3,4% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 2 082 osoby (10% mieszkańców).

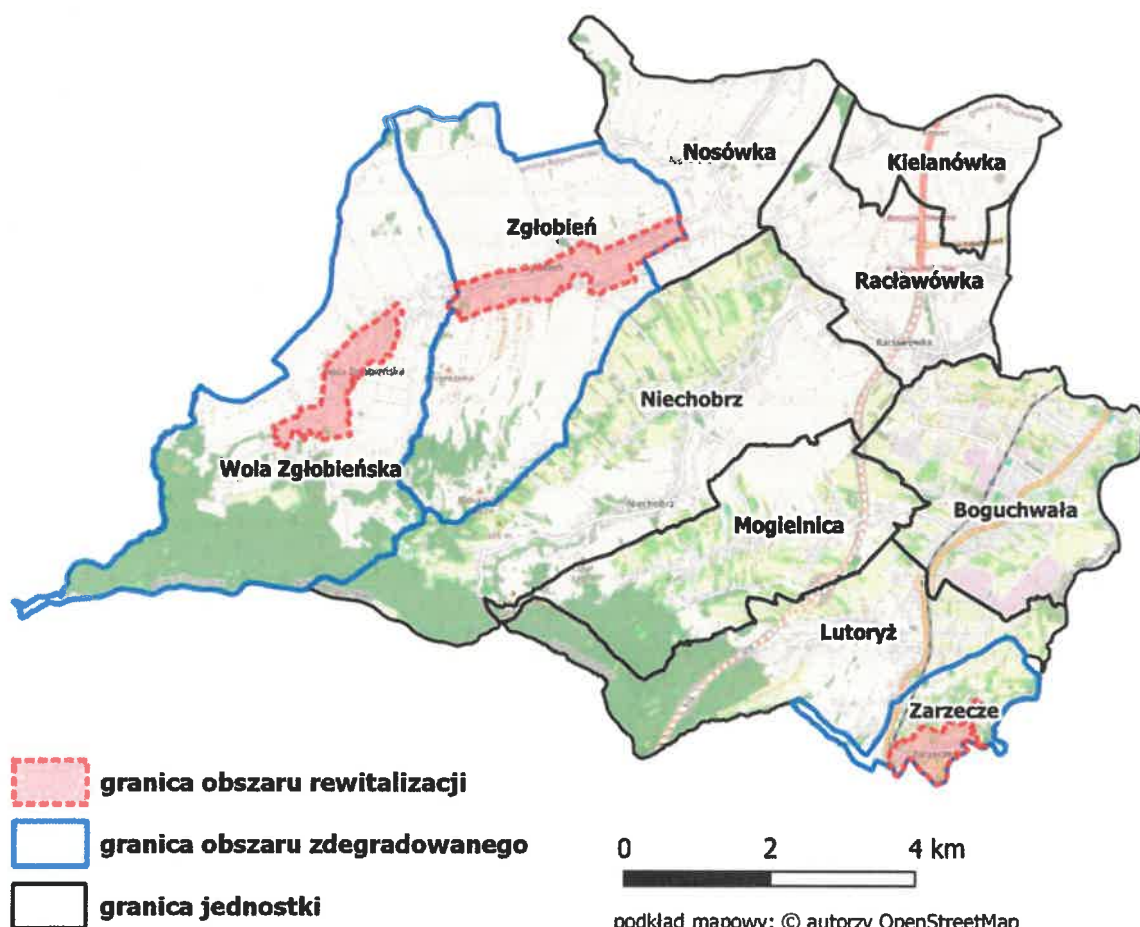
Oznacza to, że wytyczony obszar spełnia wymagania zawarte w ustawie odnośnie obszaru oraz liczby ludności, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych

Obszar	Ludność [os.]	% Ludności	Powierzchnia [ha]	% Powierzchni
podobszar zdegradowany 8 Wola Zgłobieńska	677	3,2%	101	1,1%
podobszar zdegradowany 9 Zarzecze	400	1,9%	62	0,7%
podobszar zdegradowany 10 Zgłobień	1005	4,8%	144	1,6%
Obszar rewitalizacji	2 082	10%	307	3,4%
Gmina Boguchwała	20 893	100%	8 896,34	100%

Źródło: opracowanie własne

Grafika 5 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

5.1 Metoda wyodrębnienia obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego

W ramach prac nad delimitacją obszaru rewitalizacji, z wyznaczonego uprzednio obszaru zdegradowanego wydzielono obszar rewitalizacji. Kierowano się przy tym zapisami art. 10. 1. *Ustawy o rewitalizacji*, który wskazuje, że obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Analiza delimitacyjna wykazała funkcjonowanie trzech odrębnych ośrodków o szczególnym nasileniu problemów społecznych oraz tych natury środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Obszary te zostały wybrane do rewitalizacji, ze względu na fakt, że są jednostkami w pewien sposób autonomicznymi (na pewien sposób odrębnymi), posiadającymi ukształtowaną historycznie własną specyfikę. Do rewitalizacji wybrano obszary, które mogą przyczynić się w największym stopniu do uzyskania efektu synergii, czyli pozytywnego wpływu na resztę gminy. Kluczowym czynnikiem była również konsolidacja problemów oraz przeszkód rozwojowych, które w przypadku Boguchwały dotyczyły obszarów zaludnionych, zabudowanych, łączących w sobie funkcje społeczne, gospodarcze oraz infrastrukturalne.

6. Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji

Celem diagnozy szczegółowej podobszarów rewitalizacji w gminie Boguchwała jest pogłębienie wiedzy o problemach i barierach rozwojowych na nich występujących. Zadaniem diagnozy jest również precyzyjne i szczegółowe zbadanie przyczyn negatywnych zjawisk występujących na wybranych obszarach, ich lokalizacji i istniejących między nimi powiązań - głównie w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, technicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej). Oprócz dogłębego zbadania negatywnych zjawisk (ich przyczyn), przeanalizowano lokalne potencjały, występujące na podobszarach rewitalizacji, które można wykorzystać, aby zminimalizować lub zlikwidować negatywne zjawiska. Z uwagi na wyodrębnienie w procesie delimitacji trzech podobszarów rewitalizacji, analiza problemów obszaru została przeprowadzona z uwzględnieniem poszczególnych podobszarów.

6.1 Narzędzia diagnostyczne

Na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała przeprowadzone zostało badanie sondażowe realizowane za pomocą kwestionariusza ankietowego. Celem tego badania było z jednej strony zdiagnozowanie potencjałów i deficytów (mocnych i słabych stron) wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, z drugiej poznanie uwag, opinii oraz oczekiwań mieszkańców związanych z kierunkami zmian, jakie w przyszłości mogą zostać wdrożone w celu poprawy funkcjonowania zaproponowanych do rewitalizacji trzech podobszarów obszarów. Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w formie on-line w terminie od 22 czerwca 2022 r. do 22 lipca 2022 r. W badaniu przyjęto następującą tezę badawczą: w procesie delimitacji wyznaczono właściwe tereny pod rewitalizację, czyli obszary, które w skali gminy w sposób szczególny są dotknięte problemami w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, a jednocześnie zachowują endemiczny potencjał, który przyczyni się do powodzenia procesu rewitalizacji. Niestety w badaniu sondażowym pozyskano bardzo małą liczbę ankiet i tym samym odstąpiono od formułowania wniosków na ich podstawie.

W ramach przeprowadzonych działań mających na celu pozyskanie informacji o podobszarach rewitalizacji przeprowadzono spacer studyjny oraz wywiady pogłębione z liderami lokalnymi. Spacer studyjny został przeprowadzony 19 lipca 2022 roku, w którym wzięli udział przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Boguchwale oraz lokalni liderzy. Spacer polegał na zdobyciu gruntownej wiedzy o problemach rozwojowych występujących na podobszarach zdegradowanych. Zapoznano się ze specyfiką poszczególnych lokalizacji, problemów z którymi się zmagają oraz dyskutowano o sposobach zmierzających do poprawy aktualnej sytuacji. Wnioski z tej części procesu badawczego zostały uwzględnione w analizie pogłębionej podobszarów rewitalizacji.

Bardzo ważnym elementem prowadzonych konsultacji społecznych były wywiady pogłębione z przedstawicielami lokalnych społeczności. Do wywiadu zostali wytypowani liderzy lokalni miejscowości, które zostały wskazane w analizie jako podobszary zdegradowane, czyli Zgłobnia, Woli Zgłobieńskiej oraz Zarzecza. Liderzy lokali byli pytani o specyfikę miejsca, czynniki decydujące o jakości życia na podobszarze rewitalizacji problemy rozwojowe oraz mocne i słabe strony. Wyniki części badawczej miały duże przełożenie na zaproponowane projekty, które wpłyną na poprawę sytuacji społeczno – gospodarczej na podobszarach rewitalizacji.

6.2 Obszar rewitalizacji – charakterystyka i potencjał

Kluczowymi okolicznościami wpływającymi na ukształtowanie ładu przestrzennego i społecznego Gminy Boguchwała są trzy ważne okoliczności z historycznego punktu widzenia:

1. Ciągłość polityczna i społeczna, kształtowana wielowiekowo, w różnych układach i uwarunkowaniach geopolitycznych. Wytworzone więzi społeczne, sąsiedzkie, przywiązanie do tradycji, zwyczajów i patriotyzm lokalny (przywiązanie do ziemi).
2. Transformacja systemowa w Polsce, która rozpoczęła się w 1989 r., której skutkiem była zmiana modelu gospodarczego, co wiązało się z przede wszystkim z upadkiem wielu przedsiębiorstw czy Państwowych Gospodarstw Rolnych, zjawiskiem bezrobocia i narastającego wykluczenia społecznego części mieszkańców; a w ujęciu lokalnym to występujące na niektórych obszarach zjawisko dziedziczenia biedy, braku umiejętności społecznych.
3. Sąsiedztwo Rzeszowa i jego procesy gospodarcze i społeczne (naturalne ciśnienie do miasta i stymulowane regionalnie i centralnie tworzenie obszaru funkcjonalnego) wpływające na Boguchwałę w wymiarze demograficznym (migracje z Rzeszowa) oraz gospodarczym (praca i nauka w Rzeszowie). Boguchwała jest w coraz większym stopniu gminą związaną z Rzeszowem (powiązania funkcjonalne).

Rozważając kwestie uwarunkowań rozwojowych należy wziąć pod uwagę względną autonomię przestrzenną poszczególnych układów osadniczych tworzących gminę. Tereny gminy, które wskazano w procesie delimitacji jako podobszary zdegradowane, w obrębie których wyznaczono podobszary rewitalizacji, są jednostkami zachowującymi swoją specyfikę i charakter ze względu na uwarunkowania natury administracyjnej oraz funkcjonalnej. Każdy z nich posiada ważne z punktu widzenia potrzeb społeczności lokalnych placówki / obiekty.

Na wyodrębnionym obszarze rewitalizacji, w skład którego wchodzi trzy podobszary - Wola Zgłobieńska, Zgłobień oraz Zarzecze występują znaczne potencjały, zasoby, które mogą usprawnić bądź wręcz umożliwić proces rewitalizacji. Ich wykorzystanie jest ważne z punktu widzenia powodzenia

całego procesu rewitalizacji. Poniżej zaprezentowano występujące potencjały w podziale na sferę: społeczno - gospodarczą, środowiskową, przestrzenno - funkcjonalną i techniczną.

Tabela 11 Potencjały podobszarów rewitalizacji w Gminie Boguchwała

Sfera społeczna i gospodarcza		
Podobszar Wola Zgłobieńska	<ul style="list-style-type: none"> – Silne tradycje kulturalne, folklor – Potencjał dla rozwoju turystyki krajobrazowej – Bardzo żywy czynnik religijny, pielęgnowane obrzędy oraz aktywnie działające grupy parafialne przy parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski (Rada Parafialna, Akcja Katolicka, Zespół Caritas, Grupa Dorosłych, Młodzież, Koło Misyjne, Lektorzy, Ministranci, Schola Dorosłych, Po-Ziomki - schola dziewczęca) – Zasiadłość mieszkańców, silne więzy sąsiedzkie – Tradycje rolnicze – Organizacja cyklicznych imprez (np. Zimowy Bieg Wielki Las) 	
Podobszar Zarzecze	<ul style="list-style-type: none"> – Aktywne organizacje pozarządowe – Bardzo żywy czynnik religijny, pielęgnowane obrzędy oraz aktywnie działające grupy parafialne – Zasiadłość mieszkańców, silne więzy sąsiedzkie – Tradycje rolnicze 	
Podobszar Zgłobień	<ul style="list-style-type: none"> – Bardzo żywy czynnik religijny, pielęgnowane obrzędy oraz grupy parafialne działające przy kościele św. Andrzeja Apostoła w Zgłobniu – Funkcjonujący Warsztat Terapii Zajęciowej – Aktywne organizacje pozarządowe (np. Lokalny Ośrodek Kultury „Wspólnota” w Zgłobniu) – Grupy pielęgnujące lokalne tradycje, np. Chór "Risoluto", zespół ludowy "Jubilatki" 	
Sfera środowiskowa		
Podobszar Wola Zgłobieńska	<ul style="list-style-type: none"> – Przepływający przez podobszar potok Lubcza – Atrakcyjność przyrodnicza – Walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi rekreacji 	
Podobszar Zarzecze	<ul style="list-style-type: none"> – Atrakcyjność przyrodnicza – Walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi rekreacji 	
Podobszar Zgłobień	<ul style="list-style-type: none"> – Przepływający przez podobszar potok Lubcza – Resztki parku krajobrazowego z XVII-XIX wieku – Ukształtowana struktura przestrzenna, środowiska 	
Sfera techniczna oraz przestrzenno-funkcjonalna		
Podobszar Wola Zgłobieńska	<ul style="list-style-type: none"> – Uporządkowany układ przestrzenny – Ukształtowane zwarte centrum, które jest miejscem dla działań integracyjnych – Funkcjonowanie obiektów użyteczności publicznej (szkoła, OSP, Dom Kultury) – Obiekt Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej 	
Podobszar Zarzecze	<ul style="list-style-type: none"> – Dobre połączenie komunikacyjne z Rzeszowem (drogowe i kolejowe) – Przejrzysty układ przestrzenny – Funkcjonujące obiekty użyteczności publicznej 	
Podobszar Zgłobień	<ul style="list-style-type: none"> – Dziedzictwo kulturowe (najstarszą budowlą jest dawny spichlerz, pierwotnie dwór obronny), zbudowany w drugiej połowie XVI w. – Układ architektoniczny, funkcjonalny z instytucjami / placówkami publicznymi – Występujące obiekty użyteczności publicznej 	

Źródło: opracowanie własne

6.3 Obszar rewitalizacji – dedykowana analiza problemowa

Zgodnie z metodologią opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, kluczową jego częścią jest szczegółowa analiza problemów rozwojowych (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych), występujących na obszarze rewitalizacji. Z uwagi na fakt, że obszar rewitalizacji w Boguchwale jest podzielony na trzy podobszary, analiza problemowa prowadzona jest z uwzględnieniem tego podziału.

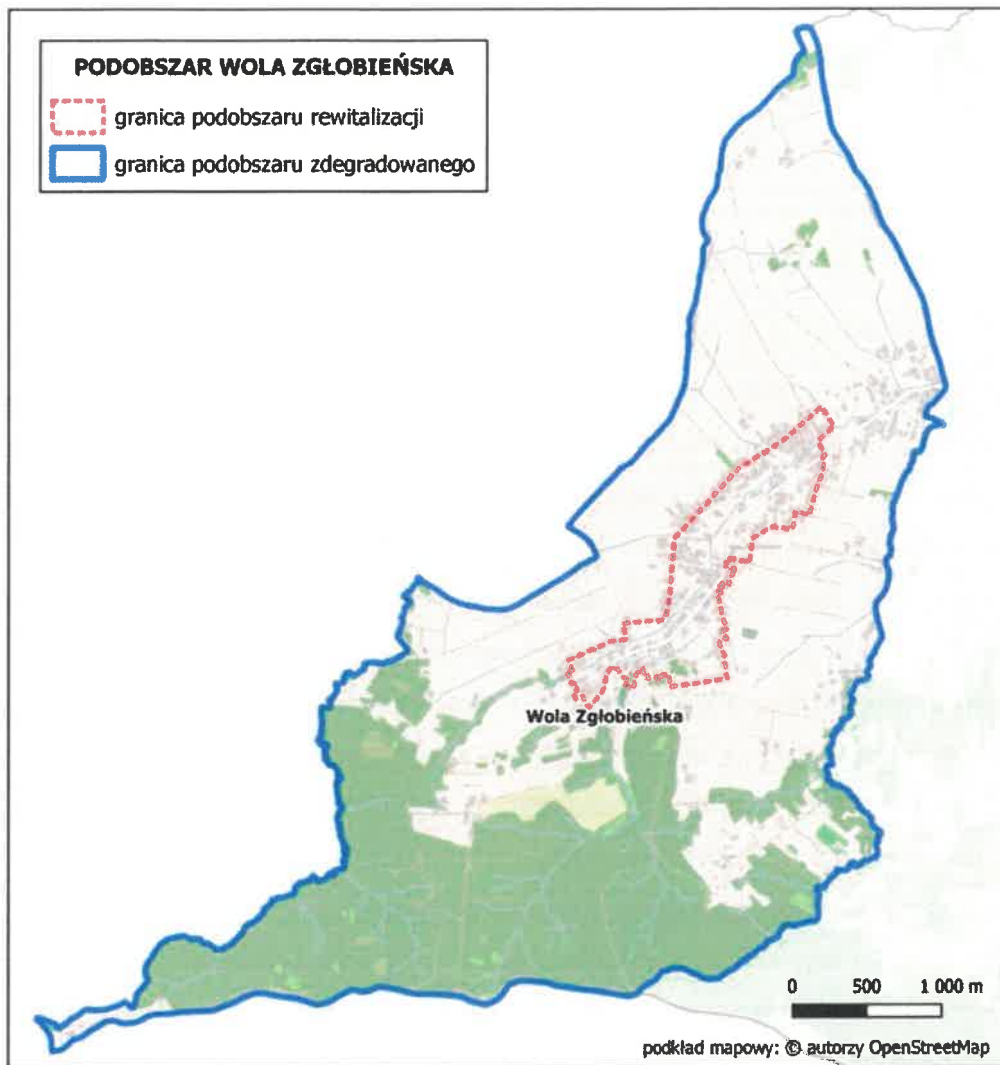
6.3.1 Podobszar rewitalizacji Wola Zgłobieńska

Wola Zgłobieńska jest położona na zachodnich krańcach gminy Boguchwała. Od zachodu graniczy z Będzienicą i Nockową, od północy i wschodu ze Zgłobniem. W swej południowej części graniczy z Niechobrzem i Wolą Czudecką. W obrębie wsi istnieją przysiółki, z których największymi są Ścieżki oraz Zagóry. Część Zagór administracyjnie należy do Zgłobnia. W południowej części istnieje niewielki przysiółek zwany Granicami. Sołectwo położone jest wzdłuż drogi powiatowej Rzeszów-Lwierzycze oraz przy drogach gminnych. Rys historyczny zabudowy związany jest z funkcjonowaniem kilku charakterystycznych obiektów. W 1982 roku został zbudowany we wsi kościół pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Polski, a w 1990 r. kaplica na miejscowym cmentarzu. Początki budowy szkoły sięgają 1959 roku - jednak budynek o dzisiejszym wyglądzie ukończony został jako tzw. tysiąclatka w 1966 roku. W połowie lat 70-tych wzniesiono budynek obecnego Domu Ludowego.

Podobszar rewitalizacji Wola Zgłobieńska charakteryzuje się zabudową mieszkalno – użytkową (obiekty publiczne), zlokalizowaną wzdłuż głównej ulicy przechodzącej przez podobszar rewitalizacji. Dominuje budownictwo jednorodzinne. Przez podobszar przepływa potok Lubcza. Obszar charakteryzuje się znaczną peryferyjnością (znaczną odległość od Boguchwały – centrum gminy). Utrudnia to procesy integracyjne zarówno w ramach całej gminy (zwłaszcza w kontekście deficytów w komunikacji publicznej).

Głównym problemem architektonicznym dla tego podobszaru w porównaniu z innymi obszarami jest niska funkcjonalność infrastruktury publicznej, mogącej służyć działaniom integracyjnym dla mieszkańców. Podobszar rewitalizacji ma wykształcone centrum skupienia lokalnego. Jest to teren w pobliżu trzech ważnych miejsc na mapie życia społecznego Woli Zgłobieńskiej, czyli Szkoła Podstawowa, Gminny Ośrodek Kultury i Wypoczynku oraz Parafia Rzymskokatolicka pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski. Odpowiednie zagospodarowanie tego obszaru będzie przekładać się na zniwelowanie zidentyfikowanych problemów społecznych.

Grafika 6 Podobszar rewitalizacji – Wola Zgłobieńska

Źródło: opracowanie własne

Diagnoza delimitacyjna prowadzona w celu wyłonienia tego podobszaru rewitalizacji wskazała nieznacznie większą w porównaniu z innymi obszarami koncentrację osób / gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej oraz wyższym wskaźnikiem liczby przestępstw w odniesieniu do liczby mieszkańców. Przyczyną tego stanu rzeczy jest diagnozowana przez pracowników pomocy społecznej zwiększona liczba rodzin zmagających się z problemami takimi jak bieda, długotrwała choroba jednego z członków rodziny oraz migracje w celach zarobkowych. Wsparcia wymagają również osoby z niepełnosprawnościami. Na podobszarze rewitalizacji identyfikuje się coraz większe osłabienie funkcji wychowawczej rodziny. Jest to przyczyną niepożądanych zachowań młodych ludzi nie tylko w domu, czy szkole ale również w przestrzeni publicznej. Przyczyną tego jest w dużym stopniu niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Na podobszarze rewitalizacji notuje się nieznacznie wyższą niż w pozostałych sołectwach liczbę spraw w zakresie

niewydolność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Poważnym problemem społecznym a zarazem wyzwaniem jest negatywne zjawisko emigracji młodych, dobrze wykształconych do miast oraz za granicę. Z uwagi na peryferyjne ułożenie Woli Zgłobieńskiej i jej typowo rolniczy charakter notuje się niską aktywność małych i średnich przedsiębiorstw i związany z tym niski poziom przedsiębiorczości (niewystarczająca liczba miejsc pracy). Powiązany jest z tym również niski poziom aktywności społecznej.

Na podobszarze rewitalizacji w porównaniu z innymi obszarami występuje niedobór pomieszczeń przystosowanych do prowadzenia zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na aktywizację społeczną. Problem ten dotyczy zwłaszcza osoby starsze. Najpoważniejszym problemem infrastrukturalnym czy też przestrzennym obszaru jest brak dobrze wyposażonego i funkcjonalnego obiektu, będącego miejscem do realizacji działań społecznych, a zwłaszcza tych, które dotyczą integracji społecznej poprzez działania kulturowe, edukacyjne i sportowe. Odczuwalny jest brak zaplecza dla prowadzenia działalności kulturalnej. Ponadto nie funkcjonuje dobrze zagospodarowana (wyposażona) otwarta strefa dla działań społecznych. Te deficyty wpływają negatywnie również na problemy społeczne. Przez taki stan rzeczy ograniczona jest również aktywność organizacji pozarządowych, które nie dysponują miejscem do prowadzenia działań społecznych. Idealnym miejscem do utworzenia takiego miejsca jest obiekt Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej. Aktualnie nie jest on w pełni wykorzystywany do celów statutowych. Nie jest nowoczesny, funkcjonalny i brak mu rozwiązań w zakresie energooszczędności. Jego otoczenie nie spełnia standardów w zakresie prowadzenia działań integracyjnych. Widoczny jest znaczny stopień zużycia obiektu oraz brak ważnych inwestycji podejmowanych w ostatnich latach. Podjęcie działań inwestycyjnych na podobszarze rewitalizacji jest kluczowe z punktu widzenia podejmowania działań społecznych służących integracji społecznej.

6.3.2 Podobszar rewitalizacji Zarzecze

Pierwsze pewne wiadomości o Zarzeczu, posiadamy z roku 1423. Król Władysław Jagiełło w tymże roku wystawił dokument nadający Janowi z Giczyna dożywocie, na okręgu tyczyńskim, w skład którego obok Borku, Chmielnika, Słociny, Zalesia, Matysówki, Drabinianki, Budziwoja, Lutoryża, Lubeni, Straszyla, Białej i Siedlisk występuje również Zarzecze. Można uznać, iż Zarzecze w 1423 roku istniało już jako licząca się miejscowość. Na terenie Zarzecza i sąsiednich wsi osadnictwo istniało już co najmniej od czasów neolitu (ok. 4 tys. - 1800 r. p.n.e.). W tym czasie nad Wisłokiem intensywnie rozwijało się osadnictwo, a sama rzeka była ważnym szlakiem handlowym. Jeszcze na początku XIX wieku na tym terenie, pływając łodziami, polowano na kaczkę. Charakterystycznym obiektem na tym obszarze jest Dom Ludowy, będący jednocześnie siedzibą miejscowej OSP. Budynek oddano do użytku w 1957 roku.

Na początku w tym budynku mieściła się: poczta, straż pożarna, sklep spożywczy, posterunek Milicji Obywatelskiej, Klub Oświaty Książki i Pracy, a w latach 60-tych również biblioteka. Obecnie w tym budynku znajduje się biblioteka, Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich oraz Ośrodek Kultury.

Grafika 7 Podobszar rewitalizacji – Zarzecze

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Zarzecze charakteryzuje się zabudową mieszkalno – użytkową (obiekty publiczne), zlokalizowaną wzdłuż głównej ulicy przechodzącej przez obszar rewitalizacji (wieś ulicowa galicyjska). Na podobszarze tym dominuje budownictwo jednorodzinne. Obszar sąsiaduje z rzeką Wisłok. Obszar położony jest przy ważnej arterii komunikacyjnej jaką jest droga krajowa 19 relacji Barwinek – Rzeszów. Z uwagi na wiejski charakter oraz bliskość miasta Rzeszów wraz z dogodnym dojazdem (kolej, samochód), podobszar rewitalizacji Zarzecze stanowi miejsce osiedlania się nowych mieszkańców. Stanowi to wyzwanie w zakresie integracji mieszkańców z miejscem zamieszkania. Bardzo ważną okolicznością, mającą niekorzystny wpływ na możliwości integracyjne jest likwidacja szkoły podstawowej.

Głównym problemem architektonicznym dla obszaru jest niska funkcjonalność infrastruktury publicznej, mogącej służyć działaniom integracyjnym dla mieszkańców. Podobszar rewitalizacji nie posiada wykształconego centrum skupienia lokalnego. Ważniejsze obiekty publiczne znajdują się w odległości od siebie, ulokowane wzdłuż głównej ulicy. Do obiektów tych należy Dom Kultury w Zarzeczu, Biblioteka, Ochotnicza Straż Pożarna w Zarzeczu oraz Kościół Rzymskokatolicki pw. NMP Matki Kościoła w Zarzeczu.

Diagnoza delimitacyjna prowadzona w celu wyłonienia tego obszaru rewitalizacji wskazała nieznacznie zwiększoną w porównaniu z innymi obszarami koncentrację osób / gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej oraz zwiększonej liczby przestępstw w odniesieniu do liczby mieszkańców. Przyczyną tego stanu rzeczy jest diagnozowana przez pracowników pomocy społecznej zwiększona liczba rodzin zmagających się z problemami takimi jak bieda, długotrwała choroba jednego z członków rodziny oraz migracje w celach zarobkowych. Wsparcia wymagają również osoby z niepełnosprawnościami. Na podobszarze rewitalizacji identyfikuje się coraz większe osłabienie funkcji wychowawczej rodziny. Jest to przyczyną występowania niepożądanych zachowań młodych ludzi nie tylko w domu, czy szkole ale również w przestrzeni publicznej. Przyczyną tego jest w dużym stopniu niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Na podobszarze rewitalizacji notuje się również niższy stopień bezpieczeństwa publicznego. Z jednej strony zagrożenia generowane są przez sąsiedztwo ciągów komunikacyjnych (zdarzenia drogowe), z drugiej notuje się zwiększoną liczbę przestępstw, czy wykroczeń.

Na podobszarze rewitalizacji występuje niedobór pomieszczeń przystosowanych do prowadzenia spotkań, zajęć aktywizacyjnych oraz integracyjnych. Istotną okolicznością wpływającą na utratę znaczenia była przeprowadzona w 2020 roku wymuszona (przez czynniki demograficzne) likwidacja Szkoły Podstawowej im. ks Jana Twardowskiego w Zarzeczcu, która stanowiła ważny ośrodek życia społecznego – miejsce licznych działań kulturalnych, edukacyjnych i aktywizacyjnych. Wydarzenie to rzutuje niekorzystnie na rozwój miejscowości i poziom integracji społecznej. W tym kontekście podobszar rewitalizacji w Zarzeczcu potrzebuje nowoczesnych miejsc do realizacji celów społecznych. W pobliżu byłej szkoły znajduje się plac zabaw i boisko.

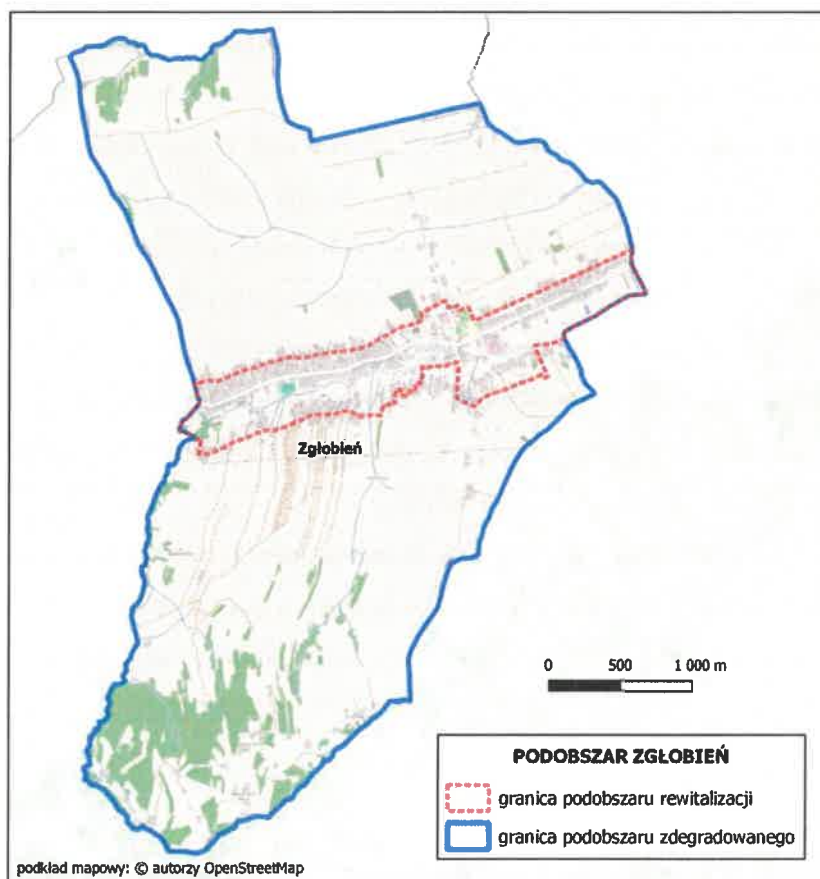
Wobec zdiagnozowanych problemów społecznych konieczne jest wprowadzenie zajęć z dziedziny bezpieczeństwa, integracji i reintegracji społecznej. Funkcjonujące na obszarze rewitalizacji borykają się z brakiem nowoczesnej przestrzeni na prowadzenie działań społecznych, integracyjnych. Dotyczy to zwłaszcza osób starszych, które potrzebują miejsc do spotkań i działań aktywizacyjnych.

6.3.3 Podobszar rewitalizacji Zgłobień

Sołectwo Zgłobień położone jest wzdłuż drogi powiatowej Rzeszów-Iwierzyce oraz dróg gminnych. Wieś położona jest wśród falistych wzniesień północnej partii Pogórza Strzyżowskiego, 11 km na południowy-zachód od Rzeszowa. Osada Zgłobień wzmiankowana w I połowie XV wieku, powstała przypuszczalnie w XIV wieku. W centrum miejscowości znajduje się Szkoła Podstawowa, ukończona w 1975 roku, Dom Kultury z 1968 roku oraz Ośrodek Zdrowia z 1978 roku. Na zboczu doliny zespół zabudowań podworskich i kościoł. W skład zespołu wchodzi: dwór, dawny czworak, spichlerz oraz park. Najstarszą oraz najbardziej interesującą budowlą jest dawny spichlerz - pierwotnie dwór

obronny, renesansowy zbudowany w drugiej połowie XVI wieku. Jest to nieduży prostokątny budynek murowany z kamienia i cegły, sklepiony z zachowaniem detali renesansowej architektury. Po przeciwnej stronie zespołu znajduje się "nowy" dwór zbudowany w I połowie XIX wieku, a obok dawny czworak z połowy XIX wieku. Całość otoczona jest resztkami parku krajobrazowego z XVII-XIX wieku. W pobliżu znajduje się kościół parafialny p.w. św. Andrzeja, pierwotnie barokowy, zbudowany staraniem K. Lubomirskiego w 1741 roku, rozbudowany w latach 1909-1929 przez dodanie naw bocznych i wieży, restaurowany w latach 1956-1958. Wewnątrz znajduje się polichromia z 1957 roku malowana przez Stanisława Jakubczyka i Jana Standy. Obok kościoła rośnie okazała lipa - pomnik przyrody (410 cm w obwodzie). W XIX wieku oprócz folwarku w Zgłobniu były: cegielnia, młyn i gorzelnia.

Grafika 8 Podobszar rewitalizacji – Zgłobień

Źródło: opracowanie własne

Osią podobszaru rewitalizacji Zgłobień jest droga powiatowa Rzeszów - Iwierzycze. Wzdłuż ulicy zlokalizowane są budynki mieszkalne jednorodzinne oraz obiekty publiczne. W centralnym miejscu podobszaru rewitalizacji znajdują się obiekty ważne z punktu widzenia funkcjonowania społeczno – gospodarczego. Do obiektów tych należy Parafia św. Andrzeja Apostoła, Szkoła Podstawowa w Zgłobniu, *Stary Dwór* - zespół dworsko-parkowy im. Tadeusza Nalepy oraz Lokalny Ośrodek Kultury

„Wspólnota”. W tych miejscach realizowana jest najważniejsza część życia społecznego podobszaru rewitalizacji.

Na szczególną uwagę zasługuje działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w Zgłobniu. WTZ funkcjonuje od 1996 roku. Uczestnikami warsztatów są osoby posiadające prawnie potwierdzony status niepełnosprawności, niezdolne do podjęcia pracy. Placówka świadczy terapię zajęciową dla 35 osób w 7 pracowniach (gospodarstwa domowego, poligraficzno – introligatorskiej, hafciarskiej, krawieckiej, plastycznej, stolarskiej, ogrodniczo – ceramicznej).

Najpoważniejszym problemem społecznym dla podobszaru rewitalizacji Zgłobień są kwestie związane z demografią – niekorzystny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji. Podobszar rewitalizacji nie jest miejscem atrakcyjnym z punktu widzenia zasiedlenia. Niepokojące są również wskaźniki demograficzne pokazujące proces starzenia się społeczeństwa. Poza tym wyróżniającym się problemem społecznym obszaru jest bezrobocie. Jest on w ujęciu statystycznym wyższe niż te notowane na innych obszarach. Przyczynami takiego stanu rzeczy jest niski poziom oferty aktywizacji mieszkańców na miejscu, na bazie funkcjonujących obiektów.

6.4 Problemy społeczne i infrastrukturalne obszaru rewitalizacji – podsumowanie

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego opracowania analiza pogłębiona trzech podobszarów rewitalizacji wykazała istotne problemy, które przesądzają o konieczności podjęcia działań naprawczych zarówno w sferze społecznej, jak i pozaspołecznej. Główne problemy podobszaru rewitalizacji ogniskują się wokół obiektów użyteczności publicznej i przestrzeni wokół, jako miejsc realizacji zadań z zakresu integracji społecznej. Na podobszarach rewitalizacji identyfikowane są również problemy społeczne związanych z funkcjonowaniem osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz bezpieczeństwem. Mieszkańcy oczekują wyraźnej poprawy elementów decydujących o jakości życia w warstwie technicznej, infrastrukturalnej, przestrzennej i środowiskowej. O sukcesie procesu rewitalizacji będzie przede wszystkim decydować postęp w działaniach inwestycyjnych (modernizacyjnych) obiektów na wyznaczonych obszarach oraz prowadzonych działań aktywizujących.

Nie bez znaczenia jest także dostrzegana przez mieszkańców potrzeba podejmowania działań z zakresu aktywnej integracji społecznej, jak również ukierunkowanych na występujące problemy społeczne. Kluczowym wyzwaniem na obszarze rewitalizacji jest kształtowanie atrakcyjnych i dostępnych miejsc aktywizacji mieszkańców.

Można w tym miejscu stwierdzić wprost, że proces rewitalizacji w Boguchwale w sferze infrastrukturalnej powinien być oparty przede wszystkim na poprawie jakości i funkcjonalności infrastruktury kubaturowej, z uwzględnieniem jej środowiskowego aspektu funkcjonowaniu (energia

odnawialna). W tym miejscu bardzo ważne jest spójne i skoordynowane działanie instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych.

Na podobszarach rewitalizacji diagnozuje się następujące problemy w sferze społecznej i infrastrukturalnej:

1. Niski wskaźnik przedsiębiorczości.
2. Niska aktywności społeczna.
3. Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Niski poziom bezpieczeństwa publicznego.
5. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych.
6. Deficyt funkcjonalnych obiektów świadczenia usług społecznych wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
7. Deficyty infrastruktury w zakresie rozwiązań pro środowiskowych.

Poniżej w formie tabelarycznej zestawiono zidentyfikowane problemy wraz z przypisanym im symbolem – PS jako problem społeczny oraz PI jako problem infrastrukturalny.

Tabela 12 Schemat problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji

Zdiagnozowane problemy społeczne	Zdiagnozowane problemy infrastrukturalne
<ul style="list-style-type: none"> • PS1.Niski wskaźnik przedsiębiorczości. • PS 2.Niski poziom aktywności społecznej. • PS3. Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. • PS4. Niski poziom bezpieczeństwa publicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • PI.5. Niedostosowane przestrzenie publiczne na potrzeby społeczne. • PI. 6. Deficyt funkcjonalnych obiektów świadczenia usług społecznych wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. • PI.7. Deficyty infrastruktury w zakresie rozwiązań pro środowiskowych.

Źródło: opracowanie własne

7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Podstawą założeń planistycznych Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała jest wizja, która z jednej strony jest odpowiedzią na problemy przedstawione w diagnozie natomiast z drugiej jest rodzajem projekcji przyszłości, obrazem gminy jaki mieszkańcy oraz samorząd lokalny chcieliby widzieć po przeprowadzeniu rewitalizacji. Podstawę do sformułowania wizji obszaru rewitalizacji stanowiły następujące elementy:

- analiza danych zastanych; pozyskanych w dokumentach źródłowych, jak i danych z instytucji samorządowych, powiatowych oraz wojewódzkich,
- dedykowana analiza uwarunkowań, wyzwań, potencjałów i potrzeb obszaru,
- analiza ekspercka poparta pozyskanymi danymi,
- szeroka informacja odnośnie potrzeb i problemów pochodząca od pracowników samorządowych Urzędu Miejskiego w Boguchwale,
- opinie mieszkańców (interesariuszy), szerokiej partycypacji w zakresie trafności przedstawionych wniosków oraz realności potrzeb w zakresie rewitalizacji,
- wyników naboru propozycji projektowych, określający zakres i charakter oczekiwani i potrzeb interesariuszy procesu rewitalizacji.

Wizja obszaru rewitalizacji została zdefiniowana nie tylko w odniesieniu do całego obszaru rewitalizacji, ale również w odniesieniu do poszczególnych podobszarów, ze względu na ich „autonomię” oraz specyficzne walory architektoniczno – przyrodnicze.

Grafika 9 Wizja rozwoju dla podobszarów rewitalizacji

Wizja obszaru rewitalizacji

Gmina Boguchwała to miejsce, w którym proces rewitalizacji przebiegł pomyślnie, to znaczy obszary objęte rewitalizacją zyskały nowoczesne przestrzenie i prowadzą w nich czynne działania prospołeczne. Rewitalizacja przyczyniła się do wzrostu aktywności społecznej, w tym zwłaszcza aktywności organizacji pozarządowych i podejmowane są działania przyczyniające się do niwelowania problemów społecznych. Mieszkańcy podejmują liczne inicjatywy społeczne, edukacyjne, rekreacyjne na bazie utworzonej infrastruktury.

Wizja podobszaru rewitalizacji Wola Zgłobieńska

Wola Zgłobieńska prowadzi aktywne działania dla społeczności lokalnej w obiekcie poddanym rewitalizacji. Mieszkańcy zyskują nowoczesny obiekt, który jest centrum skupienia lokalnego dla społeczności podobszaru rewitalizacji, sołectwa oraz gminy. Aktywniej działają organizacje pozarządowe, a mieszkańcy zyskują nową energię do działań społecznych. Grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zyskują bardzo dobrą ofertę z zakresu aktywnej integracji. Skuteczne wsparcie grup najbardziej potrzebujących wsparcia przekłada się na poprawę jakości życia w miejscowości.

Wizja podobszaru rewitalizacji Zarzecze

Zarzecze to miejsce, na którym przebiegła pomyślnie rewitalizacja w zakresie stworzenia profesjonalnej bazy dla budowania tożsamości lokalnej. Zrewitalizowany obiekt po byłej szkole jest wizytówką miejscowości, a mieszkańcy chętnie podejmują aktywności z zakresu integracji społecznej. Miejscowość otrzymuje funkcjonalny, przyjazny środowisku naturalnemu obiekt w którym realizowane są aktywności najbardziej potrzebne mieszkańcom. Miejscowość zyskała nowoczesny obiekt, który jest wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem.

Wizja podobszaru rewitalizacji Zgłobień

Podobszar rewitalizacji Zgłobień zyskuje nowoczesny obiekt, który jest wykorzystywany na działania społeczne i aktywizacyjne dla społeczności lokalnej. Mieszkańcy chętnie podejmują różne inicjatywy lokalne. Miejsce wyróżnia podejmowane akcje z zakresu działań wolontarystycznych. Mieszkańcy chcący zaangażować się w działalność społeczną zyskują przestrzeń dla swojej aktywności. To inicjuje większą aktywność liderów lokalnych organizacji pozarządowych.

Źródło: opracowanie własne

8. Cele i kierunki działań procesu rewitalizacji

Wizja przedstawia oczekiwany obraz podobszarów rewitalizacji po realizacji zaplanowanych w nim zadań. Aby jego osiągnięcie było możliwe, kluczowe jest dokładne wyznaczenie celów rewitalizacji, które będą określały konkretne kierunki działań. Poniżej prezentowana jest zakładana logika interwencji w zakresie rewitalizacji w Gminie Boguchwała.

Grafika 10 Logika procesu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Celem głównym rewitalizacji w Gminie Boguchwała jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu grup mieszkańców i ich pełna aktywizacja i integracja poprzez działania społeczne,

infrastrukturalne oraz środowiskowe, w swym zamyśle będące tworzeniem miejsc, obiektów, przestrzeni dla działań i aktywności społecznych.

Cel główny rewitalizacji jest zorientowany na zniwelowaniu występujących problemów społecznych, co w swej istocie ma przyczynić się do odnowy i ożywienia miejscowości, w których jest realizowana. Proces rewitalizacji będzie realizowany przy współudziale wszystkich interesariuszy i partnerów procesu rewitalizacji, w tym przede wszystkim mieszkańców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Bardzo ważnym elementem planowanej rewitalizacji jest uwzględnienie specyfiki, zasobów i potencjałów poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Kluczowym elementem planistycznym, służącym realizacji celu głównego, jest układ celów strategicznych odnoszących się do trzech wymiarów.

Grafika 11 Układ celów strategicznych Gminy Boguchwała

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań wskazują na sposób osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych w zakresie planowanych przedsięwzięć służących wychodzeniu z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy oraz identyfikowane potencjały obszaru rewitalizacji. Skupiają się na celach i kierunkach działań rewitalizacji w obrębie trzech podsystemów. Logika interwencji rewitalizacyjnej dla poszczególnych podsystemów została przedstawiona poniżej.

Tabela 13 Zakończenie interwencji rewitalizacyjnej GPR Gminy Boguchwała

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
<p>Aktywni i zintegrowani mieszkańcy</p>	<p>CO.1.1. Wzrost tożsamości lokalnej oraz lepsza integracja mieszkańców</p> <p>CO.1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>CO.1.3. Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego</p>	<p>KD.1.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji mieszkańców</p> <p>KD.1.2. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji mieszkańców</p> <p>KD.1.3. Realizacja działań z zakresu poprawy poziomu bezpieczeństwa publicznego</p>	<p>PS.1. Niski wskaźnik przedsiębiorczości,</p> <p>PS.2. Niski poziom aktywności społecznej,</p> <p>PS.3. Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,</p> <p>PS.4. Niski poziom bezpieczeństwa publicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kapitał ludzki - potencjał zawodowy, twórczy mieszkańców • Dobry dostęp do usług publicznych (edukacja, kultura, pomoc społeczna) • Aktywność organizacji pozarządowych • Zasoby kadrowe, doświadczenie pracowników instytucji i organizacji pozarządowych • Bogate tradycje, mogące stanowić podstawę działań społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą • Dostosowanie kwalifikacji mieszkańców do wymogów rynku pracy • Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji • Wzrost liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem • Zwiększenie liczby wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych • Nowe inicjatywy edukacyjne, kulturalne i sportowe • Większa liczba seniorów i osób z niepełnosprawnością uczestniczących w życiu społeczno-kulturalnym
<p>Funkcjonalne obiekty i przestrzenie</p>	<p>CO.2.1. Zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni oraz nadanie im funkcji integracji społecznej mieszkańców</p> <p>CO.2.2. Rozwój infrastruktury publicznej i tworzenie atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego</p>	<p>KD.2.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania i uporządkowania przestrzeni publicznych.</p> <p>KD.2.2. Modernizacja i adaptacja istniejących oraz tworzenie nowych obiektów dla świadczenia usług publicznych.</p>	<p>PI. 5. Niedostosowane przestrzenie publiczne na potrzeby społeczne</p> <p>PI. 6. Deficyt funkcjonalnych obiektów świadczących usług społecznych wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cenne kulturowo zabytki (Genius loci – duch miejsca; historia, tradycje, dziedzictwo kulturowe, • Dobra dostępność komunikacyjna • Uporzędkowana zabudowa, zagospodarowana przestrzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • Osiągnięcieładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji • Poprawa wizerunku, estetyki, funkcjonalności przestrzeni publicznych • Wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji • Aktywne korzystanie z lokalnych miejsc, przestrzeni publicznych • Poprawa jakości i dostępności obiektów użyteczności publicznej i terenów rekreacyjnych • Wysoka jakość oferty kulturalnej
<p>Wysokie standardy środowiskowe</p>	<p>CO.3.1. Poprawa efektywności energetycznej budynków</p> <p>CO.3.2. Zwiększenie powierzchni zagospodarowanej zieleni</p>	<p>KD.3.1. Edukacja ekologiczna</p> <p>KD.3.2. Tworzenie nowych terenów zieleni</p>	<p>PI.7. Deficyty infrastruktury w zakresie rozwiązań pro środowiskowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spójny, funkcjonalny układ architektoniczny • Bliska dostępność zasobów naturalnych i krajobrazowych • Waleń przyrodnicze sprzyjające rozwojowi rekreacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości powietrza i stanu zdrowia mieszkańców • Wzrost poczucia odpowiedzialności mieszkańców za stan środowiska naturalnego • Ograniczenie skutków zmian klimatu

Zródło: opracowanie własne

9. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 zgłoszono w ramach trwającego od 17 do 30 listopada 2022 r. otwartego naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Etap ten poprzedzony został spotkaniami warsztatowo-informacyjnymi, które skierowane były do potencjalnych interesariuszy procesu rewitalizacji, tj. mieszkańców gminy Boguchwała, wspólnot mieszkaniowych, zarządców nieruchomości, podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, organizacji pozarządowych oraz innych interesariuszy procesu rewitalizacji. Pierwsza część warsztatów poświęcona była przedstawieniu głównych założeń opracowywanego programu rewitalizacji oraz istoty procesu rewitalizacji - możliwych zagrożeń i wyzwań, natomiast druga - prezentacji formularza służącego do zgłaszania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, typów zadań możliwych do zgłoszenia oraz sposobów i terminów składania formularzy. W wyniku przeprowadzonego naboru do Gminnego Programu Rewitalizacji zgłoszonych zostało 6 propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Gminny Program Rewitalizacji zakłada realizację przedsięwzięć, które przyczynią się do ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych identyfikowanych na podobszarach rewitalizacji oraz dodatkowo do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia ładu przestrzennego i ożywienia gospodarczego gminy. Przedsięwzięcia infrastrukturalne są komplementarne i powiązane z celami społecznymi interwencji rewitalizacyjnej GPR. Priorytetem w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest rozwój w zakresie sfery społecznej, a więc wzrost integracji oraz aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wartością dodaną rewitalizacji będzie również zwiększony poziom odpowiedzialności ekologicznej oraz dbałość o przestrzeń publiczną. Przedstawione poniżej przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały przyjęte jako spójny i kompleksowy wachlarz przedsięwzięć podstawowych w ramach GPR Gminy Boguchwała.

Tabela 14 Wiązki projektowe dla podobszaru rewitalizacji Wola Zgłobieńska

Podobszar rewitalizacji Wola Zgłobieńska
1. Przebudowa budynku Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej.
2. Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno - zawodowego społeczności lokalnej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 15 Wiązki projektowe dla podobszaru rewitalizacji Zarzecze

Podobszar rewitalizacji Zarzecze
3. Adaptacja piętra budynku szkoły w Zarzeczu na cele społeczne.
4. Centrum Aktywności Lokalnej (kultura, dialog, integracja).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 16 Wiązka projektowa dla podobszaru rewitalizacji Zgłobień

Podobszar rewitalizacji Zgłobień	
5.	Przebudowa stawu w Zgłobniu i dostosowanie do celów rekreacyjno – turystycznych.
6.	Wolontariusze na start.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

9.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne - karty projektowe

Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawione zostały karty projektowe do programu rewitalizacji. Zawierają one podstawowe informacje o planowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych i stanowią oś wykonawczą planowanej rewitalizacji w Boguchwale.

Zgłoszone przedsięwzięcia pogrupowane w wiązki zostały przedstawione poniżej w postaci kart projektowych. Każda karta zawiera podstawowe informacje o planowanych przedsięwzięciach, tj. nazwę i podmioty realizujące poszczególne zadania, lokalizację oraz zakres zaplanowanych działań. W kartach wskazano również szacowane wartości przedsięwzięć, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, a także opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te były możliwe do wskazania.

9.1.1 Projekty dla podobszaru rewitalizacji Wola Zgłobieńska

Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawione zostały karty projektowe do programu rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji Wola Zgłobieńska.

Tabela 17 Karta projektowa dla przedsięwzięcia Przebudowa budynku Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej

Nazwa przedsięwzięcia: Przebudowa budynku Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej
1. Podmiot realizujący.
Gmina Boguchwała - jednostka samorządu terytorialnego - Urząd Miejski w Boguchwale, ul. Suszyckich 33, 36-040 Boguchwała
2. Zakres realizowanych zadań.
Projekt obejmuje m.in.: remontowe prace budowlane, tj: <ul style="list-style-type: none"> – remont elewacji, – urządzenie terenu wokół budynku, – remont pomieszczeń wewnątrz budynku, – wykonanie izolacji poziomej. <p>Celem projektu jest zatem stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej, aktywizacyjnej i społecznej, poprzez modernizację i rozbudowę gminnej infrastruktury instytucji kultury. Ze względu na obecnie zły stan obiektu niezbędne jest jego odremontowanie i przebudowa oraz zagospodarowanie do pełnienia funkcji lokali użytkowych na potrzeby realizacji projektu społecznego, a także jego kontynuowania. Część pomieszczeń domu kultury ze stosownym wyposażeniem będzie służyło jako miejsce warsztatów tematycznych oraz z przeznaczeniem dla działających grup społecznych. Zaplecze kuchenne wykorzystywane będzie do warsztatów zdrowego żywienia i kulinarnych, duża sala do zajęć ruchowych, w tym o charakterze rehabilitacyjnym lub aerobowych, czy też rozwijania zainteresowań np. tanecznych. Sala widowiskowa będzie służyła jako zaplecze rozwijania zainteresowań artystycznych w zakresie kina, teatru, kabaretu i innych aktywności, do których niezbędna jest sala z miejscami siedzącymi i stałą sceną.</p>
3. Lokalizacja.
Sołectwo Wola Zgłobieńska, gmina Boguchwała Budynek Domu Kultury w Woli Zgłobieńskiej zlokalizowany na działce 555. Własność Gmina Boguchwała.

4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia.

Realizacja zadania ma na celu utworzenie zaplecza do realizacji kluczowych z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych projektów o charakterze miękkim. Problemy, które zostały zdiagnozowane na terenie podobszaru rewitalizacji, a do których ograniczenia przyczyni się realizacja przedmiotowego zadania to przede wszystkim te dotyczące braku zaplecza dla prowadzenia działalności kulturalnej, osłabienia funkcji wychowawczej rodziny, emigracji ludzi młodych, dobrze wykształconych, niewystarczającej oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, niedoboru pomieszczeń przystosowanych do prowadzenia zajęć kulturalno-edukacyjnych, reintegracyjnych (ukierunkowanych na osoby starsze), niskiej aktywności małych i średnich przedsiębiorstw, niskiego poziomu przedsiębiorczości, niskiego poziomu aktywności społecznej, niewystarczającej liczby miejsc pracy, niewydolności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych części rodzin, niedostatecznej opieki nad dziećmi i młodzieżą, niskiego poziomu integracji mieszkańców oraz grup społecznych działających na terenie miejscowości.

W ramach zadania planuje się przebudowę, rozbudowę i dostosowanie sposobu użytkowania domu kultury pod kątem działających na terenie gminy grup i organizacji społecznych. Wszystkie wspierane działania będą uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.

5. Cel przedsięwzięcia.

Celem projektu jest ograniczenie problemów podobszaru rewitalizacji Wola Zgłobieńskiej poprzez kompleksową rewitalizację obiektu infrastruktury społecznej i przestrzeni publicznej wokół niego. Projekt polegać będzie na realizacji przedsięwzięć wzajemnie uzupełniających się dzięki utworzeniu w tym miejscu Świetlicy dla Seniora oraz Centrum Integracji Społecznej. Przywrócenie funkcji społecznych, edukacyjnych i gospodarczych obiektowi jest niezbędne do pobudzania aktywności środowisk lokalnych i stymulowania współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Działania te będą również przeciwdziałać zjawisku wykluczenia społecznego.

6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji:

- CO.2.1. Zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni oraz nadanie im funkcji integracji społecznej mieszkańców,
- CO.2.2. Rozwój infrastruktury publicznej i tworzenie atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego,
- CO.3.1. Poprawa efektywności energetycznej budynków,
- CO.3.2. Zwiększenie powierzchni zagospodarowanej zieleni.

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

3 000 000,00 zł

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów:

- **Przywrócenie funkcjonalności obiektom użyteczności publicznej**, a tym samym zapobieganie ich dalszej degradacji. Powyższe przyczyni się do realizacji CS.2 Spójność przestrzenno-funkcjonalna. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba osób korzystających z zrewitalizowanych obiektów. Pomiar roczny (pierwszy pomiar rok po zakończeniu prac inwestycyjnych). Sposób oceny wskaźnika: ewidencja prowadzona przez pracowników instytucji zlokalizowanych w obiektach użyteczności publicznej.
- **Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji**. Powyższe przyczyni się do realizacji CS.2 Aktywni i zintegrowani mieszkańcy oraz CS.3 Wysokie standardy środowiskowe. Wskaźnikiem rezultatu będzie wzrost zadowolenia z jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Pomiar roczny (pierwszy pomiar rok po zakończeniu prac inwestycyjnych), na podstawie danych z badań ankietowych lub wywiadów przeprowadzonych wśród mieszkańców zrewitalizowanego podobszaru (użytkowników obiektu).

9. Wskaźniki produktu.

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba budynków poddanych rewitalizacji - 1 szt.
- Liczba nowopowstałych / wyremontowanych obiektów infrastruktury na cele społeczne - 1 szt.
- Liczba przedsięwzięć zagospodarowania przestrzeni publicznych na cele społeczne - 1 szt.
- Liczba obiektów, w których zastosowano rozwiązania energooszczędne - 1 szt.

Sposób pomiaru: protokoły odbioru zrealizowanych prac.

10. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są

możliwe do wskazania.

W budynku zamontowana zostanie schodowa platforma umożliwiająca osobom niepełnosprawnym korzystanie z pomieszczeń na piętrze. Na parterze i piętrze powstaną toalety dla niepełnosprawnych. Budynek zostanie wyposażony w oznaczenia ułatwiające osobom z niepełnosprawnościami bezpieczne poruszanie się.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 18 Karta projektowa dla przedsięwzięcia pn. Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno - zawodowego społeczności lokalnej.

Nazwa przedsięwzięcia: Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno - zawodowego społeczności lokalnej

2. Podmiot realizujący.

Gmina Boguchwała – jednostka samorządu terytorialnego Lokalny Ośrodek Kultury w Zgłobniu Zgłobień 77, 36-046 Zgłobień

2. Zakres realizowanych zadań.

Zakres przedmiotowy projektu przedstawia się następująco:

- Diagnoza problemów, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb środowiska podobszaru rewitalizacji oraz warsztaty dla osób zajmujących się animacją lokalną.
- Działania środowiskowe i kulturalne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, seniorów (spotkania o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym).
- Usługi aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym - poradnictwo, trening kompetencji, umiejętności społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Organizacja zajęć aktywizujących dla seniorów oraz młodzieży.

Zadanie to obejmuje również zakup niezbędnego sprzętu/wyposażenia do realizacji ww. zadań, skierowany dla grup odbiorczych w celu ułatwienia organizacji i realizacji zadań.

Działania przyczynią się do reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwłaszcza bezrobotnych, niepełnosprawnych, seniorów oraz niesamodzielnych.

3. Lokalizacja.

Sołectwo Wola Zgłobieńska, gmina Boguchwała Budynek Domu Kultury w Woli Zgłobieńskiej zlokalizowany na działce 555. Własność Gmina Boguchwała.

4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia.

Przeprowadzona diagnoza podobszaru rewitalizacji wskazała większą koncentrację osób / gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej oraz zwiększonej liczby przestępstw / wykroczeń w odniesieniu do liczby mieszkańców. Przyczyną tego stanu rzeczy jest diagnozowana przez pracowników ośrodka pomocy społecznej zwiększona liczba rodzin zmagających się z problemami takimi jak bieda, niepełnosprawność, długotrwała choroba jednego z członków rodziny oraz migracje osób w wieku produkcyjnym w celach zarobkowych. Na podobszarze rewitalizacji identyfikuje się coraz większe osłabienie funkcji wychowawczej rodziny. Jest to przyczyną wielu niepożądanych zachowań młodych ludzi nie tylko w domu, czy szkole ale również w przestrzeni publicznej. Przyczyną tego jest w dużym stopniu niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Na podobszarze rewitalizacji notuje się wyższą niż w pozostałych sołectwach liczbą spraw w zakresie niewydolność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Poważnym problemem społecznym a zarazem wyzwaniem jest negatywne zjawisko emigracji młodych, dobrze wykształconych do miast oraz za granicę. Z uwagi na peryferyjne ulokowanie Woli Zgłobieńskiej i jej typowego rolniczego charakteru notuje się niską aktywność małych i średnich przedsiębiorstw i związany z tym niski poziom przedsiębiorczości (niewystarczająca liczba miejsc pracy). Powiązany jest z tym również niski poziom aktywności społecznej.

5. Cel przedsięwzięcia.

Wzmocnienie aktywności i pobudzenie aktywności społecznej, w tym aktywizacja 10 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez realizację specjalnych programów na podobszarze objętym Gminnym Programem Rewitalizacji.

6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji:

CO.1.2. Wzrost tożsamości lokalnej oraz lepsza integracja mieszkańców,
CO.1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,

CO.1.3. Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego.

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

100 000 zł

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów:

- **Wzrost poziomu integracji społecznej, zniwelowania problemów społecznych, wzrostu poziomu bezpieczeństwa.** Powyższe przyczyni się do realizacji CS. 1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba przeprowadzonych spotkań, wydarzeń, szkoleń, treningów. Pomiar roczny (pierwszy pomiar rok po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia). Sposób oceny wskaźnika: pomiar dokonany na podstawie danych o przeprowadzonych spotkaniach.

9. Wskaźniki produktu.

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba zajęć środowiskowych i kulturalnych (spotkania o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym) – 20 szt.

Sposób pomiaru: listy obecności.

10. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania.

W budynku, w którym będą realizowane działania społeczne zamontowana zostanie schodowa platforma umożliwiająca osobom niepełnosprawnym korzystanie z pomieszczeń na piętrze. Na parterze i piętrze powstaną toalety dla niepełnosprawnych. Budynek zostanie wyposażony w oznaczenia ułatwiające osobom z niepełnosprawnościami bezpieczne poruszanie się. Prowadzący warsztaty, zajęcia będą stosować środki adaptacyjne dla osób z niepełnosprawnościami (w zależności od zgłoszonego zapotrzebowania).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

9.1.2 Projekty dla podobszaru rewitalizacji Zarzecze

Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawione zostały karty projektowe do programu rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji Zarzecze.

Tabela 19 Karta projektowa dla przedsięwzięcia pn. Adaptacja piętra budynku szkoły w Zarzeczu na cele społeczne

Nazwa przedsięwzięcia: Adaptacja piętra budynku szkoły w Zarzeczu na cele społeczne

3. Podmiot realizujący.

Gmina Boguchwała – jednostka samorządu terytorialnego - Urząd Miejski w Boguchwale, ul. Suszyckich 33, 36-040 Boguchwała

2. Zakres realizowanych zadań:

Projekt rewitalizacyjny obejmuje kompleksowe zagospodarowanie nieużytkowanego piętra obiektu szkolnego na cele społeczne. Zadanie obejmuje prace przygotowawcze, remontowo – budowlane, instalacyjne, związane z przystosowaniem niewykorzystywanego obiektu na pełnienie funkcji społecznej. Zadanie obejmuje również prace związane z opracowaniem dokumentacji technicznej oraz zakup niezbędnego wyposażenia. Projekt przyczyni się do stworzenia optymalnych warunków dla prowadzenia działalności społecznej, poprzez modernizację niewykorzystywanej infrastruktury gminnej na cele społeczne.

3. Lokalizacja.

Gmina Boguchwała (sołectwo Zarzecze), obiekt byłej Szkoły Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Zarzeczu (nr działki 558/1). Własność Gmina Boguchwała.

4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia.

Realizacja zadania ma na celu utworzenie zaplecza do realizacji kluczowych z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych projektów o charakterze miękkim (społecznym). Kluczową przesłanką do realizacji tej inwestycji jest likwidacja szkoły podstawowej w miejscowości, co znacznie zubożyło bazę do działań społecznych. Społeczność lokalna straciła kluczowe miejsce z punktu widzenia budowania przywiązania do miejsca zamieszkania. Pomieszczenia zlikwidowanej są jedynie częściowo wykorzystywane dla celów społecznych.

Problemy które zostały zdiagnozowane na podobszarze rewitalizacji, a do których ograniczenia przyczyni się realizacja przedmiotowego zadania, to przede wszystkim te dotyczące brak zaplecza dla prowadzenia

działalności społecznej (integracyjnej), osłabienia funkcji wychowawczej rodziny, emigracji ludzi młodych dobrze wykształconych, niewystarczającej oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, niedoboru pomieszczeń przystosowanych do prowadzenia zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze, niskiej aktywności małych i średnich przedsiębiorstw, niskiego poziomu przedsiębiorczości, niskiego poziomu aktywności społecznej, niewystarczającej liczba miejsc pracy, niewydolności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych części rodzin, niedostatecznej opieki nad dziećmi i młodzieżą, niskiego poziomu integracji mieszkańców. Wszystkie wspierane działania będą również uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.

5. Cel przedsięwzięcia.

Celem zadania przedsięwzięcia będzie ograniczenie problemów społecznych zdiagnozowanych na podobszarze rewitalizacji poprzez kompleksową rewitalizację obiektu infrastruktury społecznej. Projekt polegać będzie na realizacji przedsięwzięć wzajemnie uzupełniających się dzięki utworzeniu w tym miejscu Centrum Wsparcia Społecznego. Działania społeczne wdrożone w Gminnym Program Rewitalizacji na lata 2023-2030 będą realizowane w odremontowanym obiekcie. Przywrócenie funkcji społecznych, edukacyjnych i gospodarczych obiektowi jest niezbędne do pobudzania aktywności środowisk lokalnych i stymulowania współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego.

6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji:

CO.2.1. Zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni oraz nadanie im funkcji integracji społecznej mieszkańców,

CO.2.2. Rozwój infrastruktury publicznej i tworzenie atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego,

CO.3.1. Poprawa efektywności energetycznej budynków,

CO.3.2. Zwiększenie powierzchni zagospodarowanej zieleni.

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

4 400 000,00 zł

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów:

- **Przywrócenie funkcjonalności obiektom użyteczności publicznej**, a tym samym zapobieganie ich dalszej degradacji. Powyższe przyczyni się do realizacji CS.2. Spójność przestrzenno-funkcjonalna. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obiektów. Pomiar roczny (pierwszy pomiar rok po zakończeniu prac inwestycyjnych). Sposób oceny wskaźnika: ewidencja prowadzona przez pracowników instytucji zlokalizowanych w obiektach użyteczności publicznej.
- **Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji**. Powyższe przyczyni się do realizacji CS.2. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy oraz CS.3. Wysokie standardy środowiskowe. Wskaźnikiem rezultatu będzie wzrost zadowolenia z jakości życia mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Pomiar roczny (pierwszy pomiar rok po zakończeniu prac inwestycyjnych), na podstawie danych z badań ankietowych lub wywiadów przeprowadzonych wśród mieszkańców rewitalizowanego obszaru.

9. Wskaźniki produktu.

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba budynków poddanych rewitalizacji - 1 szt.
- Liczba nowopowstałych / wyremontowanych obiektów infrastruktury na cele społeczne – 1 szt.
- Liczba obiektów, w których zastosowano rozwiązania energooszczędne – 1 szt.

Sposób pomiaru: protokoły odbioru zrealizowanych prac.

10. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania.

W budynku zamontowana zostanie schodowa platforma umożliwiająca osobom niepełnosprawnym korzystanie z pomieszczeń na piętrze. Na parterze i piętrze powstaną toalety dla niepełnosprawnych. Budynek zostanie wyposażony w oznaczenia ułatwiające osobom z niepełnosprawnościami bezpieczne poruszanie się.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 20 Karta projektowa dla przedsięwzięcia pn. Centrum Aktywności Lokalnej (kultura, dialog, integracja)

Nazwa przedsięwzięcia: Centrum Aktywności Lokalnej (kultura, dialog, integracja).

4. Podmiot realizujący.

Gmina Boguchwała - jednostka samorządu terytorialnego – Lokalny ośrodek Kultury w Niechobrze, Niechobrz 278, 36-047 Niechobrz

2. Zakres realizowanych zadań.

W rewitalizowanym piętrze szkoły w Zarzeczcu przeprowadzony będzie cykl działań integracyjnych i edukacyjnych dla mieszkańców. Będą to zajęcia terapeutyczne, warsztaty zdrowego stylu życia, w tym warsztaty kulinarne, zajęcia logopedyczne, zajęcia psychokorekcyjne, korepetycje, szkolenia z zakresu przedsiębiorczości oraz bezpieczeństwa publicznego. W obiekcie który zostanie poddany rewitalizacji funkcjonowała będzie świetlica z kołami zainteresowań, korepetycjami i zajęciami wypełniającymi czas wolny. W budynku będzie również miejsce na pomieszczenia dla działających organizacji społecznych. Zadanie to obejmuje również zakup niezbędnego sprzętu/wyposażenia do realizacji ww. zadań, skierowany dla grup odbiorczych w celu ułatwienia organizacji i realizacji zadań.

3. Lokalizacja.

Gmina Boguchwała (sołectwo Zarzeczce), obiekt byłej Szkoły Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Zarzeczcu (nr działki 558/1). Własność Gmina Boguchwała.

4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia.

Planowane działanie ma przyczynić się do zniwelowania niekorzystnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych na terenie miejscowości Zarzeczce poprzez poprawę zaradności i zdolności w przewyciężaniu różnego rodzaju trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem. Projekt stanowi odpowiedź na następujące zdiagnozowane dla podobszaru: osłabienie funkcji wychowawczej rodziny, niewystarczająca oferta zagospodarowania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, niedobór zajęć kulturalno- edukacyjnych skierowanych do osób starszych, niski poziom aktywności społecznej, niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niski poziom integracji mieszkańców. W ramach działań planuje się również zwiększenie dostępności usług społecznych dla ludzi starszych – poprzez utworzenie świetlicy dla osób starszych. Świetlica będzie prowadziła grupowe zajęcia aktywizujące i poprawiające sprawność i zainteresowania uczestników. W szczególności działania będą koncentrowały się na umożliwieniu rozwijania aktywności w środowisku seniorów poprzez animowane działania i wspieranie inicjatyw oddolnych, udział w konkursach i projektach, organizowaniu spotkań tematycznych o charakterze informacyjno-edukacyjnym oraz zajęć praktycznych z różnych dziedzin (aktywność fizyczna, informatyka, edukacja, kulinaria). Realizacja tego typu działań przyczyni się do wzrostu możliwości rozwoju osobistego osób starszych, większej identyfikacji ze swoją miejscowością, wzrost aktywności społecznej, co przyczyni się do osiągnięcia przyjętych celów rewitalizacji.

5. Cel przedsięwzięcia.

Zwiększenie dostępności usług środowiskowych, opiekuńczych, usług wsparcia rodziny dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym będzie mieć na celu poprawę zaradności i zdolności w przewyciężaniu różnego rodzaju trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny. Prowadzone działania społeczne przyczynią się do ograniczenia problemów podobszaru zdegradowanego poprzez kompleksowa rewitalizację tego podobszaru. Zwiększenie dostępności usług dla seniorów oraz zajęć dla dzieci i młodzieży przyczyni się do zwiększenia aktywności środowisk lokalnych i rozwoju społeczno-gospodarczego podobszaru, a także będzie przeciwdziałać zjawisku wykluczenia zdiagnozowanego na podobszarze zdegradowanym

6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji:

CO.1.2.Wzrost tożsamości lokalnej oraz lepsza integracja mieszkańców,

CO.1.2.Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,

CO.1.3.Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego.

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

100 000 zł

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji:

Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów:

- **Wzrost poziomu integracji społecznej, zniwelowania problemów społecznych, wzrost poziomu bezpieczeństwa.** Powyższe przyczyni się do realizacji CS.1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy.

Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba przeprowadzonych spotkań profilaktyczno - prewencyjno - edukacyjnych. Pomiar roczny (pierwszy pomiar rok po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia). Sposób oceny wskaźnika: pomiar dokonany na podstawie danych o przeprowadzonych spotkaniach.

9. Wskaźniki produktu.

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba zajęć terapeutycznych, warsztatów zdrowego stylu życia (w tym warsztatów kulinarnych), zajęć logopedycznych, zajęć psychokorekcyjnych, warsztatów międzypokoleniowych, korepetycji, szkoleń z zakresu przedsiębiorczości oraz bezpieczeństwa publicznego - 30 spotkań.

Sposób pomiaru: listy obecności.

10. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania.

W budynku zamontowana zostanie schodowa platforma umożliwiająca osobom niepełnosprawnym korzystanie z pomieszczeń na piętrze. Na parterze i piętrze powstaną toalety dla niepełnosprawnych. Budynek zostanie wyposażony w oznaczenia ułatwiające osobom z niepełnosprawnościami bezpieczne poruszanie się

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

9.1.3 Projekty dla podobszaru rewitalizacji Zgłobień

Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawione zostały karty projektowe do programu rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji Zgłobień.

Tabela 21 Karta projektowa dla przedsięwzięcia pn. Przebudowa stawu w Zgłobniu i dostosowanie do celów rekreacyjno - turystycznych

Nazwa przedsięwzięcia: Przebudowa stawu w Zgłobniu i dostosowanie do celów rekreacyjno - turystycznych
5. Podmiot realizujący. Gmina Boguchwała - jednostka samorządu terytorialnego - Urząd Miejski w Boguchwale, ul. Suszyckich 33, 36-040 Boguchwała.
2. Zakres realizowanych zadań. Przedmiotem projektu jest utworzenie zbiornika retencyjnego z infrastrukturą i terenu zieleni urządzonej w centrum miejscowości Zgłobień. Zbiornik powstanie w miejscu starego stawu i służyć będzie z jednej strony do retencji wód opadowych, z drugiej stanowił będzie otwarty teren rekreacyjny dla celów animacji lokalne Wokół powstaną tereny zielone służące jako miejsce rekreacji oraz suchy polder zalewowy wykorzystywany w wypadku powodzi.
3. Lokalizacja. Sołectwo Zgłobień, gmina Boguchwała. Obiekt zlokalizowany na działce nr 1166/1 własność Gmina Boguchwała, Zgłobień 76.
4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia. Realizacja zadania ma na celu utworzenie zagospodarowanej przestrzeni publicznej zbiornika wodnego i jego otoczenia, do realizacji kluczowych z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych o charakterze miękkim. Projekt przyczyni się do zniwelowania problemu braku zagospodarowanych przestrzeni publicznych dla prowadzenia działalności społecznej, animacyjnej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej. Przedmiotowe przedsięwzięcie przyczyni się do zniwelowania zidentyfikowanych problemów społecznych, do których należy osłabienie funkcji wychowawczej rodziny, emigracja ludzi młodych dobrze wykształconych, niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, niedobór działań ukierunkowanych na osoby starsze i niski poziom integracji mieszkańców. Utworzona przestrzeń publiczna będzie uwzględniać konieczność dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. W ramach zadania nieużytkowana do tej pory przestrzeń będzie służyć dla realizacji zadań publicznych.
5. Cel przedsięwzięcia. Celem zadania będzie ograniczenie problemów podobszaru rewitalizacji poprzez kompleksową rewitalizację przestrzeni publicznej. Przywrócenie funkcji użytkowej tej przestrzeni publicznej jest niezbędne do pobudzenia aktywności środowisk lokalnych i stymulowania współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego.
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji. Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji: CO.2.1. Zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni oraz nadanie im funkcji integracji społecznej

mieszkańców,

CO.2.2. Rozwój infrastruktury publicznej i tworzenie atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego,

CO 3.2. Zwiększenie powierzchni zagospodarowanej zieleni.

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

5 000 000,00 zł

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów:

- **Przywrócenie funkcjonalności przestrzeni publicznej**, a tym samym zapobieganie ich dalszej degradacji. Powyższe przyczyni się do realizacji CS.2. Spójność przestrzenno-funkcjonalna. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba osób korzystających z zrewitalizowanych przestrzeni. Pomiar roczny (pierwszy pomiar rok po zakończeniu prac inwestycyjnych). Sposób oceny wskaźnika: protokół odbioru, dokumentacja zdjęciowa.
- **Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji**. Powyższe przyczyni się do realizacji CS.2. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy oraz CS.3. Wysokie standardy środowiskowe. Wskaźnikiem rezultatu będzie wzrost zadowolenia z jakości życia mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Pomiar roczny (pierwszy pomiar rok po zakończeniu prac inwestycyjnych), na podstawie danych z badań ankietowych lub wywiadów przeprowadzonych wśród mieszkańców rewalizowanego obszaru.

9. Wskaźniki produktu.

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba przestrzeni poddanych rewitalizacji - 1 szt.
- Liczba nowopowstałych / wyremontowanych obiektów infrastruktury na cele społeczne – 1 szt.

Sposób pomiaru: protokoły odbioru zrealizowanych prac.

10. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania.

Przestrzeń będzie dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Teren zostanie wyposażony w oznaczenia ułatwiające osobom z niepełnosprawnościami bezpieczne poruszanie się.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 22 Karta projektowa dla przedsięwzięcia pn. Wolontariusze na start

Nazwa przedsięwzięcia: Wolontariusze na start.

1. Podmiot realizujący.

Gmina Boguchwała - jednostka samorządu terytorialnego – Lokalny Ośrodek Kultury w Zgłobniu, Zgłobień 77, 36-046 Zgłobień

2. Zakres realizowanych zadań.

Przedsięwzięcie przewiduje realizację 8 aktywizacyjnych przedsięwzięć prowadzonych przez wolontariuszy na rzecz mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Będą to akcje / przedsięwzięcia: spotkania, warsztaty, zajęcia rekreacyjne, spacer, integracyjne, informacyjne itp. Rodzaj przedsięwzięcia będzie dostosowany do potrzeb oraz pomysłów wolontariuszy i będzie zgodny z oczekiwaniami grup docelowych.

3. Lokalizacja.

Sołectwo Zgłobień, gmina Boguchwała. Obiekt zlokalizowany na działce nr 1166/1 własność Gmina Boguchwała, Zgłobień 76.

4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia.

Najpoważniejszym problemem społecznym dla podobszaru rewitalizacji Zgłobień są kwestie związane z demografią - niekorzystny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji. Podobszar rewitalizacji nie jest miejscem atrakcyjnym z punktu widzenia zasiedlenia. Niepokojące są również wskaźniki demograficzne pokazujące proces starzenia się społeczeństwa. Mieszkańcy oczekują działań aktywizacyjnych. Poza tym wyróżniającym się problemem społecznym podobszaru rewitalizacji Zgłobień jest bezrobocie. Jest ono statystycznie wyższe niż te notowane na innych podobszarach. Przyczynami takiego stanu rzeczy jest niski poziom oferty aktywizacji mieszkańców na miejscu, na bazie funkcjonujących obiektów. Na podstawie diagnozy lokalnego środowiska pracownicy OPS uzyskali informację, że na podobszarze rewitalizacji brakuje akcji, przedsięwzięć aktywizacyjnych dedykowanych osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. W

odpowiedzi na powyższą diagnozę planuje się organizację akcji pomocowych prowadzonych przez wolontariuszy, a skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji.

5. Cel przedsięwzięcia.

Celem akcji jest zaangażowanie osób w każdym wieku (młodzież szkolna, osoby dorosłe) do świadomej, dobrowolnej i nieodpłatnej pomocy innym, aktywne działanie w obszarze pomocy osobom potrzebującym na podobnym obszarze rewitalizacji. Wyposażone będzie pomieszczenie dla prowadzonych działań społecznych.

6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji:

CO.1.2. Wzrost tożsamości lokalnej oraz lepsza integracja mieszkańców,
CO.1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

100 000 zł

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia następujących rezultatów:

- **Wzrost poziomu integracji społecznej, zniwelowania problemów społecznych.** Powyższe przyczyni się do realizacji CS.1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba przeprowadzonych spotkań profilaktyczno - prewencyjno - edukacyjnych. Pomiar roczny (pierwszy pomiar rok po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia). Sposób oceny wskaźnika: pomiar dokonany na podstawie danych o przeprowadzonych spotkaniach.

9. Wskaźniki produktu

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba zorganizowanych akcji aktywizacyjnych dla wolontariuszy: 8 szt. (listy obecności, umowy wolontariacie, dokumentacja fotograficzna)

10. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania.

Akcje wolontariuszy będą uwzględniać szczególne potrzeby odbiorców w zakresie zidentyfikowanej niepełnosprawności.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

9.2 Uzupelniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poza przedsięwzięciami podstawowymi dopuszczalna jest również realizacja przedsięwzięć uzupełniających, zlokalizowanych na obszarze gminy, poza obszarem rewitalizacji – jeżeli wynika to z ich specyfiki. Powinny one jednak stanowić niezbędne uzupełnienie działań podejmowanych wewnątrz obszaru rewitalizacji. Na etapie wdrażania GPR nie są znane zakresy oraz ramy finansowe działań uzupełniających. Główna ich idea będzie wpisująca się w cele i kierunki GPR, przez co planowane działania przyczynią się do zwiększenia poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców oraz pociągną za sobą szereg innych korzyści o charakterze gospodarczym, środowiskowym oraz przestrzenno-funkcjonalnym. Działania te mogą być podjęte zarówno przez instytucje publiczne, jak i przez organizacje pozarządowe i przedsiębiorców. Powinny uzupełniać lub podtrzymywać efekty przedsięwzięć prowadzonych na obszarze rewitalizacji. W związku z powyższym, w ramach interwencji rewitalizacyjnej, na terenie gminy mogą być wdrażane także projekty uzupełniające oraz komplementarne do podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ukierunkowane w szczególności na:

- zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w tym roboty budowlane w obiektach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia w celu zaspokajania różnych potrzeb społeczności lokalnej,
- modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej, likwidację niskiej emisji poprzez wymianę lub modernizację indywidualnych źródeł ciepła oraz budowę instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach,
- budowę lub przebudowę niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej (np. wiaty, parki, place zabaw, skwery, oświetlenie, boiska),
- wzmacnianie kapitału społecznego poprzez inicjatywy rozwijające potencjał lokalnych społeczności, organizacja wydarzeń aktywizujących mieszkańców, promocja lokalnego dziedzictwa historycznego, przyrodniczego i kulturowego,
- zachowanie elementów lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, w tym przebudowę niekomercyjnej infrastruktury społeczno-kulturalnej,
- akcje edukacyjne we współpracy z instytucjami rynku pracy i otoczenia przedsiębiorczości kształtujące postawy przedsiębiorcze,
- integrację i aktywizację mieszkańców oraz zwiększenie ich partycypacji w życiu publicznym,
- poprawę poziomu dostępności oraz jakości różnego rodzaju usług publicznych,
- tworzenie odpowiednich warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej,
- tworzenie odpowiednich warunków dla funkcjonowania i działalności organizacji społecznych.

Projekty uzupełniające zaproponowane w Gminnym Programie Rewitalizacji powinny stanowić uzupełnienie głównych wiązek projektowych zaproponowanych w GPR. Założeniem jest, aby w jak największym stopniu angażowały społeczność lokalną, a głównie organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne prowadzące działalność w Gminie Boguchwała.

10. Przedsięwzięcia GPR w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono w jaki sposób zaproponowane do realizacji wiązki projektowe podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych odpowiadają na konkretne problemy/bariery rozwojowe zidentyfikowane na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji. Takie zestawienie pozwala na zobrazowanie wpływu realizacji poszczególnych projektów na ograniczenie lub eliminację problemów występujących na podobszarach rewitalizacji.

Tabela 23 Przedsięwzięcia GPR w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów

Wiązka projektowa		Problemy pozaspoleczne	Problemy społeczne
Podobszar rewitalizacji Wola Zgłobieńska			
1	Przebudowa budynku Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej	Pl. 5. Niedostosowane przestrzenie publiczne na potrzeby społeczne Pl. 6. Deficyt funkcjonalnych obiektów świadczenia usług społecznych wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	PS.1. Niski wskaźnik przedsiębiorczości, PS.2. Niski poziom aktywności społecznej PS.3. Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
	Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno - zawodowego społeczności lokalnej	Pl.7. Deficyty infrastruktury w zakresie rozwiązań pro środowiskowych	PS.4. Niski poziom bezpieczeństwa publicznego
Podobszar rewitalizacji Zarzeczce			
2	Adaptacja piętrowego budynku szkoły w Zarzeczcu na cele społeczne	Pl. 5. Niedostosowane przestrzenie publiczne na potrzeby społeczne Pl. 6. Deficyt funkcjonalnych obiektów świadczenia usług społecznych wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	PS.1. Niski wskaźnik przedsiębiorczości, PS.2. Niski poziom aktywności społecznej PS.3. Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
	Centrum Aktywności Lokalnej (kultura, dialog, integracja)	Pl.7. Deficyty infrastruktury w zakresie rozwiązań pro środowiskowych	PS.4. Niski poziom bezpieczeństwa publicznego
Podobszar rewitalizacji Zgłobień			
3	Przebudowa stawu w Zgłobniu	Pl. 5. Niedostosowane przestrzenie publiczne na potrzeby społeczne Pl. 6. Deficyt funkcjonalnych obiektów świadczenia usług społecznych wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	PS.1. Niski wskaźnik przedsiębiorczości, PS.2. Niski poziom aktywności społecznej, PS.3. Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
	Wolontariusze na start	Pl.7. Deficyty infrastruktury w zakresie rozwiązań pro środowiskowych	

Źródło: opracowanie własne

11. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Komplementarność jest niezwykle istotnym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji, który znajduje swój wymiar zarówno w spójności zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będących odpowiedzią na zidentyfikowane problemy i bariery rozwojowe, zgodności z określonymi celami rewitalizacji oraz efektywności wydatkowanych środków finansowych na zadania rewitalizacyjne. Komplementarność GPR Gminy Boguchwała na lata 2023 – 2030 rozpatrywana jest na poziomie pięciu aspektów: przestrzennego, problemowego, proceduralno - instytucjonalnego, międzyokresowego i finansowego (źródeł finansowania).

Rysunek 1 Komplementarność GPR Gminy Boguchwała na lata 2023-2030

Źródło: opracowanie własne

11.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 opiera się przede wszystkim na uwzględnieniu ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych podobszarów rewitalizacji z pozostałymi częściami gminy, a dalej samorządami tworzącymi powiat rzeszowski.

W tym aspekcie należy również brać pod uwagę zapisy Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego. Perspektywa 2030 (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr LIX/930/18 z dnia 27 sierpnia 2018r. r.). Głównym wyróżnikiem gminy w aspekcie przestrzennym jest przynależność do Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF), który obejmuje 13 gmin położonych

na terenie czterech powiatów: łańcuckiego (miasto Łańcut oraz gminy wiejskie: Czarna i Łańcut), strzyżowskiego (gmina Czudec), rzeszowskiego ziemskiego (gminy: Chmielnik, Krasne, Lubenia, Świlcza i Trzebownisko, miasta i gminy: Boguchwała, Głogów Małopolski i Tyczyn) oraz rzeszowskiego grodzkiego (miasto Rzeszów). Samorządy przynależące do ROF wykazują silne powiązania funkcjonalne, dlatego też powodzenie programu rewitalizacji w Gminie Boguchwała będzie miało pozytywny wpływ na jej otoczenie.

Grafika 12 Komplementarność przestrzenna GPR Gminy Boguchwała

Źródło: opracowanie własne

W gminie Boguchwała obszar rewitalizacji podzielony jest na trzy podobszary, które zajmują łącznie powierzchnię 307 ha (3,4% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 2 082 osoby (10% mieszkańców). Zaproponowane w GPR projekty realizują zasadę rozwiązywania problemów na miejscu (w miejscu ich występowania), czy generowania. Dzięki zawężeniu granic obszaru rewitalizacji (podobszarów rewitalizacji) następuje koncentracja działań wszystkich podmiotów na wybranym obszarze, przez co zwiększają się szanse na jego zasadniczą zmianę. Poprzez realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozytywne skutki ich oddziaływania widoczne będą na terenie całej gminy, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli nie tylko mieszkańcy podobszarów rewitalizacji, Boguchwały, ale także osoby odwiedzające gminę. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby eliminować zjawiska kryzysowe, zapobiegać ich rozprzestrzenianiu się na inne obszary gminy, oraz zminimalizować ryzyko wystąpienia niepożądanych efektów, takich jak izolacja, segregacja społeczna czy wykluczenie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zarówno podstawowe, jak i uzupełniające mają charakter przedsięwzięć wzajemnie dopełniających się, a ich realizacja odbywać się będzie w konkretnych podobszarach zgodnie ze zdiagnozowanymi problemami. Spełniają zatem warunek komplementarności przestrzennej w ujęciu interwencji społecznej i infrastrukturalnej, powiązanych wzajemnie i nastawionych na rozwiązywanie problemów konkretnych obszarów gminy.

11.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza wzajemne dopełnianie się działań sektorowych (np. animacyjno-społecznych, aktywizacyjno - gospodarczych, środowiskowych i inwestycyjnych), co zapewnia wielokierunkowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji.

Komplementarność problemową w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 zapewniono poprzez zgrupowanie projektów rewitalizacyjnych w wiązki, których zakres odpowiada na zdiagnozowane problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenne, techniczne i środowiskowe na poszczególnych podobszarach rewitalizacji. Poszczególne wiązki uwzględniają zarówno przedsięwzięcia infrastrukturalne, jak i społeczne, które wzajemnie się dopełniają pomiędzy różnymi sferami tematycznymi. Zaplanowane inwestycje infrastrukturalne służą bowiem celom społecznym, jednocześnie porządkując przestrzeń publiczną, wpływając na zachowanie ładu przestrzennego i docelowo poprawiając jakość życia mieszkańców oraz zwiększając stopień ich aktywizacji.

Zasada komplementarności problemowej wyraża się także w tym, że poszczególne przedsięwzięcia wpisują się w logikę interwencji GPR, realizując jej kierunki działań, cele operacyjne i strategiczne. Wzajemne dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak również powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając oddziaływanie na obszar rewitalizacji w sposób kompleksowy. W celu nadania przejrzystości komplementarności zaplanowanej interwencji, dla każdej z wypracowanych wiązek projektowych w dokumencie określono zakres, w jakim jest spójna z celami rewitalizacji wynikającymi z GPR.

11.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Ten rodzaj komplementarności oznacza konieczność utworzenia systemu zarządzania programem rewitalizacji, który umożliwi efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność w zakresie wdrażanych procedur. Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała odpowiada Burmistrz Boguchwały, przy wsparciu Urzędu Miejskiego w Boguchwale oraz jednostek organizacyjnych Gminy Boguchwała. Bezpośredni nadzór na realizacją GPR będzie pełnił Referat Promocji Rozwoju i Polityki Społeczno- Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Boguchwale.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Boguchwale (przyjętym Zarządzeniem nr 101.2018 Kierownika Urzędu Miejskiego w Boguchwale z dnia 28 listopada 2018 roku) do zakresu zadań Referatu Promocji Rozwoju i Polityki Społeczno - Gospodarczej należy monitorowanie programów rewitalizacji gminy i przygotowanie sprawozdań z ich realizacji.

Wybrany pracownik merytoryczny referatu będzie koordynatorem rewitalizacji w Gminie Boguchwała. Umieszczenie koordynatora w obrębie struktur Urzędu Miejskiego w Boguchwale zapewni skuteczne

zarządzenie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji zadań w programie rewitalizacji.

W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego. Współpraca ta będzie dotyczyć realizacji przedsięwzięć na zasadach zlecenia zadań publicznych według procedury przewidzianej w Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

11.4 Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała jest dokumentem planującym rozwój Gminy i stanowiącym deklarację kontynuacji polityki rozwojowej opartej o rewitalizację prowadzoną w Gminie Boguchwała. Przedsięwzięcia w niniejszym programie są następstwem podjętych działań i inicjatyw we wcześniejszych latach.

Od 2016 roku działania rewitalizacyjne realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2016-2022. Program został przyjęty do realizacji Uchwałą nr XLIX.624.2017 Rady Miejskiej w Boguchwale z dnia 28 grudnia 2017 roku. Na podstawie tego dokumentu wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje swym zasięgiem granice Boguchwały, które będąc siedzibą władz Gminy, stanowi centrum społeczno-gospodarcze. Z uwagi na to, że jest to główny ośrodek gminy, dominują tutaj funkcje centrotwórcze: publiczne, usługowe, handlowe, edukacyjne, kulturalne, rekreacyjne i mieszkaniowe. W obszarze rewitalizacji znajdują się ważne szlaki komunikacyjne: Boguchwała znajduje się przy drodze krajowej numer 19 wiodącej w kierunku granicy państwa polskiego ze Słowacją i przejścia granicznego w Barwinku. Ważne znaczenie ma również położenie gminy Boguchwała na obrzeżach miasta Rzeszowa, będącego stolicą województwa podkarpackiego.

Ustalona w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2016 – 2022 logika interwencji obejmowała następujące cele strategiczne i operacyjne:

- Cel strategiczny 1 Budowa wspólnoty społecznej w Gminie Boguchwała.
 - Cel operacyjny 1.1. Wzmocnienie procesów integracji i aktywizacji mieszkańców.
 - Cel operacyjny 1.2. Aktywizowanie organizacji i stowarzyszeń pozarządowych w celu włączania się w rozwiązywanie problemów społecznych na obszarze rewitalizacji.
 - Cel operacyjny 1.3 Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej.
- Cel strategiczny 2. Wzmocnienie gospodarcze obszarów rewitalizacji.

- Cel operacyjny 2.1. Aktywnie zarządzać przestrzenią gospodarczą na obszarze rewitalizacji.
- Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja ekonomiczna mieszkańców.
- Cel strategiczny 3 Poprawa jakości zamieszkania na obszarach rewitalizacji. Integracja i aktywizacja miejskiej społeczności.
 - Cel operacyjny 3.1. Wykorzystanie istniejących zasobów do tworzenia atrakcyjnej oferty kulturalnej.
 - Cel operacyjny 3.2 3.2. Kształtowanie wysokiej wartości przestrzeni publicznej.

W dokumencie przyjęto, że osiągnięciu celów operacyjnych służyć będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne nakierowane na m.in.:

- tworzenie ogólnodostępnych centrów aktywności (kultura, dialog, integracja) na bazie istniejącego zasobu budynków,
- stworzenie warunków do integracji międzypokoleniowej oraz rozwoju zainteresowań z dziedziny sztuki,
- zwiększanie współodpowiedzialności mieszkańców za sprawy lokalne poprzez wykorzystywanie narzędzi partycypacji społecznej,
- rozwój wolontariatu poprzez angażowanie mieszkańców w działania na rzecz wspólnoty,
- zachęcanie młodych ludzi do angażowania się w sprawy społeczności lokalnych (wypracowanie i wdrożenie systemu wspierania liderów i animatorów),
- stwarzanie warunków do zrzeszania się mieszkańców poprzez uruchomienie gminnego systemu wsparcia organizacji pozarządowych poprzez utworzenie Centrum Aktywności Lokalnej w Gminie Boguchwała,
- wzmacnianie działań profilaktycznych wspierających rodzinę;
- wzbogacenie oferty zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze, dzieci i młodzieży,
- realizowanie programów i projektów aktywizacji społecznej osób najbardziej potrzebujących;
- wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz budowanie forum dialogu przedsiębiorców,
- aktywizację zawodową mieszkańców, przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu (szkolenia, rozbudowa publicznych miejsc dostępu do Internetu) oraz wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej do rozwiązywania problemów społecznych,
- rozbudowę istniejących budynków pod funkcje kulturalne oraz zwiększenie dostępności kultury poprzez nowoczesne rozwiązania organizacyjne,

- rewitalizację obiektów zabytkowych oraz zwiększanie zaangażowania mieszkańców w dbałość o najbliższe otoczenie.

Poniżej w tabeli zestawiono cele operacyjne określone w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2016-2022 (LPR) z celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała (GPR). Oba dokumenty wykazują daleko idącą zbieżność w tym zakresie. Cel 1 LPR jest zgodny z celem strategicznym nr 1 GPR w zakresie społecznym, cel 2 LPR jest zbieżny z celem strategicznym nr 1 GPR w obszarze gospodarczym, natomiast cel 3 jest zbieżny z celem strategicznym GPR nr 2. Funkcjonalne obiekty i przestrzenie oraz nr 3. Wysokie standardy środowiskowe.

Tabela 24 Cele operacyjne LPR Gminy Boguchwała na lata 2016-2022 oraz Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2016-2022		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała
Cel operacyjny	↔	Cel strategiczny
Cel strategiczny 1: Budowa wspólnoty społecznej w Gminie Boguchwała	↔	1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy
Cel strategiczny 2: Wzmocnienie gospodarcze obszarów rewitalizacji	↔	1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy
Cel strategiczny 3: Poprawa jakości zamieszkania na obszarach rewitalizacji	↔	2. Funkcjonalne obiekty i przestrzenie 3. Wysokie standardy środowiskowe

Źródło: opracowanie własne

Wobec wykazanej pełnej zbieżności obu dokumentów na poziomie celów strategicznych, GPR należy traktować wprost jako kontynuację podjętego i prowadzonego procesu rewitalizacji w Gminie Boguchwała, a określonego w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Zaplanowane w GPR przedsięwzięcia należy uznać za kontynuację procesu rewitalizacji rozpoczętego w 2016 roku. Proces rewitalizacji w GPR (w którym zaplanowano przedsięwzięcia przyczyniające się do podniesienia jakości życia mieszkańców) w pełni wykorzystuje pozytywne efekty zrealizowanych wcześniej projektów rewitalizacyjnych i stanowi ich logiczną kontynuację.

11.5 Komplementarność źródeł finansowania

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji będą finansowane z różnych źródeł, w tym m. in. ze środków własnych podmiotów realizujących przedsięwzięcie, środków pochodzących ze źródeł zewnętrznych takich jak: Fundusze Europejskie, Fundusze Norweskie (EEA) i Fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), programów krajowych i państwowych funduszy celowych, pożyczek, kredytów i dotacji. Taki montaż finansowy, uwzględniający różne podmioty oraz metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań.

11.6 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w obrębie GPR zaprezentowano na poziomie celów i kierunków działań. Związane jest to z patrzeniem na proces rewitalizacji jako narzędzie osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów. Dla pełnej prezentacji komplementarności zdecydowano się na wykorzystanie matrycy pokazującej wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi celami procesu, wskazując wiążący rodzaj jej komplementarności. Poniższa matryca prezentuje poszczególne projekty rewitalizacyjne wraz z przypisanymi im kierunkami działań oraz celami strategicznymi.

Tabela 25 Komplementarność wiązek projektowych z celami strategicznymi i kierunków działań GPR

Lp.	1. Aktywni i zintegrowani mieszkańcy			2. Funkcjonalne obiekty i przestrzenie			3. Wysokie standardy środowiskowe		
	CO.1.2. Wzrost tożsamości lokalnej oraz lepsza integracja mieszkańców w	CO.1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	CO.1.3. Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego	CO.2.1. Zagospodarowanie przestrzeni oraz nadanie im funkcji społecznej mieszkańców	CO.2.2. Rozwój infrastruktury publicznej i tworzenie atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego	CO.3.1. Poprawa efektywności energetycznej budynków	CO.3.2. Zwiększenie powierzchni zagospodarowanej zieleni		
1	x	x	x	x	x	x	x	x	
2	x	x	x	x	x	x	x	x	
3	x	x		x	x	x		x	

Źródło: opracowanie własne

11.7 Mechanizmy integracji

Integrowanie działań zaproponowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała jest istotnym elementem procesu rewitalizacji, głównie z punktu widzenia osiągnięcia zamierzonych celów. Integrowanie poszczególnych przedsięwzięć polega na połączeniu m.in. działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Tym samym przedmiotowy podrozdział stanowi uzupełnienie wykazanej komplementarności. Głównym źródłem zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji przedsięwzięć jest założenie, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych i zarazem zwiększa ich potencjał oddziałując na nie. Tym samym mechanizmy integracji wzmacniają sprzężenie zwrotne pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami.

Grafika 13 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

1. **Integracja na poziomie celów** – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił takie mechanizmy jak:
 - a. Konsultacje w sprawie wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonych na jego podstawie podobszarów rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału interesariuszy w tworzeniu GPR.
 - b. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR - otwarty nabór przedsięwzięć przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich

oddziaływanią podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu - weryfikacji osiągniętych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania dla GPR.

2. Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR, mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- a. Powołanie Komitetu Rewitalizacyjnego - podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji.
- b. Współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci.
- c. Współpracę z podmiotami świadczącymi usługi dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, głównie osób z niepełnosprawnościami i bezrobotnych.
- d. Współpracę z przedstawicielami wspólnot mieszkańców (administratorów obiektów mieszkalnych na obszarze rewitalizacji).
- e. Współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych.
- f. Periodyczne spotkania z interesariuszami.
- g. Dodatkowym narzędziem integracji będzie kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

3. Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany będzie poprzez monitoring i ewaluację.

Monitoring oraz ewaluacja GPR zostały opisane w rozdziale 14. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

11.8 Dostępność

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała został opracowany z uwzględnieniem kwestii dostępności. Każde przedsięwzięcie w programie było analizowane pod kątem zapewnienia możliwej dostępności architektonicznej, cyfrowej lub informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Zgodnie z definicją zapisaną w ustawie osoba ze szczególnymi potrzebami to ta, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu

przewycięzenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. W analizie dostępności poszczególnych wiązek projektowych brano pod uwagę następujące możliwe udogodnienia:

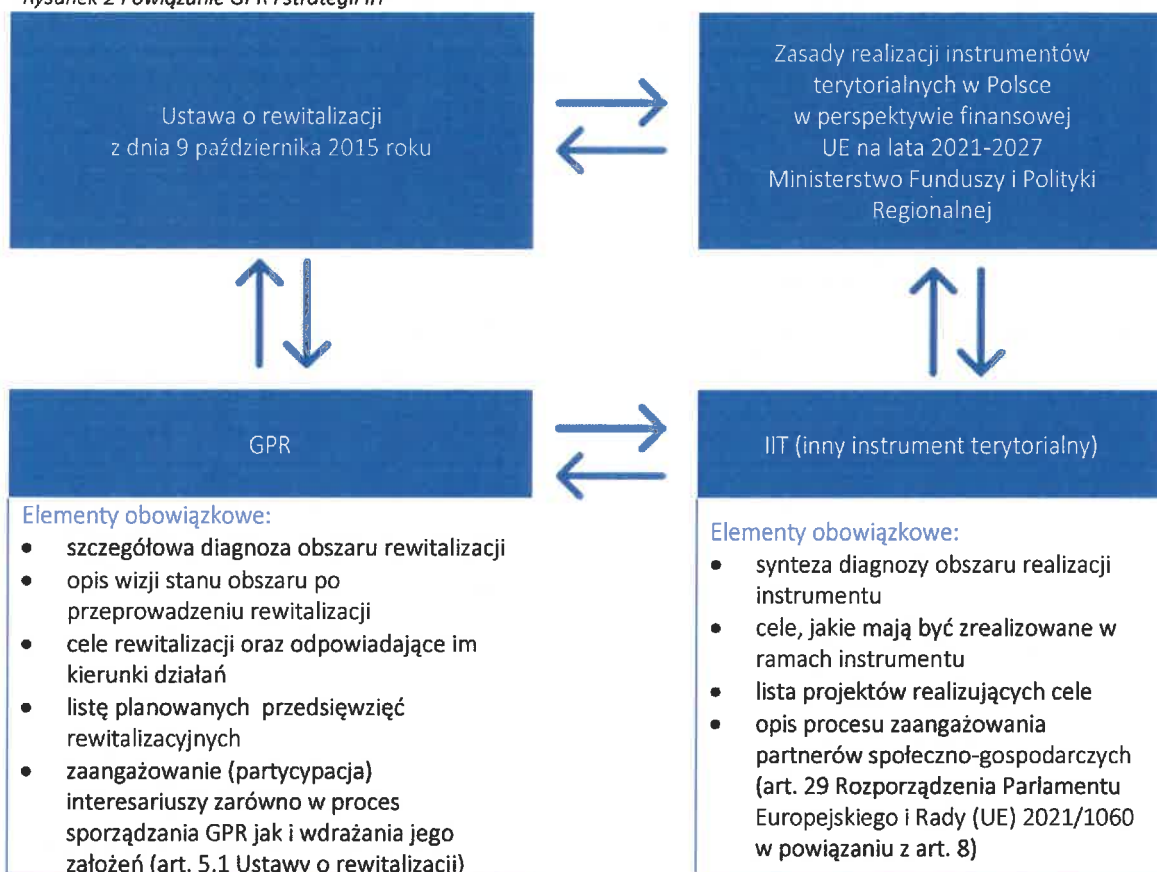
- W zakresie dostępności architektonicznej:
 - a. zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
 - b. instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń,
 - c. zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
 - d. zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego,
 - e. zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.
- W zakresie dostępności cyfrowej: wymagania określone w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.
- W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:
 - a. obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się w języku migowym i innych środkach komunikowania się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu on-line do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
 - b. instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, których celem jest wspomaganie słyszenia,
 - c. zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
 - d. zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Każda ze zgłoszonych do GPR propozycji projektowych została przeanalizowana pod kątem wyżej wymienionych udogodnień. Jednym z ważniejszych celów zadań realizowanych w ramach GPR jest poprawa warunków życia i funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami, którzy są w najwyższym stopniu narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby.

11.9 GPR jako strategia IIT (inny instrument terytorialny)

Zgodnie z zapisami dokumentu pt: „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” gminne programy rewitalizacji mogą pełnić funkcję strategii IIT (inne instrumenty terytorialne) w odniesieniu do przewidzianych w nich działań finansowanych ze środków polityki spójności⁴. Przedstawiony schemat blokowy obrazuje powiązania pomiędzy gminnym programem rewitalizacji, a strategią IIT jako szczególnym narzędziem umożliwiającym pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Rysunek 2 Powiązanie GPR i strategii IIT

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

Regulacje wykonawcze Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027) wskazują, iż Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023 - 2030 stanowi jednocześnie strategią IIT ponieważ w dokumencie uwzględniono obowiązkowe elementy strategii IIT takie jak:

⁴ Por. <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/zasady-realizacji-instrumentow-terytorialnych-w-polsce-w-perspektywie-finansowej-ue-na-lata-2021-2027>

Tabela 26 Elementy obowiązkowe Strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030

Nr rozdziału GPR	Element obowiązkowy Strategii IIT
4.	
5.	Synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
6.	
9.	
8.	Lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
15.	Cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
	Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

Obowiązkowy element Strategii IIT jakim jest opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych (..) koresponduje z obligatoryjnymi przepisami ustawy o rewitalizacji dotyczącymi uspołecznienia procesu tworzenia i wdrażania gminnego programu rewitalizacji. Ustawa o rewitalizacji definiuje katalog interesariuszy rewitalizacji, wskazuje obligatoryjne formy zaangażowania społeczności lokalnej w proces tworzenia i wdrażania GPR, a także określa katalog podmiotów uprawnionych do tworzenia komitetu rewitalizacji oraz udziału w procesie opiniowania GPR (w szczególności art. 5.1 – partycypacja społeczna, 6.1 – konsultacje społeczne, 7.1 – komitet rewitalizacji w powiązaniu z artykułem 2.2 – interesariusze rewitalizacji i artykułem 17.1 – proces opiniowania)⁵.

W zakresie procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oprócz standardowych technik partycypacyjnych (konsultacji społecznych, spotkań warsztatowych, zbierania uwag w postaci papierowej, ustnej i elektronicznej⁶) przeprowadzono również procedurę opiniowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023 - 2030. Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji projekt dokumentu skierowano do następujących podmiotów:

- zarządu właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- zarządu właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,

⁵ Ustawa o rewitalizacji <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210000485/T/D20210485L.pdf>

⁶ Szczegóły dotyczące prowadzonych działań partycypacyjnych zostały opisane w rozdziale 16.1

- właściwego wojewody – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwego komendanta Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego inspektora sanitarnego,
- właściwej gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zdobu Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054, 1688, 1693), w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości.

Dodatkowo na podstawie art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w powiązaniu z art. 8. zapewniono możliwość i włączono w proces przygotowania GPR następujących partnerów: władze lokalne i miejskie oraz instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Wskazane podmioty miały 14 dni na wyrażenie swojej opinii z uwzględnieniem zasady milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania zostanie opublikowany na stronie www.boguchwala.pl oraz w biuletynie informacji publicznej.

12. Indykatywne ramy finansowe

Kluczowa z punktu widzenia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest dywersyfikacja źródeł finansowania. Komplementarność źródeł finansowania sprawia, że realizacja zaplanowanych działań jest nie tylko w wielu sytuacjach możliwa, ale także bardziej efektywna. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą być realizowane przez podmioty z sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego.

Źródła finansowania przedsięwzięć realizowanych przez Gmina Boguchwała.

Wśród źródeł finansowania projektów zapisanych w GPR największe znaczenie mają środki własne budżetu gminy, środki budżetu państwa oraz fundusze europejskie oraz inne środki krajowe i zagraniczne. Planowany zakres przedsięwzięć, okres ich realizacji będą zależne w dużej mierze od możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł wsparcia.

Źródła finansowania pozostałych przedsięwzięć.

Źródłem finansowania przedsięwzięć uzupełniających zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała mogą być środki prywatne, organizacji pozarządowych lub podmiotów gospodarczych biorących udział w realizacji poszczególnych zadań rewitalizacyjnych, a więc:

- kościelnych osób prawnych, w tym ze statusem organizacji pożytku publicznego,
- stowarzyszeń i fundacji,
- podmiotów gospodarczych działających na lokalnym rynku pracy,
- wkładu wynikającego z zaangażowania wolontariuszy.

Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach GPR zamyka się kwotą **12 700 000,00** zł. Szczegółowe zestawienie ram finansowych dla poszczególnych przedsięwzięć znajduje się w poniższej tabeli.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030

Tabela 27 Indykatoryjna lista projektów rewitalizacyjnych

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia / wiązki projektowej	Projekt rewitalizacyjny	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Lata realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
1	Podobszar rewitalizacji Wola Zgłobieńska	Przebudowa budynku Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej.	Budynek Domu Kultury w Woli Zgłobieńskiej zlokalizowany na działce 555 własność Gmina Boguchwała.	2025-2026	Program Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, Budżet Gminy, KPO.	3 000 000,00
		Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno - zawodowego społeczności lokalnej.	Budynek Domu Kultury w Woli Zgłobieńskiej zlokalizowany na działce 555 własność Gmina Boguchwała.	2025-2026	Program Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, Budżet Gminy, środki prywatne, stowarzyszeń i fundacji.	100 000,00
2	Podobszar rewitalizacji Zarzeczce	Adaptacja piętra budynku szkoły w Zarzeczcu na cele społeczne.	Obiekt byłej Szkoły Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Zarzeczcu (nr działki 558/1).	2023-2027	Program Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, Budżet Gminy, KPO.	4 400 000,00
		Centrum Aktywności Lokalnej (kultura, dialog, integracja).	Obiekt byłej Szkoły Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Zarzeczcu (nr działki 558/1).	2023-2027	Program Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, Budżet Gminy, środki prywatne, stowarzyszeń i fundacji.	100 000,00
3	Podobszar rewitalizacji Zgłobień	Przebudowa stawu w Zgłobniu i dostosowanie do celów rekreacyjno – turystycznych.	Sołectwo Zgłobień, gmina Boguchwała. Obiekt zlokalizowany na działce nr 1166/1 własność Gmina Boguchwała, Zgłobień 76.	2027-2030	Program Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, Budżet Gminy, KPO.	5 000 000,00
		Wolontariatusze na start.	Sołectwo Zgłobień, gmina Boguchwała. Obiekt zlokalizowany na działce nr 1166/1 własność Gmina Boguchwała, Zgłobień 76.	2027-2030	Budżet Gminy, środki prywatne, stowarzyszeń i fundacji, Program Równać Szanse.	100 000,00
Razem						12 700 000,00

Źródło: opracowanie własne

13. Opis struktury zarządzania

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji, zadaniem własnym samorządu szczebla gminnego jest przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie. Głównymi stronami przy wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 są:

- **Burmistrz Boguchwały (za pomocą Urzędu Miejskiego w Boguchwale wraz z jednostkami organizacyjnymi),**
- **Rada Miejska w Boguchwale,**
- **Komitet Rewitalizacji.**

Organem mającym ustawowe umocowanie do zarządzania GPR jest **Burmistrz Boguchwały**, będący **operatorem procesu rewitalizacji**, który ustanawia pozostałe elementy organizacyjne struktury zarządzania wdrożeniem programu.

Zarządzanie GPR będzie odbywać się w ramach istniejących struktur **Urzędu Miejskiego w Boguchwale**. Całością realizacji programu zarządzać będzie Referat Promocji Rozwoju i Polityki Społeczno - Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Boguchwale. Zaproponowany schemat zarządzania nie generuje dodatkowych kosztów w ramach zarządzania programem.

Ponadto w realizacji zadań w ramach GPR potencjalnie ważną rolę w strukturze zarządzania, czy też wdrażania przypisano partnerom projektowym, zgodnie z Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Na podstawie art. 28a tejże ustawy w celu wspólnej realizacji projektów, mogą być tworzone partnerstwa, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt (zwany projektem partnerskim), na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez **Radę Miejską w Boguchwale** Wieloletnią Prognozą Finansową (WPF) oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność niniejszego programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych w planie przedsięwzięć. Do zadań Rady Miejskiej należeć będzie uchwalenie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji oraz podejmowanie uchwał dotyczących zmian czy aktualizacji GPR.

Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi Burmistrz Boguchwały może powoływać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek Urzędu Gminy w Boguchwale, odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarządzania przedsięwzięciami. Ideą powołania ww. zespołów jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją, począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację,

kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzanie przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Grafika 14 Schemat organizacji procesu rewitalizacji GPR

Źródło: opracowanie własne

Komitet Rewitalizacji

Rolą Komitetu Rewitalizacji jest wsparcie doradcze Burmistrza Boguchwały w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR oraz prowadzenie dialogu między poszczególnymi interesariuszami procesu rewitalizacji, a organami gminy. Komitet może inicjować również partnerstwa między samorządem a partnerami projektowymi w celu realizacji przedsięwzięć zapisanych w GPR. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Miejska w Boguchwale w drodze uchwały, zapewniając przejrzysty mechanizm wyłaniania przez interesariuszy ich przedstawicieli. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi. Burmistrz Boguchwały powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia przez Radę Miejską w Boguchwale zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Grafika 15 Schemat organizacji procesu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR

W tabeli poniżej przedstawiono możliwe ryzyka, które mogą wystąpić podczas wdrażania GPR. Do każdego ze wskazanych ryzyk przypisano prawdopodobieństwo wystąpienia w 3 stopniowej skali:

- 1 - niskie ryzyko wystąpienia,
- 2 - średnie ryzyko wystąpienia,
- 3 - ryzyko prawdopodobne.

Tabela 28 Identyfikowane ryzyka dla procesu rewitalizacji dla Gminy Boguchwała

Rodzaj ryzyka	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka	Sposoby rozwiązywania sytuacji problemowej
Brak środków finansowych	3 – ryzyko prawdopodobne	1. Próba dywersyfikacji źródeł finansowania (źródła prywatne, konkursowe, zagraniczne). 2. Aktualizacja GPR.
Opóźnienia w realizacji przedsięwzięć	2 – średnie ryzyko wystąpienia	1. Odpowiednia konstrukcja umów zakładająca kary umowne i odpowiedzialność wykonawcy za terminowe ukończenie inwestycji/projektu. 2. Bieżący monitoring postępu realizacji przedsięwzięć (więcej w rozdziale 14.1 Monitoring).
Brak chętnych do uczestnictwa w przedsięwzięciach społecznych	2 – średnie ryzyko wystąpienia	1. Skierowanie indywidualnych zaproszeń do potencjalnych uczestników przez jednostki organizacyjne Gminy. 2. Osobiste zaangażowanie liderów wybranych grup w proces rekrutacji.
Odstąpienie od realizacji projektów przez wnioskodawców	3 – ryzyko prawdopodobne	1. Indywidualne wsparcie doradcze w zakresie możliwości pozyskania środków zewnętrznych. 2. Spotkania informacyjne dla interesariuszy procesu rewitalizacji w zakresie pozyskiwania środków na zadania zapisane z GPR

Źródło: opracowanie własne

14. System monitoringu i ewaluacji

14.1 Monitoring programu rewitalizacji

Monitoring procesu rewitalizacji polega na systematycznym rejestrowaniu postępów procesu rewitalizacji, dokonywanego na podstawie danych ze sprawozdań z realizacji poszczególnych projektów (produktów i rezultaty).

Monitoring prowadzony w odniesieniu do realizowanych przedsięwzięć będzie polegał na pozyskiwaniu informacji na temat postępów rzeczowych oraz kontroli założeń. Ponadto kontrolowane będą aspekty finansowe przedsięwzięć w kontekście zapewnienia trwałości osiągniętych rezultatów. W związku z powyższym, monitoring będzie polegał na utrzymywaniu stałego kontaktu z podmiotami realizującymi przedsięwzięcia rewitalizacyjne, za co bezpośrednio odpowiedzialny będzie koordynator procesu rewitalizacji.

Podstawą oceny realizacji GPR będą pozyskane dane ilościowe i jakościowe. Dla usystematyzowania uzyskiwanych informacji w cyklu rocznym, do wszystkich zaangażowanych podmiotów skierowane zostaną zapytania dotyczące postępów w zakresie realizowanych przedsięwzięć. Zgromadzone dane zostaną zweryfikowane i posłużą do opracowania raportu z monitoringu. Raporty sporządzane będą raz w roku najpóźniej do 30 kwietnia roku następującego po roku objętym monitoringiem. Z jednej strony umożliwi to reagowanie na różne zdarzenia związane z wdrażaniem poszczególnych przedsięwzięć, z drugiej prezentację informacji podmiotom zaangażowanym w proces rewitalizacji, w szczególności Komitetowi Rewitalizacyjnemu w zakresie postępu prowadzonych prac. Tak zaplanowany monitoring pozwoli na utrzymanie systematycznego kontaktu ze wszystkimi zaangażowanymi podmiotami, jednocześnie pozwalając na właściwe przeprowadzenie ewaluacji.

Podstawowym narzędziem do śledzenia postępów są wskaźniki monitorowania. Do monitorowania zmian stanu obszaru rewitalizacji będą wykorzystane te same wskaźniki ilościowe i jakościowe, które były podstawą delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Natomiast do monitorowania realizacji GPR zaprojektowano system wskaźników realizacji celów GPR (znajdujący się w dalszej części opracowania), w którym zaproponowano wskaźniki mierzące konkretne efekty podejmowanych działań w ramach realizacji zapisów dokumentu.

14.2 Ewaluacja GPR

Ewaluacja okresowa GPR będzie realizowana w cyklach trzyletnich. Obejmować będzie całość działań zaplanowanych do realizacji w ramach GPR, w tym pośrednią ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom. Poniżej zaprezentowano strukturę uprawnień i odpowiedzialności w ramach ewaluacji.

Tabela 29 Organizacja procesu ewaluacji GPR Gminy Boguchwała

Stanowisko	Uprawnienie	Odpowiedzialność
Burmistrz Boguchwały	Wskazanie terminów i sposobów wykonania zadań, zatwierdzenie raportu z ewaluacji okresowej	Za zrealizowanie zadań przewidzianych na dany rok budżetowy, terminowe przekazanie raportu z ewaluacji okresowej Komitetowi Rewitalizacyjnemu i Radzie Miejskiej w Boguchwale
Komitet Rewitalizacyjny	Opiniowanie raportu z ewaluacji okresowej	Formułowanie zaleceń i opinii dotyczących wdrażania GPR
Kierownik Referatu Promocji Rozwoju i Polityki Społeczno Gospodarczej	Ostateczna weryfikacja raportu i zatwierdzenie jego treści	Rzetelność raportu, terminowe przekazanie raportu do zatwierdzenia Burmistrzowi Boguchwały i do opiniowania Komitetowi Rewitalizacyjnemu
Koordinator rewitalizacji	1. Sprawdzenie poprawności danych dot. realizowanych zadań, sporządzenie raportu zbiorczego z realizacji zadań ujętych w GPR 2. Przeprowadzenie ankietyzacji podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki miejskie) zaangażowanych we wdrażanie GPR	Skompletowanie informacji nt. stanu realizacji zadań, skompletowanie ankiet, przygotowanie raportu zbiorczego na podstawie informacji zawartych w kartach zadań, weryfikacja wskaźników realizacji GPR
Pracownicy merytoryczni Urzędu Miejskiego w Boguchwale i kierownicy jednostek organizacyjnych	Realizacja zadań ujętych w GPR, sporządzenie sprawozdania z realizacji tych zadań i przygotowanie ankiety ewaluacyjnej	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie kart zadań i ankiety do Referatu Promocji Rozwoju i Polityki Społeczno Gospodarczej
Podmioty prywatne i publiczne; partnerzy (inne niż jednostki miejskie)	Realizacja zadań ujętych w GPR, wypełnienie ankiet dostarczonych przez pracownika Referatu Promocji Rozwoju i Polityki Społeczno Gospodarczej	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie ankiet do Referatu Promocji Rozwoju i Polityki Społeczno Gospodarczej

Źródło: opracowanie własne

W ramach ewaluacji okresowej przeprowadzane będą następujące czynności:

1. Kierownik referatu lub jednostki organizacyjnej, odpowiedzialny za realizację danego zadania zapisanego w GPR, sporządza sprawozdanie z realizacji w formie karty zadań i ankiety ewaluacyjnej tego zadania, uwzględniające w szczególności poziom osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.

2. Wypełnioną kartę zadania i ankietę ewaluacyjną za ubiegły rok Kierownik referatu lub jednostki organizacyjnej przekazuje do Referatu Promocji Rozwoju i Polityki Społeczno Gospodarczej.
3. Koordynator rewitalizacji przeprowadza badanie przy pomocy ankiety ewaluacyjnej wśród podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki miejskie). Badanie służy ocenie poziomu osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
4. Koordynator rewitalizacji sprawdza wypełnione karty zadań i ankiety ewaluacyjne pod względem kompletności informacji i w przypadku stwierdzenia uchybień, odsyła ją do właściwego referatu lub kierownika jednostki organizacyjnej w celu naniesienia poprawek. Poprawnie wypełnione ankiety ewaluacyjne zostają skompletowane i poddane analizie.
5. Koordynator rewitalizacji na podstawie informacji zawartych w kartach zadań i ankietach ewaluacyjnych przygotowuje zbiorczy raport, który przekazuje go Burmistrzowi Boguchwały.
6. Burmistrz Boguchwały zatwierdza raport i przekazuje go Komitetowi Rewitalizacyjnemu. Raport będzie stanowił podstawę sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania GPR.
7. Komitet Rewitalizacyjny opiniuje raport i przekazuje swoje uwagi i zalecenia Burmistrzowi Boguchwały.
8. Burmistrz Boguchwały po uzyskaniu opinii Komitetu Rewitalizacyjnego przekazuje go niezwłocznie do akceptacji Radzie Miejskiej w Boguchwale.

14.3 Aktualizacja GPR

W przypadku pozyskania środków finansowych na realizację przedsięwzięć z listy uzupełniającej lub problemów rzutujących na niską efektywność w realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania, można wziąć pod uwagę modyfikację i aktualizację programu rewitalizacji. W przypadku wprowadzania zmian i korekt w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych, w dokumencie należy przedstawić ich uzasadnienie. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała może okazać się konieczna, np. w przypadku nieosiągnięcia zakładanych wskaźników podczas monitorowania lub braku terminowości realizacji działań. Zmiana (aktualizacja) gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim był on uchwalony. Procedura ta obejmuje zatem następujące etapy:

1. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR (co najmniej raz na 3 lata).
2. Opiniowanie oceny przez Komitet Rewitalizacji.
3. Ogłoszenie zaopiniowanej oceny na stronie internetowej gminy i w BIP.
4. Wniosek do rady gminy o zmianę programu rewitalizacji.
5. Dokonanie zmian w GPR.
6. Konsultacje społeczne aktualizowanego programu rewitalizacji.

7. Opiniowanie, procedura środowiskowa - nie wymaga uzyskania opinii i przeprowadzenia konsultacji społecznych taka zmiana gminnego programu rewitalizacji, która nie dotyczy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz nie wymaga zmiany uchwały dot. ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji (jeżeli w gminie ustanowiona została Specjalna Strefa Rewitalizacji).
8. Podjęcie uchwały.

14.4 Harmonogram realizacji

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała. Harmonogram zawiera przewidywany okres realizacji dla głównych elementów związanych z jego przyjęciem (uchwaleniem), realizacją oraz ewaluacją.

Tabela 30 Harmonogram realizacji GPR Gminy Boguchwała

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała	2023 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacyjny	2023 r.(w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Boguchwała	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2023 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2023r.
Monitoring	Od 2024 r.(realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2023 (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2023 r.

Źródło: opracowanie własne

14.5 Koszty zarządzania

Całość procesu wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie realizowana przez pracowników Urzędu Miejskiego w Boguchwale w ramach obowiązków służbowych, w związku z czym nie przewiduje się ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z obsługą procesu. W przypadku ewaluacji dopuszcza się jednak zlecenie opracowania badania ewaluacyjnego podmiotowi zewnętrznemu. Zaangażowanie wyspecjalizowanego podmiotu realizującego tego typu usługi możliwe będzie w przypadku dysponowania wolnymi środkami w budżecie gminy. Komitet Rewitalizacyjny powołany przez Burmistrz Boguchwały jako ciało doradcze, funkcjonować będzie w oparciu o przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Boguchwale i gminnych jednostek organizacyjnych, jak również wyłonionych

przedstawicieli podmiotów publicznych i prywatnych oraz mieszkańców. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacyjnego będzie miała charakter społeczny, nieodpłatny.

14.6 Wskaźniki realizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała wymaga usystematyzowanego monitoringu. Jednym z podstawowych narzędzi służących do śledzenia postępu realizacji GPR są wskaźniki realizacji. Dostarczają one informacji dotyczących efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Podkreślić należy, iż wybór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągnięcia poszczególnych celów rewitalizacji wskazanych w części planistycznej, a nie produktów poszczególnych przedsięwzięć. Wynika to z postrzegania interwencji w ramach rewitalizacji jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych przedsięwzięć, a ma na celu osiągnięcie zmiany na obszarze objętym rewitalizacją.

Tabela 31 Wskaźniki realizacji GPR dedykowane celom rewitalizacji

Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
Liczba budynków poddanych rewitalizacji	0	UM Boguchwała	2
Liczba nowopowstałych / wyremontowanych obiektów infrastruktury na cele społeczne	0	UM Boguchwała	3
Liczba obiektów, w których zastosowano rozwiązania energooszczędne	0	UM Boguchwała	2
Liczba projektów zagospodarowania terenów rekreacyjnych lub wokół obiektów użyteczności publicznej	0	UM Boguchwała	3
Liczba zajęć środowiskowych i kulturalnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (spotkania o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym)	0	UM Boguchwała	20
Liczba zajęć terapeutycznych, warsztatów zdrowego stylu życia (w tym warsztatów kulinarnych), zajęć logopedycznych, psychokorekcyjnych, warsztatów międzypokoleniowych, korepetycji, szkoleń z zakresu przedsiębiorczości oraz bezpieczeństwa publicznego	0	UM Boguchwała	30
Liczba zorganizowanych akcji aktywizacyjnych dla wolontariuszy	0	UM Boguchwała	8

Źródło: opracowanie własne

15. Uspółcześnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

15.1 Uspółcześnienie opracowania GPR

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała opracowany został przy współudziale społeczności lokalnej zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Wszystkie podjęte w tym celu działania polegały na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzeniu skierowanych do interesariuszy działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji (celach, zasadach, przebiegu),
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowywaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnieniu możliwości wypowiedzenia się interesariuszy w czasie przygotowywania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

W ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Boguchwała przeprowadzono następujące działania, mające wpływ na uspołecznienie procesu jego powstania:

1. Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Boguchwała. Konsultacje społeczne zostały ogłoszone na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688). Miały one na celu poznanie opinii mieszkańców oraz partnerów społecznych i gospodarczych na temat projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Boguchwała. Uprawnionymi do uczestnictwa w konsultacjach społecznych byli mieszkańcy oraz wszystkie działające na obszarze gminy podmioty społeczno-gospodarcze, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

Konsultacje zostały przeprowadzone w od 22.06.2022 r. do 22.07.2022 r. Informacja o konsultacjach społecznych rozpowszechniana była poprzez: stronę internetową gminy i BIP. Konsultacje były przeprowadzone w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej przez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Miejskim w Boguchwale oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Boguchwała www.boguchwala.pl
https://ankieta.deltapartner.org.pl/boguchwala_formularz_or_i_oz;
- spotkania otwartego dla interesariuszy procesu rewitalizacji w dniu 19 lipca 2022 r. o godz. 11:30 w Urzędzie Miejskim w Boguchwale;
- wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej Urzędu Gminy Boguchwała www.boguchwala.pl;
https://ankieta.deltapartner.org.pl/boguchwala_gpr;

Celem konsultacji było zapewnienie możliwości wymiany wiedzy i informacji, a także zebranie od interesariuszy procesu rewitalizacji uwag, opinii oraz propozycji dotyczących wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Informacja o rozpoczęciu konsultacji społecznych podana została do publicznej wiadomości 15 czerwca 2022 r., poprzez:

- obwieszczenie Burmistrza Boguchwały z dnia 15 czerwca 2022 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Boguchwała;
- ogłoszenie Burmistrza Boguchwały o konsultacjach społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Boguchwale w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Boguchwała.

Obwieszczenie i ogłoszenie opublikowane zostało na stronie podmiotowej Urzędu Miejskiego w Boguchwale.

- **Przeprowadzenie w terminie od 22.06.2022 r. - 22.07.2022 r. ankiety on-line**, mającej na celu zdiagnozowanie deficytów i potencjałów każdego z trzech wyznaczonych podobszarów rewitalizacji (Wola Zgłobieńska, Zarzecze, Zgłobień). Ankieta posłużyła również do zbadania opinii mieszkańców oraz poznania realnych potrzeb i oczekiwań związanych z kierunkami zmian, każdego z podobszarów rewitalizacji. W ramach tej formy konsultacji otrzymano tylko jedną ankietę, zatem przeprowadzono wizję w terenie oraz wywiady pogłębione z przedstawicielami społeczności lokalnej (łącznie 6 wywiadów).
- 2. Przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.** W dniu 27 października 2022 r., Rada Miejska w Boguchwale podjęła Uchwałę nr LIII.579.2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030. Ponadto wydano Obwieszczenie Burmistrza Boguchwały z dnia 14 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia Gminy Boguchwała do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2023-2030.

3. **Organizacja otwartego spotkania** dla interesariuszy procesu rewitalizacji w dniu 19 lipca 2022 r. o godz. 11:30 w Urzędzie Miejskim w Boguchwale. Spotkanie miało charakter informacyjno – warsztatowe. Na spotkania zaproszono potencjalnych interesariuszy procesu rewitalizacji. Podczas spotkania zaprezentowane zostały informacje dotyczące opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, głównych założeń tego programu oraz istoty procesu rewitalizacji – możliwych zagrożeń i wyzwań.
4. **Przeprowadzenie otwartego naboru przedsięwzięć do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała.** Nabór został przeprowadzony w terminie od 17.11.2022 r. do 30.11.2022 r. Propozycje projektowe można było zgłosić w następujący sposób:
- za pomocą dedykowanego elektronicznego formularza (wypełnianego i składanego on-line),
 - osobiście w Urzędzie Miejskim w Boguchwale,
 - przesłanie propozycji projektowych w wersji elektronicznej.

Celem naboru było zebranie od interesariuszy procesu rewitalizacji propozycji przedsięwzięć, które ich zdaniem powinny zostać zrealizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Otrzymane propozycje projektów zostały zweryfikowane przez pracowników Urzędu Miejskiego w Boguchwale. Do GPR wpisane zostały wszystkie zgłoszone przez interesariuszy przedsięwzięcia.

Na podstawie prowadzonych analiz i konsultacji społecznych (wywiadów, spotkań), wyznaczone zostały trzy podobszary rewitalizacji: Wola Zgłobieńska, Zarzecze, Zgłobień w których zdiagnozowano największą koncentrację negatywnych zjawisk społeczno-funkcjonalnych w gminie.

Ważnym etapem prac na Gminnym Programem Rewitalizacji było określenie katalogu konkretnych działań i zadań, które powinny zostać zrealizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Na każdym etapie prowadzonego procesu rewitalizacyjnego Urząd Miejski w Boguchwale prowadził działania edukacyjno-informacyjne poprzez stały dostęp do informacji na temat rewitalizacji udzielanych przez pracowników Urzędu Miejskiego w Boguchwale.

15.2 Uspołecznienie wdrażania GPR

Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023 – 2030 jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy. Ważnym założeniem jest, aby wzięli oni czynny udział w przygotowaniu, prowadzeniu i ocenie rewitalizacji.

Proces partycypacji społeczności lokalnej w realizacji GPR odbywać się będzie:

1. pośrednio – poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej gminy, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę,
2. bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi (dopuszczalna formuła zdalna).

Interesariuszami procesu rewitalizacji, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji są: mieszkańcy gminy Boguchwała, a zwłaszcza mieszkańcy podobszarów rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Gminy Boguchwała opracowanego Gminnego Programu Rewitalizacji,
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR,
- publikowanie informacji w mediach społecznościowych,
- publikowanie raportów z ewaluacji.

Uspołecznienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem wypracowanych form współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i społecznym poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- opracowanie, co najmniej raz na 3 lata, ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych, wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji). Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji,
- organizację co najmniej jednego w roku spotkania informacyjnego (dopuszczalna formuła zdalna) lub współdziałanie w spotkaniach, gremiach, posiedzeniach, w trakcie których mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi dotyczące prowadzonych prac.

Proponowane działania mające na celu wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi mogą zostać rozszerzone, dostosowane do panujących rozporządzeń.

16. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30-37), Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1890, 1906, 2029) oraz Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

W dniu 05.04.2023 r. złożono wniosek do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie z prośbą o stwierdzenie braku konieczności przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030”

Zgodnie z pismem, sygnatura WOOŚ.410.1.22.2023.AP.2 z dnia 5 maja 2023 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie uzgodnił iż dla ww. projektu Programu nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem o sygnaturze SNZ. 9020.15.5.2023.RD wskazał że „realizacja ujętych w dokumencie GPR działań nie powinna spowodować znaczącego oddziaływania na środowisko.

17. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 nie przewiduje wprowadzenia zmian w uchwałach obowiązujących w Gminie Boguchwała, w tym w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

18. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

18.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

18.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Niezbędne zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie mogą kolidować z możliwością realizacji zadań o charakterze inwestycyjnym wynikających z Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030. W związku z nadrzędnością GPR nad studium, ustalenia tego ostatniego muszą zostać dostosowane do ustaleń GPR w taki sposób, by gwarantowały wykonalność przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Planowane przedsięwzięcia infrastrukturalne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 nie są sprzeczne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boguchwała (tekst jednolity) przyjęty Uchwałą Rady Gminy Boguchwała Nr XXVIII/336/05 z dnia 28 kwietnia 2005 roku, stąd też brak konieczności modyfikacji wskazanego dokumentu.

Ewentualne zmiany w dokumentach z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego wprowadzane będą na drodze procedury uwzględniającej następujące etapy:

1. Ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzenia studium.
2. Zawiadomienie organów i instytucji właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu studium.
3. Sporządzenie projektu studium z uwzględnieniem ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego, Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Strategii Rozwoju Gminy Boguchwała na lata 2019–2023 a także Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030.
4. Opiniowanie projektu GPR – wystąpienie z prośbą o uzgodnienie lub wydanie opinii o projekcie studium do odpowiednich instytucji i organów wskazanych w art. 11 pkt 5. Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (m.in. zarząd województwa w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w zakresie dotyczącym

zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią).

5. Konsultacje społeczne.
6. Przedstawienie Radzie Miejskiej projektu studium.

Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku zidentyfikowania niezgodności ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP) z zakresem projektów rewitalizacyjnych wpisanych do GPR, zachodzi konieczność dokonania zmian w MPZP. Zakres przewidywanej lokalizacji realizacji danego projektu powinien być bowiem zgodny z przeznaczeniem terenu określonym w planie miejscowym, a także nie być objęty ograniczeniami związanymi z istniejącymi formami ochrony. Ponadto, ważne jest, aby MPZP nie przewidywał realizacji kolidującej z projektem inwestycji celu publicznego, ani zakazu zabudowy kubaturowej.

Planowane przedsięwzięcia infrastrukturalne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030 będą realizowane zgodnie z Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego, stąd też nie przewiduje się konieczności modyfikacji wskazanych dokumentów.

Spis grafik, tabel i rysunków

<i>Grafika 1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Boguchwała na lata 2023 - 2030</i>	11
<i>Grafika 2 Logika definiowania i klasyfikacji problemowej obszaru rewitalizacji</i>	23
<i>Grafika 3 Podział gminy na jednostki urbanistyczne</i>	26
<i>Grafika 4 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie sfery społecznej</i>	33
<i>Grafika 5 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji</i>	36
<i>Grafika 6 Podobszar rewitalizacji – Wola Zgłobieńska</i>	42
<i>Grafika 7 Podobszar rewitalizacji – Zarzecze</i>	44
<i>Grafika 8 Podobszar rewitalizacji – Zgłobień</i>	46
<i>Grafika 9 Wizja rozwoju dla podobszarów rewitalizacji</i>	49
<i>Grafika 10 Logika procesu rewitalizacji</i>	50
<i>Grafika 11 Układ celów strategicznych Gminy Boguchwała</i>	51
<i>Grafika 12 Komplementarność przestrzenna GPR Gminy Boguchwała</i>	66
<i>Grafika 13 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych</i>	73
<i>Grafika 14 Schemat organizacji procesu rewitalizacji GPR</i>	82
<i>Grafika 15 Schemat organizacji procesu rewitalizacji</i>	83
<i>Tabela 1 Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym</i>	11
<i>Tabela 2 Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym</i>	13
<i>Tabela 3 Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym</i>	16
<i>Tabela 4 Zestawienie obszarów porównawczych (ewidencyjnych) w ramach programu rewitalizacji</i>	26
<i>Tabela 5 Kryteria delimitacji w aspekcie społecznym</i>	27
<i>Tabela 6 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników</i>	31
<i>Tabela 7 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane</i>	31
<i>Tabela 8 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery</i>	32
<i>Tabela 9 Podobszary zdegradowane – powierzchnia i ludność</i>	35
<i>Tabela 10 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych</i>	36
<i>Tabela 11 Potencjały podobszarów rewitalizacji w Gminie Boguchwała</i>	40
<i>Tabela 12 Schemat problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji</i>	48
<i>Tabela 13 Założenia interwencji rewitalizacyjnej GPR Gminy Boguchwała</i>	52
<i>Tabela 14 Wiązki projektowe dla podobszaru rewitalizacji Wola Zgłobieńska</i>	53
<i>Tabela 15 Wiązki projektowe dla podobszaru rewitalizacji Zarzecze</i>	53
<i>Tabela 16 Wiązka projektowa dla podobszaru rewitalizacji Zgłobień</i>	54
<i>Tabela 17 Karta projektowa dla przedsięwzięcia Przebudowa budynku Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej</i>	54
<i>Tabela 18 Karta projektowa dla przedsięwzięcia pn. Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno - zawodowego społeczności lokalnej</i>	56
<i>Tabela 19 Karta projektowa dla przedsięwzięcia pn. Adaptacja piętra budynku szkoły w Zarzeczu na cele społeczne</i>	57
<i>Tabela 20 Karta projektowa dla przedsięwzięcia pn. Centrum Aktywności Lokalnej (kultura, dialog, integracja)</i>	59
<i>Tabela 21 Karta projektowa dla przedsięwzięcia pn. Przebudowa stawu w Zgłobniu i dostosowanie do celów rekreacyjno - turystycznych</i>	60
<i>Tabela 22 Karta projektowa dla przedsięwzięcia pn. Wolontariusze na start</i>	61
<i>Tabela 23 Przedsięwzięcia GPR w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów</i>	64
<i>Tabela 24 Cele operacyjne LPR Gminy Boguchwała na lata 2016-2022 oraz Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała</i>	70
<i>Tabela 25 Komplementarność wiązek projektowych z celami strategicznymi i kierunków działań GPR</i>	72
<i>Tabela 26 Elementy obowiązkowe Strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boguchwała na lata 2023-2030</i>	77
<i>Tabela 27 Indykatywna lista projektów rewitalizacyjnych</i>	80
<i>Tabela 28 Identyfikowane ryzyka dla procesu rewitalizacji dla Gminy Boguchwała</i>	83

<i>Tabela 29 Organizacja procesu ewaluacji GPR Gminy Boguchwała.....</i>	<i>85</i>
<i>Tabela 30 Harmonogram realizacji GPR Gminy Boguchwała.....</i>	<i>87</i>
<i>Tabela 31 Wskaźniki realizacji GPR dedykowane celom rewitalizacji</i>	<i>88</i>
<i>Rysunek 1 Komplementarność GPR Gminy Boguchwała na lata 2023-2030.....</i>	<i>65</i>
<i>Rysunek 2 Powiązanie GPR i strategii IIT.....</i>	<i>76</i>

Załączniki graficzne: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Załącznik nr 1 Podobszar rewitalizacji Wola Zgłobieńska

Załącznik nr 2 Podobszar rewitalizacji Zarzecze

Załącznik nr 3 Podobszar rewitalizacji Zgłobień

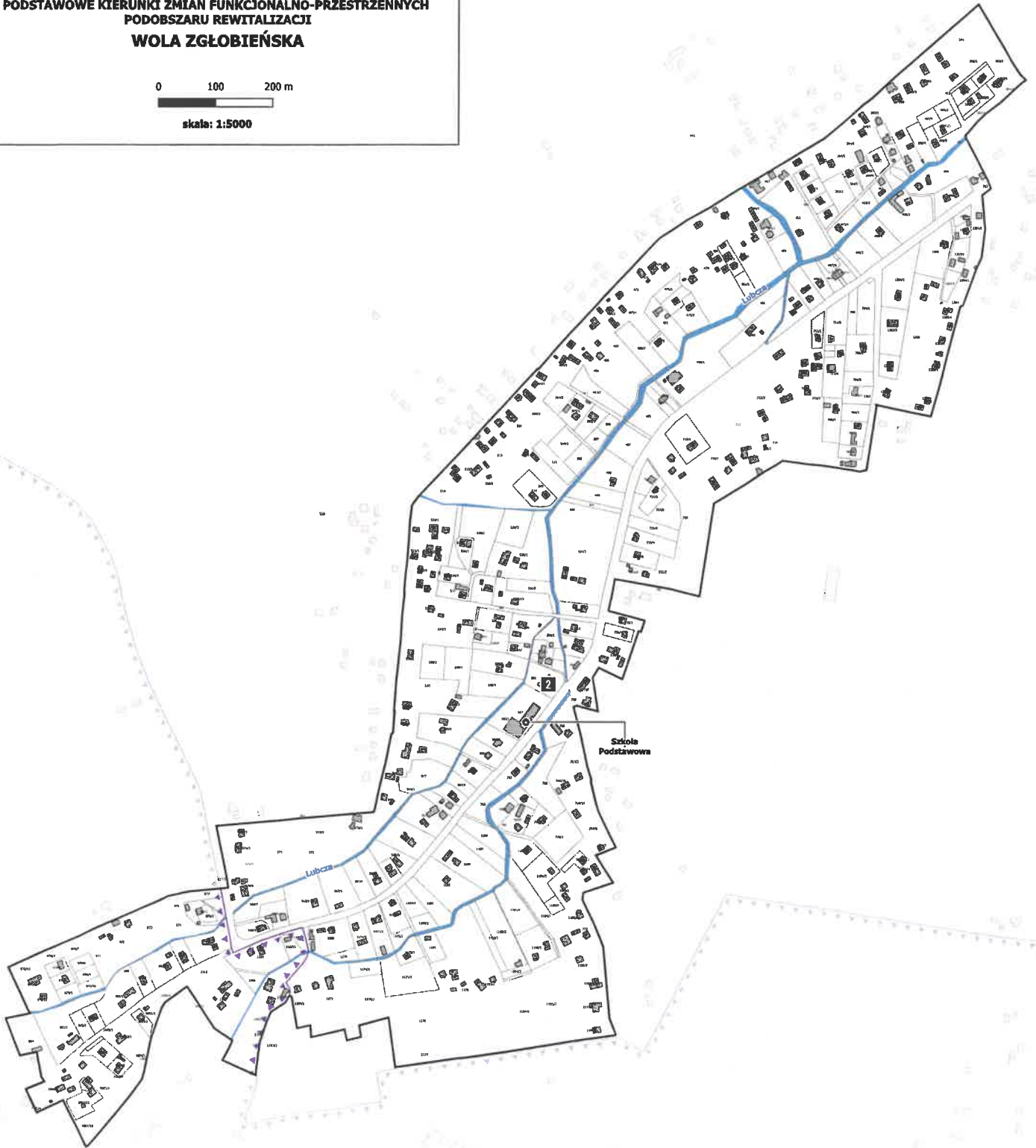
Załącznik nr 4 Objaśnienia

**PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH
PODOBZARU REWITALIZACJI
WOLA ZGŁOBIEŃSKA**

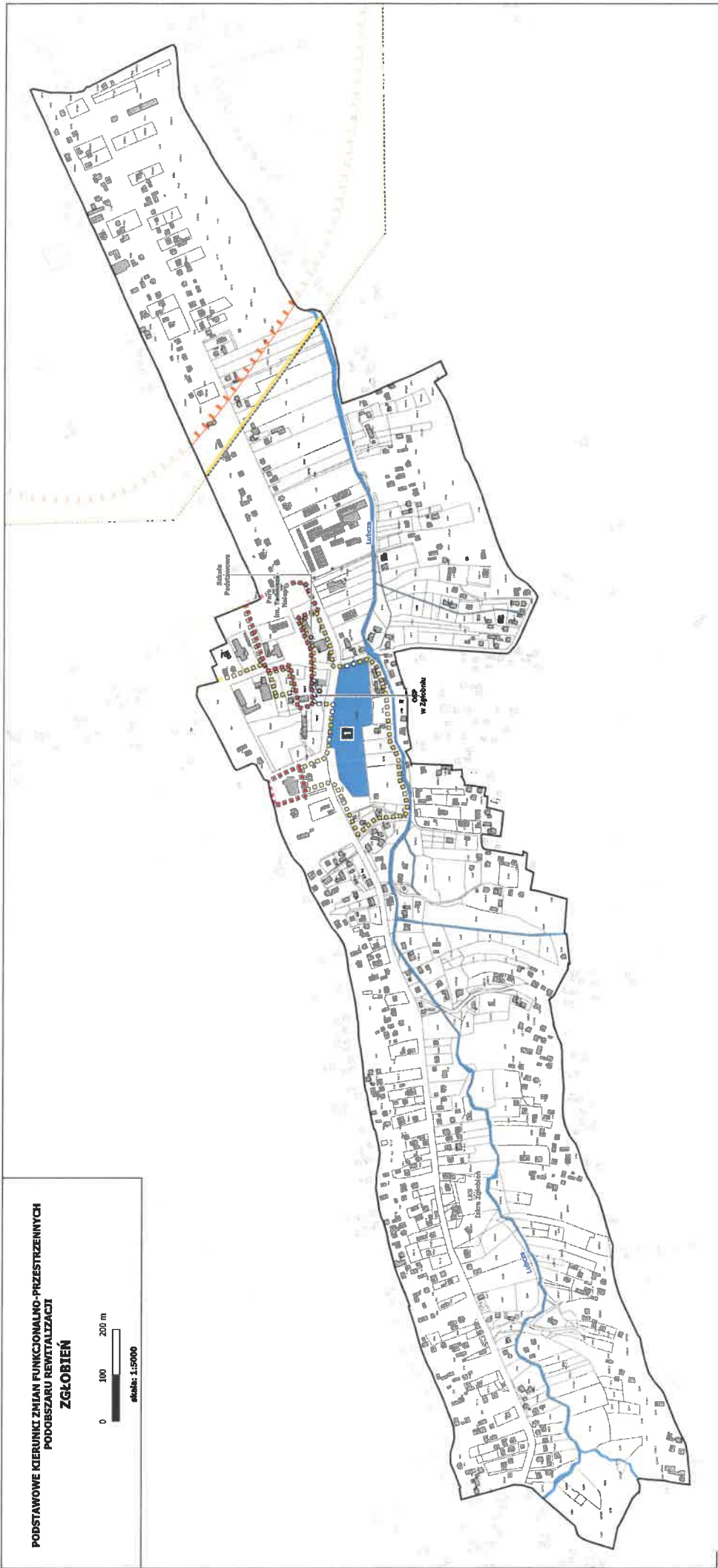
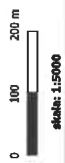
0 100 200 m

skala: 1:5000

**PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH
PODOBZARU REWITALIZACJI
ZGŁOBIEŃ**

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH PODOBZARU REWITALIZACJI OBJAŚNIENIA

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

- 1** Przebudowa stawu w Zgłobniu i dostosowanie do celów rekreacyjno - turystycznych
- 2** Przebudowa budynku Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej
- 3** Adaptacja piętra budynku szkoły w Zarzeczcu na cele społeczne

- granica obszaru rewitalizacji
- granica działek ewidencyjnych
- budynki
- tereny wód powierzchniowych
- obszary do objęcia strefą ochrony konserwatorskiej "A" (do utworzenia ustaleniami MPZP)
- obszary do objęcia strefą ochrony konserwatorskiej "B" (do utworzenia ustaleniami MPZP)
- teren górniczy
- udokumentowane złoża ropy naftowej
- granica obszaru Natura 2000 "Wisłok Środkowy z Dopływami" PLH180030
- granica Strzyżowsko-Sędziszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu